

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

József-körút 18.

Főszerkesztő:

VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:

BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

Egyszékre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 írt).

Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Azok a gyerekek!

Budapest, július 25.

(K.) Denikve, nem lehet a gyerekekkel birni! A mai napon a változatosság kedvéért az öreg Schossberger mondja ezt és nem Milán. A Schossberger-fiu is csinált ugyanis valamit, ami nem találkozható az örege tetszésével. De ha Milán azt telegrafálta a fiának: „mint apa nem helyeslem tetteidet, mint főparancsnok lemondok” — az öreg Schossberger megfordította a telegrammot. Ő azt mondta:

— Mint kereskedő, kiteszlek a cégemből, de mint apa — helytálló!

Az öreg Schossberger is feje egy dinasztának, hetvenkét esztendő, de még nem mondott le. S ez a szerencséje a fiának, aki mai gyerek, versenytálló tart, talán költésesebb és veszedelmesebb állapotokat is, azonfelül pedig — ez már, ugy látszik, hozzátartozik az uri passzióhoz — a börzén is játszik. A versenytállóban, ugy kell lenni, maga a gazda volt a legpechesebb: ő sohasem nyert. Rengeteg sok részvényen spekulált, mert azt hitte, hogy a sok pénz vonzza a többit, de elszámította magát, ha ugyan számított egyáltalán. Pajkos kontremin szervezkedett ellene s csufosan megtérfálta, valószínűleg nem a legártatlanabb szándékkal. Ez a kontremin mesterségesen leszorította az árakat s ahogy a börzevec formulázza: nem is annyira a részvényekkel játszott, mint inkább a Schossberger-gyerekekkel. A vége az lett, hogy a fiatal Schossbergernek néhány milliócskát kellett volna fizetnie differenciákban, ha ugyan egy Schossberger is olyan könnyen fizethetne milliócskát a papa nélkül. Mert a papa odáig csak a lovakról tudott, meg talán az aszszonyokról, amire azt gondolhatta az öreg:

lehet, hogy ért hozzájuk a gyerek, hiszen fiatal! — de a börzei spekulációkról semmit sem tudott, mert különben okvetlenül az újjára koppintott volna: hess innen, kis legény, a börzéhez nem elég fiatalnak lenni és gazdagnak, ezt már én tudom jobban.

Nem szaporított a szót tovább. A kritikus percben a gyerek az apjához fordult és nem hiába. Az öreg Schossberger összeállott még egy csomó okos emberrel s a Kornfeld Zsigmond avatott derék tanácsa szerint és közbenjárásával kivitte, hogy az a hetvenezer darab falánk papiros, mely megehetné volna az egész Schossberger-csaiadót s vele egy csomó kétnyab ekzsztenciát, ma már biztos ketrecekben van, ahol kívárthatja, míg a természetes és igaz értékét visszanyeri. A budapesti közönség pedig csak a vihar szerencsés múltán tudja meg, hogy micsoda vihar is fenyegette. Az a kellemes és igazgató szenzáció elmaradt, mikor az emberek a más esetéből csinálhatnák maguknak erkölcsös akziomákat. Hogy az olajos korsók ma már nem kifoghatatlanok és Schossbergernek sincs annyija, hogy mindenkorra elég volna. Mert nincs katasztrófa, Schossberger is, a tőzsde is ki fogja heverni ezt a kis vihart.

Az esetből azonban marad valami, ha egyéb nem: egy jó és használható tanulság. Az talán, hogy jó a Schossberger fiának lenni? Nem, ez kávéháza való elmésség és tanulság. Az igazit mélyebben kell keresni. A tőzsde nem játékerem, ahova mindenki bátran beteheti a lábát, ha elég merészsége és elég pénze van. A tőzsdén már adja a kvalifikációt. Ott tudni kell! Aki szakértés, kereskedelmi szükség és hivatottság nélkül megy oda, aki csak a pénz szomjuságával, mohón és mások rábeszélésére teszi lábát a közgazdasági életnek a minden pillanatban

hullámzó talajára: annak — mint minden játékosnak — el kell pusztulnia. Hiszen rá is hibázhat olykor, az kétségtelen. Véletlenül olyan hullámra jut, mely fölfelé ragadja s akkor a kivüálló az mondják róla, hogy szerencsés játékos. De akik mellette vannak, vele együtt emelkedtek, csakhogy számításal és tudatosan csinálták meg a szerencséjüket: azok még szerencsésé mómorában kezdik sajnálni a boldog áldozatot, aki ugy bukott fel, hogy nem tud róla, tehát ugys fog lebukni tudatlanul. Oket nem téveszti meg a véletlen, mert tudják, hogy a tőzsde nem játékerem, hanem gazdasági és kereskedelmi érdekek ütköző helye, ahol a jó szem a legbiztosabb fegyver s a tudás a legbiztosabb pajzs. Hogy mégis annyi hivatatlan tülekedik a tőzsdén, azt a szociológus természetesebbnek találja, mint a tőzsde igazi katonája, aki ugy nézi az ambiciózus és nála is merészebb jövevényt, mint a képzett katona a népfölkelőt. Ez se fog sokáig legénykedni. Aminthogy be is következik mindenkor, pontosan és elmaradhatatlanul, hogy a szerencselovagok elhullanak s helyét csak az állja meg, akinek a tőzsde tudomány és nem léha passzió.

Oh bizonynyal, ebből a legujabb esetből is sokan fogják szidni a börzét. S azok legjobban, akik egyébként titkos gyönyörűséggel gondolják magukban, hogy no most az egyszer nem valami ősi kuriát kezdett ki a tőzsde. Akiknek ez elégtétel, most azt fogják gunyosan emlegetni, hogy nem is lett baja a könnyelmű játékosnak, mert — csak tegnap óta nemes. Persze, ha csak régi nemes és csak magyar volna! De milyen léha és okatlan beszéd ez. A tőzsde senkit se ment meg, ahogy senkit se tesz tönkre. A tőzsde nincs arra berendezve, hogy egyesek ekzsztenciájával

TÁRCA.

Párisból.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Abrányt Emil.*

Most másodszer látok vilákiállítást Párisban. Először tizenegy évvel ezelőt, 1889-ben voltam itt, amikor a franciák a grande revolution századik évfordulóját ünnepelték, Nyolcszáz magyarral utaztam akkor, mint csoportvezető, Turinon keresztül, ahol nagyszerű ovációk közepette bemutatottuk hódolatunkat Kossuth Lajosnak.

Emlékezetes kirándulás volt az. A francia élénk, lobbánékony fantázia nyolcszáz magyar hőst látott bennünk, akik eljöttek az egész magyar nemzet képviselőiben, hogy megpesezteljék a francia-magyar szövetséget és villogó kardjaikat ünnepélyes fogadalommal letegyék a revanche-eszme oltárára. Mi meghagytuk a franciákat ebben a harcias illúzióban. Dikióztunk, verseket szavaltunk Gambetta szobránál a Place de Carrouselen, megkoszoroztuk Hugo Viktor sírját a Pantheonban, (szintén dikiók közt), végig hallgattunk egy ingyenelődást az Opera Comiqueban (Massenet Esclarmonde-ját adták elő) és huj-huj kiáltásokkal megrohantuk a sampány-batterékat a tiszteletünkre rendezett villásreggeliken és bankettekben a párisi Városházán és a saint-cloudi park teraszán, ahol alig husz perc alatt hatszáz üveg pezsgőt üritettünk ki. Másnap hét magyar országgyűlési képviselő tisztelettel az elízéi palotában Sadi Carnotnál, a köztársaság elnökénél. *Helgy Ignác* volt a vezetőnk és *Orbán Balázs* fölhozta gyönyörű fekete selyem atilláját, de a küldöttség ezuttal nem foglalkozott aktuális politikával és inkább irodalmi és ethnográfiai diskurzust foly-

tatt a francia köztársaság akkori elnökével. A magyarok finom politikai érzéke nyilatkozott meg ebben a tényben. Az utéan és a vegyes lakomákon tettek egynémely koncessziót a nép hangulatának, de mihelyt illetékes, komoly tényezők elé kerültek: mellőzték a veszedelmes politikát, nyakig begombolkoztak és szépirodalmi társalgással töltötték ki az időt. Eljeneztük a franciákat, énekeltek a Marsellaiset, kiesereltük egymással „örök szimpathiánkat”, de a hármasszövetséget nem kompromittáltuk!

Tizenegy évvel ezelőt bankettek, konferenciák foglaltak el bennünket és nyilvánosan szereplő, ünnepelt férfiak voltak valamennyien, akik tudtunk tősztozni, deklamálni francia nyelven, magyaros akcentussal. (A párisiak udvariasságból ugy tettek, mintha értenék azt, amit mi beszéltünk.) Most inkognitó utaztam ide minden hazafias cég és misszió nélkül. Ninesenek többé ingyen-elődások és egyéb kedvezmények. Duplárákat fizetek a színházi jegyárúsító irodákban és a hotel-tulajdonosok nyuznak, mint bármely más közönséges halandót. De az is igaz, hogy most józanabb, tisztább szemmel nézem Páris; van időm rendbeszedni és higgadtan mérlegelni benyomásaimat.

Meg kell vallanom, hogy Németország után, ahol erős, egészséges, nem tulzajos, de intenzív élet volt körül: Páris első pillanatra kellemetlen benyomást tett rám és depresszált.

Meglehet, hogy minden világváros, ahol kocsik szakadatlan sora rohog az utcákon és ember-folyamok hömpölyögnek mindenféle lármás zúgással, éppen így depresszált volna engem, aki eszöndesebb élethez vagyok szokva és olyan tájakról utaztam ide, ahol nyoma sincs ennek az örületes forgalomnak. Meglehet az is, hogy a kiállításra özőnlő idegen-masszák kavardása, a nyári hőség, a roppant sokadalom nyomán támadó szenny és piszok még fokozta bennem a levertséget.

De nemcsak a város külső képe adott okot a lehangoltságra. Páris *lelkén* találtam valami különös változást. Az utcák kellemetlen szagán kívül valami erkölcsi rothadást éreztem. A hanyatlásnak, a kiéltésnek, az enervált kiabrandulásnak valami gázos sárgasága ütött keresztül a boulevardok lázas forgalmán. Nekem ugy tetszett, hogy ez a nép élni akar, élni minden áron, de ideálok nélkül, háttartalan önzéssel, napról-napra; más célja nincs, mint az érzéki élvezet és hogy ezt kielégíthesse, képes elmenni a mestertől gyönyörök végső határáig, a refinementnak azzal az undorítóan finom virtuozitásával és a leleménynek azzal a gazdagságával, amiben a franciát (a párisit) semmiféle nemzet nem éri utól; nekem ugy tetszett, hogy a kacér, kecces formák alól erkölcsi szegénység és lelki brutalitás kandikál ki; a hiúság, a könnyelműség, a dícsvágy szédeltőit láttam magam előtt, akik szeretnék megenni az egész világot, ha akadna még egy olyan szerencsés, lángeszű kalandor, amilyen első Napóleon volt, aki tudná vezetni őket; egy ilyen kalandorért nyomban fölrugnák az egész reszpublikát. Tizenegy évvel ezelőt ez az elegáns esőselék, ez a esél-esap flaneur-légió még csak a Boulevard fekete lováért rajongott; Boulanger volt a nap hőse és Paulus, az orfeum-énekes (mélto párja ennek a tingtangli-tábornoknak), aki a brav' generalról lelkes kuplékat énekel. Azóta Párisban azt kiabálták a dologtalan, kiélt szatirok: *Consquez Zola!* — Páris le akarta köpni és a Szajnába akarta dobni Zola Emilt, a legmunkásabb, legkomolyabb, legigazság szeretőbb franciát, a legnagyobb elmét, aki Voltaire óta az igazi szabadelvűség szolgálatában állott s aki egymagában többet ér, jobban védi Franciaország presztizsét, mint az abszinthtól mómoros, henye szájhősök milliói. Valóban ez nagy változás. És ennek a változásnak a depresszált hangulata egészen a hatalmába kerített, amikor Párisba érkeztem.

különösebben törődjék, mert nagyobb érdekek kötik le a figyelmét állandóan. Ha van mégis különbség a naturalista börzejátékosok és érhető katasztrófák közt, hát az csak abban található, hogy egyeseknek se szakértésük, se hajban szakértő tanácsadójuk, s akkor persze menthetetlenül el kell veszniök, míg másoknak legalább akad tanácsadójuk, aki ért a tőzsde tudományához. Ezek megmenthetik az avatatlant és csakis ők, mert a tőzsde nem foglalkozik mentéssel. A tanulás tehát az, hogy tudás és kereskedelmi szükség, rávaló hivatottság nélkül senki se menjen a börzére, mely csöppet sem alkalmas, hogy a többi sport közé szorítsák. A legkölségesebb sportot is bírja a nagy vagyon, a tőzsdének nem imponál a pénz. Neki a szegény nem szegény, a gazdag nem gazdag. Neki csak szakértés kell. S aki játszanival jön, azzal eljárszik. Léha a léhakkal, de nem ez a célja, az ambíciója. Ilyen kegyetlen tréfákkal pedig éppen a tudatlanokat, a mohókat, a játékosokat riasztja magától s nem ő az oka, hogy az emberek nem akarják érteni a szavát. Pedig az csak elég világos beszéd, hogy neki még a Schosberger-fiu se kell, ha csak úgy a lovak mellől ereszkedik le hozzá. Hát még azok, akiknek a pénzük is kevés, a tudásuk is!

Hogy a Schosberger fiut a tőzsde mégis kibocsájtotta a karmai közül? De hiszen ez is csak erősíti a tanulságot. Mert a Schosberger pénz, de az összes Schosbergerek pénze se tehette volna meg ezt a csodát. Ami megtette: csak a tudás, az ész. Már most egészen mindegy, hogy az öreg Schosbergeré-e vagy talán a Kornfeld Zsigmondé. A pénzt elnyelte volna a tőzsde, a tudás előtt azonban meghajolt. Mert a tudás faktor a tőzsdén, a pénz csak eszköz. S a Schosberger vagyona nem számított volna, az esze ellenben igen. Ez háritotta el a katasztrófát. Mikor tehát a tőzsde megkoppasztotta a sportszerű játékost, kezesen meghajolt a mester előtt. S ezt tanulják meg a pikáns esetből mindazok, akik azt hiszik, hogy pénzzel vagy merészséggel boldogulhatnak a tőzsdén. Nem. Tudomány az, és ne kontárkodjék bele, akinek csak a zsebében van a kvalifikációja . . .

Nem mondhatnám, hogy ez a kellemetlen impresszió hamarosan eltűnt párisi tartózkodásom alatt. Julius 14-ike, a nagy nemzeti ünnepnap előtt apró kirándulásokat tettünk Versaillesba, Fontainebleauban, Saint-Cloubban és mindhárom helyen füres dolgokat tapasztaltam a francia hadsereg körül. A vörös nadrágos troupierek fényes nappal illuminált állapotban sétálgattak az utcákon és a közönség mulattatására olyan produkciókat végeztek, mint a vásári komédiások. A talián kintornások vállán ülő kardos, puskás és veres nadrágos majmok csinálnak olyan grimaszokat és szökdeléseket, mint ezek a francia katonák. Nemcsak a komoly katonaság fejelem, hanem még a tisztesség diszciplínájára is hiányzott belőlük. A hatalmas testalkatú, fegyvelmezett, köteleességérző és intelligens német katonasághoz képest ez a frivol, komédiázó, testileg is satnya egyenruhás nép törpének, tehetetlennek tűnt föl előttem. Ha ezek a maskarák akarnak bosszút állani Sedanért, akkor Németország nyugodtan alhatik és Strassburg szobráról a Concorde-téren sohasem tűnnek el a gyászátályos koszorúk. De hoi politikáló, operette-tábornokok állanak a hadsereg élén, ahol a Longchampsról visszajövő grand-revues generálisok a külvárosi antisemita esőselélek tapsaira vadásznak és legfőbb dicsőségüknek azt tartják, hogy a népbolondító *Intramontain* főszerkesztője, *Rochefort*, a vieux fanfaron, káromkodó vezéreikkel megdicsérje őket: ott a közkatonák sem lehet más, mint hiu, henevő, fegyvelmeztelen operette-alk. Hiszem és megengedem, hogy a francia hadsereg a maga egészében nem hasonlít ezekhez a figurákhoz, — hogy a francia katonák java része bátor, hazafias, köteleesség-tudó, — hogy vannak tábornokok, akik nem kacérkodnak a esőselékekkel és komolyan, nemesen fogják föl katonai hivatásukat. En itt csak arról beszélek, amit a saját szememmel láttam és ami szomorúvá teheti mindazokat, akik rokonszenven éreznek egy régi, nagy, művelt nemzet iránt.

A július 14-iki fête nationale fényes látványosság volt, de nem nyilatkozott meg benne

BELFÖLD.

Szell és Horánszky. *Horánszky* Nándor orsz. képviselő ma reggel *Szell* Kálmán miniszterelnök látogatására Rátótra utazott. Horánszky néhány napig lesz a miniszterelnök vendége, azután, hir szorint, Balatonfüredre utazik és ott tölti a nyarat.

Ipari reformok. A kereskedelmi minisztériumban az ipari érdeklő reformjavaslatok egész sora van készülőben. Mielőtt e javaslatok a képviselőház elé kerülnek, a miniszter azokat a hivatott szakkörök elé terjeszti véleményezésre végett. A kereskedelmi és iparkamarai titkárokat a miniszter szeptember 11-ére hivta össze országos értekezletre, amelynek tárgyai a következők:

I. Az ipari törzskönyv.

II. A kamarai választási eljárás módosítása.

III. A kamarák mellett szervezendő mintatárak kérdése.

IV. Az iparosságok továbbképzésének országos szervezése.

A tanácskozáson *Seterényi* József miniszteri tanácsos fog elnökölni. Ezenkívül majdnem ugyanazon időben össze fog ülni az országos ipartanákos is, mely tárgyalni fogja az ipartörvény módosítására és a belpénztárakról szóló törvény megváltoztatására vonatkozó javaslatokat.

KÜLFÖLD.

A kínai vérfürdő.

Budapest, július 25.

Ha esakugyan igaz az, hogy a pekingi követek élnek, akkor rövid idő múlva rendkívül érdekes és eredeti híreket kaphatunk Tiencintől, mert a kínai császár megígérte, hogy ebbe a városba küldi őket erős katonai fedezet alatt. Peking mintegy százhusz kilométernyire van Tiencintől, az utak azonban meg vannak rongálva, nagy mocsarak képződtek a lapálynak mesterséges elöntése után, azonfelül a boxerek és alkalmi rablók bandái teszik bizonytalanná. Néhány napba mindenesetre belekerül, míg a követek — ha ugyan igaz az a hir, hogy élnek — eljutnak a Tiencintben állomásozó szövetséges csapatokhoz.

Az alatt a hatalmak azt a kérdést latolgták, mit tévők legyenek Kínával. Csak egy konkrét ajánlatot ösmerünk eddig ez *Mac Kinley*-től, az észak-amerikai Egyesült-Államok elnöké-

től ered. Az elnök a kínai császár táviratára bejelentette, hogy kész *követülként* fellépni, feltételeit pedig így formulázta:

Örömmel értesülök, hogy felséged elismeri, hogy az amerikai kormány és az amerikai nemzet nem akar egyebet Kínától, mint a mi jogos és méltányos. A csapatokat partra szállítottuk, hogy a követsegeket megszabadítsuk és a szerződéses jogok alapján megvédjük a Kínában tartózkodó amerikaiak életét és vagyonát. Felséged leveleiből kitűnik, hogy azok a rosszindulatu emberek, akik a német követet meggyilkolták és a többi pekingi követet ostromolták, föllázadtak a császári hatóságok ellen. Ha így áll a dolog, kérem felséged kormányát, hogy:

jelentse ki nyilvánosan, hogy az idegen követek élnek-e még és milyen helyzetben vannak;

a diplomatáknak azonnal engedje meg, hogy szabadon érintkezzenek kormányaikkal és háritsanak el minden veszedelmet, amely életüket és szabadságukat fenyegeti — és

utasítsák a kínai császári hatóságokat, hogy a fölmentő-sereggel összeköttetésbe lépjenek és közromunkálkodjanak velük az idegenek védelmére és a rend helyreállítására.

Ha ezt a három pontot teljesítik, azt hiszem, semmi sem fogja akadályozni a legutóbbi zavarásokból folyó ésszes kérdéses barátságos elintézését. Amerika barátságos jó szolgálatait a többi hatalmasság beleegyezésével szívesen fogja rendelkezésre bocsátani felségednek.

Nyilvánvaló, hogy ezeket a feltételeket minden néven nevezendő tárgyalás megkezdése előtt az összes hatalmak ugvis követelni fogják Kínától. De miben állhat *Mac Kinley* közvetítése? A hatalmak többször hivatalosan kijelentették, hogy ez idő szerint nem viselnek hivatalos háborút Kína ellen, hogy birtokszerezésre sem nem vágyanak, sem azt megengedni nem hajlandók, hogy végre a bűnösök megbüntetését, biztonsági garanciát és a károk megtérítését követelik. Ennyit követelnek a hatalmak jó egy hónap óta, sem többet, sem kevesebbet. Mit akar tehát *Mac Kinley* közvetíteni?

Azt hisszük, hogy a közvetítési formula egyike ama számos kortesfogásoknak, amelyekkel az elnök meg akarja szerezni a választók rokonszenvét. Közvetítésére valószínűleg nem fog igényt tartani egyetlen hatalom sem.

A hatalmak kínai együttműködéséről különben ennél jóval fontosabb s az első tekintetre is kalandos színű hir került a hírlapokba. Arról van szó, hogy a kínai zavarok *Európában* a ha-

elementáris erővel a szabadság, a köztársaság iránt való mély ragaszkodás. A hivatalos állam ünnepeit, a nép pedig sorfalat állott hozzá. Ezéss nap puffogott az ágyu, délután ingyen-eladásokat rendeztek Páris összes színházaiban, improvizált zenekarok játszottak minden utcákon, este a hivatalos épületeket, a szobrokat kivilágitották és három helyen káprázatos fényű rakétákat ergették föl. Páris népe bámult és tapsolt, — sablonos módon éjentezte a revolver visszatérő katonákat, — eselédek és kokottok táncoltak az utcákon, mint ahogy egykor elődeik a carmagnolet lejtették a szabadság véres fái körül (levágott emberfejekkel); sívalkodó gaminek letepték a színes, naranshoz hasonló lampionokat a guirlandokról és a hazafias liga imitt-amott verekedéseket provokált a „hazarulokkal”, hogy *Rochefort* lapjának alkalma legyen másnap az elphalott patrioták dicsőítésére és a *Loubet-Waldeek-Rousseau* kormány lepiszkolására. Az egész nemzeti ünnep esilőgő külsőségből állott. Fényes, de hideg spektákulumából hiányzott a nép ereje, komolysága, nagy és szilárd meggyőződése, a lelkek magával ragadó, gyújtó manifesztációja. Ha egy új *Napoleon* rendezte volna ezt az ünnepet augusztus 15-én, ez a nép éppen ugy táncolt, tapsolt és énekelte volna hozzá. A francia nemzet mindig szerette az ingyen mulatságot és brilliáns mulató volt mindig. 1789-ben dicső forradalmat kezdett, égig emelte büszke daceal a szabadságot és néhány év múlva nyakára ültette Bonapartét. Libertétjét becsérlette a méhekkal kivarrot liberáltért és a köztársaság harcosaiból egy parvenü-Cézár zsoldosokat tudott csinálni, mert a glóár játékszerével mulattatta Franciaországot. A „Liberté, égalité, fraternité” ma is ott pompázik Páris minden templomán és középületén. De mindez csak fölírás, jelleg, szó, szó, szó. Holnap jöhet egy új, szerencsés diktátor és a fölírások el fognak tűnni nyomtalanul. Mert az, amit ezek a szavak kifejeznek, nincs a nép jellemében írva. Erenél keményebb, márványnál szilárdabb republikánus jellem nem írja föl minden utcasarokra, mint

egy hirdető táblát, hanem átérzi, megőrzi és fenn-tartja a szabadságot.

A kiállítás előzi a komor, pesszimista gondolatokat és meggyőző arról, hogy Franciaország a maga izlésével, dugszdag művészi invenciójával, alkotó erejének pazarságával és munkabírásának széles kaiberével a civilizált világ élén jár, mint a tanulni vágyó emberiség egyik legelső mestere.

A mostani Exposition nemcsak nagyobb, de szebb és gazdagabb az 1889-iki világgiallításnál. A *Font d'Alexandre* gyönyörű munka, legszebb hídja Párisnak és nem lehetetlen, hogy tovább fog tartani, mint a francia-orosz barátság. A Szajna jobb partjáról ezen a remek hidon megyünk át, hogy a *Nemetek utcájára* jussunk és szemügyre vegyük a különböző európai államok pompás pavilonjait. Jogos büszkeséggel sétáljuk körül a magyar pavilont, de sajnáljuk, hogy ez az érdekes épület nem áll a közönség szabad rendelkezésére és csak jegygyel juthatunk a csarnokokba. Igaz, hogy itt nagyerékű kincseket öríznek üveg alatt, de a spanyol pavilonban is van sok drágaság (ott látható többek közt az utolsó grana-dai mór fejedem, a *Boabdil* aranyos köntöse) és oda mégis jery nélkül mehet mindenki. Az sem előnyös, hogy a kiállított kincsek legnagyobb részéhez nincs ragasztott magyarázat, és katalógus nélkül (ami kölséges és fáradszó dolog, mert az egyes számokat keresgélni kell) senki sem tudja, hogy voltaképpen mit lát. Nekünk magyaroknak mindent el kell követnünk, hogy leküssük az idegenek figyelmét, akik közt — fájdalom — amugy sincs sok őszinte barátunk.

Valamennyi pavillon közül legszegényesebb az amerikai. A praktikus Amerika pénz-váltó intézetet, bankot, olvaszószobákat, rendezett be a saját polgárai számára és hogy valamit disz mégis legyen, kívül a ház előtt fölállította Washington lovas-szobrát. Stíl dolgában a magyar pavillon mellett az olasz, belga és svéd tünik föl legjobban. A kis Monaco formaliter ágaskodik a nagy nemzetek utcáján és rengeteg

almi csoportok nagyszülő eltolódását vonják maguk után. Nincs kisebb dologról szó, mint egy német-francia szövetségről, amelynek élé Anglia és Oroszország ellen irányulna. Ez a hír ilyképpen hangzik:

A német kormány II. Vilmos császár parancsára a múlt héten a német nagykövet után tudomására adta a francia kormánynak, hogy a kínai ügyekben való egyöntetű eljárás megállapítása érdekében küldjön Berlinbe teljes hatalmu megbízottat, akivel a követendő magatartás részletei végleg meg fognak állapítani. A kormány e hó 10-én Louvet elnöklésével titkos minisztertanácsot tartott, amelyen hosszas konferencia után elhatározták, hogy a német kormány meghívását elfogadják, a kínai ügyben egyöntetű eljárásra hajlandók és a részletek megállapítása végett Berlinbe küldjék Léon Bourgeois képviselőt és volt radikális miniszterelnököt, aki, mint a hágai békekonferencia volt elnöke, tavaly Hágában nagyon megnyerte a németek tetszését.

Bourgeois már pentek óta Berlinben van és még aznap külön kihallgatáson volt a császárnál. Szombat óta folyton óhifre-távíratok után érintkezik Bourgeois kormányával.

A megállapodás már kész és annak élé Anglia és Oroszország ellen irányul, de főleg Anglia ellen, amelynek vezető szerepet nem akar juttatni sem Franciország, sem Németország.

A háború vezetése indifferens hatalom: Franciaország kezében lenne.

Olaszország és Ausztria-Magyarország már előzetesen kijelentették, hogy azt a megállapodást fogadják el, amelyet Németország elfogadni jónak lát. Goluchowski Párisban hosszasan konferált Delcassé külügyminiszterrel és kijelentette, hogy az osztrák-magyar monarchia a német-francia szövetséghez csatlakozik.

Ennek a ténynek nagy jelentősége elvitázhatatlan, mert benne minlenki a jövő német-francia alianca kezdetét látja.

A francia kamarák elnapolásának Bourgeois missziója volt a főoka, mert a francia kormány tartott tőle, hogy a nacionalisták végtelen botrányt csapnak, ha Bourgeois küldetése a kamara ülésének idején jut nyilvánosságra.

A francia-német megállapodás létezését már a jövő hét vége felé minden valószínűség szerint publikálják is.

Alapos okunk van arra, hogy ennek a hírnél valódiságában kételkedjünk. Lehet szó valamely német-francia konvencióról, de csak olyanról, amilyent a többi hatalom is köthet és valószínűleg köt is egymással, de ez pusztán a kínai

expedíció feladatára vonatkozhatik. Hogy Franciaország ma egy kínai kaland kedvéért oly szövetséget kössön Németországgal, amelynek élé Oroszország ellen is irányul, az a legteljesebb abszurdum. Ez a szövetség abban a formában, amelyben híre járt, illuzóriussá tenne minden szövetséget. Mert ha így állana a dolog, akkor a hatalmak tulajdonképpen mind össze-vissza volnának szövetezve, a szövetezésnek tehát értelme veszne. Tegyük fel, hogy megvan a német-francia szövetség. De megvan a német-osztrák-magyar, a német-olasz, a német-orosz, a német-angol is. És megvan tényleg a francia-orosz, az új kombináció szerint meg volna a francia-német, a francia-osztrák-magyar, a francia-olasz is. Azután megvan az osztrák-magyar-német, az osztrák-magyar-olasz, az osztrák-magyar-orosz, az osztrák-magyar-francia szövetség. Szóval az összes európai nagyhatalmak szövetsége állana fenn az összes európai nagyhatalmak mellett és ellen. Nyilvánvaló, hogy vagy kövér nyári kacsa ez a hír, vagy a formája hibás.

Sokkal valószínűbb, hogy Bourgeois missziója, ha ilyenről szó lehet, a Kínába küldött szövetséges csapatok főparancsnokságának kérdése körül forog. A berlini katonai körök figyelemreméltó argumentumokkal méltányolják a főparancsnoki kérdés megoldásának nehézségét. A csapatokat kiképzésük és felszerelésük tekintetében nem lehet oly egyöntetűen összeállítani, mint egyes hatalom expedíciók hadtestét. A főparancsnoktól rendkívül sokat követelnek; a legnagyobb katonai tehetséget a legnagyobb diplomáciai ügyességgel kell párosítania; meg kell törnie az alatta levő tábornokok ellenállását; nem szabad törnie, hogy ezek az ő rendeleteit megterhelésnek és háttérbe szorításnak vegyék. Hogy ha nem sikerül a katonai erők szoros összekapcsolása és ha önző érdekek megakadályozzák az egységes terv kivételét, ugy az egész hadjárat sikere kétségessé válik. A főparancsnoknak tábornokokkal van dolga, akiknek titkos utasításai vannak, amelyek sokszor megkövetelik, hogy a tábornokok megtagadják a főparancsnok rendelkezéseinek foganatosítását. A főparancsnoknak semmi hatalma sincs az alparancsnokokon; figyelembe kell vennie az egyes államok politikai céljait; ő lesz a bűnbak minden kudarcért s arról szó sem lehet, hogy babér teremjen számára. Ilyen szerepre pedig nagybajoson vállalkozik bármely hatalom is.

tornyot emelt a háza fölé, ahol a monaci herceg tudományos expedícióit látjuk rajzban és egyéb tapintható eszközökben. (A rulett-bank és a trente et quarante-intézmény nincs kiállítva.) A pavilonokban svéd, norvég, spanyol, olasz leányok árulgatják a különböző specialitásokat. Minden néplaj és nemzet a maga embereit állította oda, kivéve Görögországot. Gyönyörű leányok árultak ott görög kosztümben számoszi, ciprusi, chioszi bort és mézes süteményt, de kisült a vallatásnál, hogy ezek a leányok nem Athénben, hanem Párisban születtek. Görögország a boulevardokon szedte őket össze. Timeo Danaos! Ezek után a számoszi és ciprusi borok eredetiségében is kételkedni kezdünk. Azt hiszem, hogy a sárgás-zöld almabor, a híres bretagnei cidre, amit a breton csárdában itunk (ahol az étkezés is nagyon olcsó és elég jó) originalisabb, valószínűbb volt a görög pavilon drága aszínál.

A Grand palais és a Petit palais (a magyarok így ejtik ki őket magyaros franciasággal: erpalé és pina-é) kolosszális csarnokok, legfőbb ékességei a kiállításnak, ahol a modern képzőművészet valóságos rémekel vannak együtt. Napok kellenének, hogy csak ezt a két épületet érdeme szerint végig nézze az ember. A Grand Palais üvegkupolás, óriás csarnokában egy szobor-erdő áll éreből és fehér márványból. Ott vannak a magyar mesterek közül: Réna József, Fadruss (a Mátyás-szobor főalakjával), Toth István, Zala, Stróbl, Radnai, Kiss György, Teles Ede stb. és a magyar alkotások szellem, erő, izlés dolgában diadalmasan versenyeznek a legjobb francia, olasz és spanyol szobrászok mesterműveivel. A Petit Palais retrospektív kiállítása régi oltárképek, ereklyék, biblik és arany edények káprázatos gyűteményével szolgál.

Az invalidusok domjára néző palotákban a

A kínai zavarokról ma a következő távirati tudósításokat kaptuk:

(A pekingi követek sorsa.)

Pétóvár, július 25.

Az idevaló kínai követtség arra a táviratra, amelyet e hónap 19-én Juánsikái alkirályhoz és Shenghez intézett, ma reggel a csungli-jámentől a következő távirati választ kapta:

Július 18-án a csungli-jámen parancsára egy hivatalnok meglátogatta az idegen követeket és mindnyájukat épen és egészségesen találta. Junglu elrendelte, hogy valamennyi követtségnek lássák el élelmiszereket és mindennel, amire szükségük van s azt indítványozta, hogy az idegeneket addig is, amig Pekingben teljesen helyre nem áll a nyugelom, kínai csapatok oltalma alatt Tien-inbe vigyék, ahol semmi veszedelem sem fenyegetné őket.

Páris, július 25.

A párisi lapok csak részben tartják megnyugtatóknak a sanghái francia konzulnak azt a táviratát, amely szerint Li-Hung-Csang megígérte, hogy Pichon francia követnek nemsokára módjában lesz táviratot küldeni kormányának. A Figaro megjegyzi, hogy ha a pekingi követek Tiencinbe készülnek menni, bizonyára hírt adhattak volna már magukról.

Berlin, július 25.

A Wolff-ügynökség jelenti Sanghából: E hónap 17-én Pekingből futár érkezett Peitangba azzal a hírral, hogy a követek 16-án még éltek és Csong herceg és Junglu oltalma alatt álltak. Li-Hung-Csang, aki most itt van, szintén azt állítja, hogy a pekingi követek még élnek.

Berlin, július 25.

Macdonald távirata nem oszlatja el azokat a kétségeket, amelyeket a kormányok a pekingi hírek felől táplálnak. E jelentés szerint a pekingi követtség ostroma minden valószínűség szerint július 7-ike és 8-ika közt történt.

Az sem bizonyos, hogy tényleg a kínai császár küldötte legutóbb a neki tulajdonított jegyzékeket és táviratokat; lehet, hogy nevét hamisították.

Mac-Kinley válasza nem volt olyan előző-kény, mintsem várták. Az elnök elejté ugyan azt a feltételt, hogy a követek meggyilkolásáért példás bosszút kell állani, de követeli, hogy a pekingi követek azonnal léphessenek érintkezésbe kormányokkal; ami pedig a közvetítést illeti, Mac-Kinley erre csak az összes hatalmak hozzájárulásával hajlandó.

Róma, július 25.

De Renzi londoni nagykövettől múlt éjjel távirat érkezett, amely szerint alaposan lehet remélni, hogy a pekingi diplomaták nemsokára visszanyerik szabadságukat. Az itteni kormánykörök is azt hiszik, hogy a kínai kormány csak azért tartotta eddig vissza az idegen diplomatákat, hogy kedvezőbb békefeltételeket csikarjon ki a hatalmuktól.

London, július 25.

A Daily Telegraphnak jelentik Tokióból 23-iki kelettel, hogy az 1895-ben szervezett vasúti zászlóalj egy kuli-csapattal és tüzérséggel Kínába ment. A Standardnak jelentik Csiutból 23-iki kelettel: Pekingből ide érkezett és július 10-ikéről keltezett jelentés szerint az angol követtség levő idegeneket sürgősen föl kell szabadítani. Eletegység puzsétit köztűnk. A kínaiak még egyre ostromolják őket.

London, július 25.

A Reuter-ügynökség jelenti Takuból 22-iki kelettel: Li tábornok, a Taku mellett lévő pietangi erődök parancsnoka értesítette a Tonku mellett lévő csapatok angol parancsnokát, hogy egy futár, aki e hó 14-én ment el Pekingből, azt jelentette, hogy a városban teljes anarchia uralkodik. A csapatok a boxerek ellen harcoltak, de az utóbbiak kerekedtek felül. A követtségi őrségek kimerítették a Maxim-ágyukhoz való lövszereiket. A puskatöltényekkel is takarékoskodnak az európaiak. Az idegenellenes kínaiak több ágyút vittek föl azokra a töltésekre, amelyek a követtségetek dominálják, de az őrség kirohant és elnémitotta az ágyukat. Li tábornok hozzáteszi ehhez a hírhoz, hogy szeretné, ha nem kellene a nemzetközi csapatok ellen harcolnia.

Ugyanez az ügynökség jelenti Tiencinből 20-iki kelettel: Egy pekingi futár azt a hír

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlétslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerés levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálista a szájpádlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

hozta, hogy az európaiak 10-én még biztonságban voltak. A város belsejében a *boxerek és a kínai katonák között heves harcok voltak.*

Róma, július 25.

A *Tribuna* ma esti száma interviút közöl, amelyet párisi levelezője a kínai követség titkárával, Armanival folytatott. A levelező azt kérdezte Armanitól, aki olasz születésű, hogy meg tudja-e erősíteni azt a jelentést, amely szerint a pekingi követek élnek. Armani azt felelte, hogy biztos tudomása van arról, hogy a követek július 23-án életben voltak.

— Miért nem erősítették hát meg a pekingi követek a császár rendeletét? — kérdezte a hírlapíró.

Erre Armani így felelt:

— A császár el van foglalva a lázadókkal, akik a császári palota és a követségek házái között garázdálkodnak és tudomása sincs arról, hogy milyen alaptalan híreket kürtöltek világgá Shanghaiból.

Armani szerint már hétfőn közvetlenül Pekingből fognak jelentések érkezni a követektől.

(Li-Hung-Csang.)

London, július 25.

A *Times*nek jelenti Hongkongból 23-iki kelettel: Mielőtt *Li-Hung-Csang* északra utazott, visszavonta azt a parancsot, hogy a fekete-zászlósok Pekingbe menjenek. A fekete-zászlósok most Kantonon kívül táboroznak és a helyettes alkirály ügyel föl rájuk, aki *felelősséget vállalt* a telepeken levő idegenek biztonságáért.

London, július 25.

A *Times*-nak jelenti sanghai levelezője 23-iki kelettel, hogy *Li-Hung-Csang*-gal beszélgetett, aki kijelentette előtte, hogy *ha a mandzsui tábor csakugyan meggyilkolta a követeket, semmi szin alatt sem vállalná el a tárgyalások vezetését.*

Li-Hung-Csang szerint a csungli-jámennek most az a szándéka, hogy megkéri a császárt, hogy elsőben is *élelmszert küldjön a követeknek* ezután pedig gondoskodjék róla, hogy a követeket egy tábornok kíséretében *Tiencimbé küldjék.*

Pekingben megszűnt a harc s az idegen csapatok a Juho-hidtól délre, *Tungfusziang* csapatai pedig a hidtól északra állanak.

A tervbevett tárgyalások alajáról azt mondta *Li-Hung-Csang*, hogy Kína mai pénzügyi helyzetében *nem fizethet kártérítést, területátengedést pedig a nép nem engedné meg.* Szerinte a hatalmaknak bele kellene egyezniük abba, hogy *megigérik a közigazgatás reformálását és elmozdítják a mostani válságért felelős hivatalnokokat.* Ugyanennek a lapnak jelentése szerint *Li-Hung-Csang*nak egy bizalmas embere kijelentette, hogy *Li-Hung-Csang* addig nem megy Pekingbe, a mig meg nem győződik róla, hogy a császár most már belátja az eddig követett politika balgaságát és fölismeri a mai helyzet követelményeit.

(Az oroszok háboruja.)

Pétervárr, július 25.

A Mandzsuriában és a határszéli Szemirecszenszk és Kuldza tartományokban uralkodó állapotokról a vezérkar e hó 21-iki kelettel ezt jelenti:

Kuldza határán minden nyugodt. Az orosz posta, amelyet négy kozák kísér, rendszeren jár Kuldza és vissza. A hivatalnokok és a magánemberek is akadálytalanul közlekednek. A konzul a legjobb viszonyban van a kínaiakkal, de a *kínaiak titokban erősen készülődnek.* E hónap 19-ikén kelt jelentések szerint a vasutnak Dassicautól északra lévő részét a hidakkal és tizenegy vasuti kocsival egyetemben, továbbá a tautáji kőszénbányákat elpusztították és sok hivatalnokot és a rendőrcsapatok közül sok embert megöltek. A kínai csapatok Impuban, Szja-csiliban és más helységeken, a vasut közelében *konzentrálódnak.* A kínaiak egész szervezkedés és támadásai azt bizonyítják, hogy *jól elkészített terv szerint járnak el.* Céljuk kis különítmények útját elvágni és visszavonulásukat lehetetlenné tenni, hogy így megsemmisíthessék őket. Az orosz csapatok eiküldésének minden késleltetése csak növeli a kínaiak erejét, mert lehetővé teszi nekik, hogy megerősítsék magukat, Dassicau állomást orosz védőcsapat és kozákok tartják megszállva. Tovább délre kis kommandók vannak elosztva. Spaleosen és Gajucsou állomásokkal szemben rendes kínai csapatok állanak ágyukkal.

Blagoveszenszkben teljes nyugalom van. A kínaiak nem mutatnak hajlandóságot újabb támadásra. Remélhető, hogy a nyugalom csakhamar helyreáll, legalább a közeli követség területén. A ka-

bimi kínai lakosság teljesen nyugodt, mivel a mandzsuriak nem igen szimpatizálnak a fölkelőkkel és ezért remélhető a nyugalom mielőbbi helyreállítása. A vezérkar jelentései igen megnyugtatók. A szövetséges csapatok mindenütt sikert arattak. A rendes kínai csapatok ellentámaszt megtörték. Az orosz csapatok kitüntették magukat, különösen a Psiho balpartján, ahol e hónap 14-én negyvenkét ágyút ejtettek zsákmánnyul. A pénzügyminisztériumhoz érkezett jelentések szerint *Boisarov* mérnök e hónap 23-án *Donoból* és *Offenberg* mérnök csapatával ugyanazonnap este Curukhajuba érkeztek. A negyedik szakasz szekerreit a kínaiak felfosztották, miközben tizenkét embert, köztük egy asszonyt, megöltek.

Pétervárr, július 25.

Azt jelenti, hogy Nikolszkból és a Szungarisz folyó mellől orosz csapatok mentek el *nagy sietve Kharbin fölzabaitására.* *Gerngross* tábornok, aki a város védelmét szervezi, reméli, hogy a helyzet nem sokára javulni fog. A lakosság barátságos magatartást tanusit az oroszok és a vasutigazgatóság iránt. Kharbinnal valószínűleg a többi veszélyeztetett helységet is megmentik. *Nikoczensko* ezredeinek sikerült a lasioau állomástól délre előnyomulnia csapatával. A kuldjai, cseguenszaki és cianjuni orosz konzulok távirati jelentései szerint ennek a területnek a kormányzója azt jelenti, hogy két szotnya kozák Kuldza és Csongucsak felé tart az odaváló konzulok védelmére.

Grodekov tábornok jelenti e hó 23-áról: A kínaiak tegnapi győzege ágyu- és puskatüze nem tett nagy kárt Blagovjesczenszk városában. Estefelé erősödött az ágyzás, de az éj folyamán megszűnt. A *Szelenga* gőzhajó Aigun előtt cirkált, hogy a csapatok hadműveleiteit támogassa. Kozák csapatok átkeltek az Amur folyón és elűzték, majd meg szorongatták a kínaiakat. A *Vojevoda* gőzös, amely Kharbinből Lasacuba menet Albuszinda érkezett, azt jelenti, hogy a kínaiak Szanszinban a partról és dűnőkről lövöldöztek reá és egy révkalauzt meg egy asszonyt megsebesítettek. Az orosz lakosság Szanszinál egy teherszállító hajón van a Szungarisz folyó közepén. Az Amur folyó támadások ellen védeve van. A rendes gőzhajóközlekedés helyreállítása legközelebbre várható. *Alezjev* tengernagy és *Csiszakov* tábornok csapatkülönítményei gyorsan nyomulnak előre a Szungarisz folyó mentén, aminek következtében a kínaiak elhagyták a mandzsuriai vasutnak néhány pontját.

(Ausztria-Magyarország.)

Bécs, július 25.

A *Times*nek ma este ideérkezett száma közli Bécsből:

Az uralkodó magához hívatta Ischlbe báró *Czikkan*t, a pekingi osztrák-magyar követet, aki éppen most szabadságon van. A király sajnálkozását fejezte ki a követ előtt a felett, hogy ezekben a szomorú és veszedelmes napokban monarkiainknak idegen forrásból kell várnia a jelentéseket s megjegyezte az uralkodó, hogy jó volna, ha a követ visszamenne állomáshelyére.

Báró *Czikkan* azonnal Polába utazott s az első hadihajóval elindul Kínába.

(A forradalom színhelyéről.)

London, július 25.

A *Daily Express* jelenti Hongkongból e hónap 24-iki kelettel: Mult vasárnap, mikor az itteni baptista-kápolnában az istentisztelet megkezdődött, egy szomszédos házban heves robbanás történt. A kápolnában jelen voltak nem esett bajuk. A kínaiak azt állították, hogy a robbanás *szerelessélen történt, de megígérték, hogy a ház tulajdonosait halállal büntetik meg.*

Pétervárról jelenti, hogy az orosz vezérkarnak tudomása van azokról a nehézségekről, amelyek a Peking ellen való előnyomulásnak útjában vannak. A kínaiak Tiencín és Peking között az *erődöknek egész sorozatát építették* s oly erődháromszöget állítottak föl, amelynek bevétele a *legnagyobb nehézségekkel fog járn.* Az összes erődök nagy kaliberű ágyukkal vannak felszerelve. Ezer kínai milicikatoná dolgozott ezen az erődökön.

Pétervárr, július 25.

Ide érkezett jelentés szerint *Alezjev* altengernagy elrendelte a Liautung-félsziget és Korea határán levő lázadók megfigyelését. Takuval, Port-Arthurral és Csiuval valószínűleg nemsokára helyreállítják a távirati összeköttetést.

A kereskedelmi minisztérium hivatalos közlönye jelenti: Ha szükségesnek mutatkozik, *Japán még három hadosztályt szervez.* A *Gromoboj* és *Pallada* cirkálóhajók szeptember elején külföldi útra mennek.

(A hatalmak.)

Róma, július 25.

Az *Esercito* jelenti: Egy hajón, amely egy bérszolgálatra szállt Kínába, sik tengeren a legénység megszámolásánál rájöttek, hogy *egygyel több katona van a hajón*, mint amennyi Nápolyból elindult. Egy őrmester, akinek azt a kérését, hogy a csapatot Kínába mehessen, visszautasították, titokban a hajóra lopózott s ott az elindulásig elrejtőzött. Csak a sik tengeren jelentkezett, amikor már nem volt rá mód, hogy Olaszországba visszazállítsák. Az őrmestert meg fogják büntetni.

A szociáldemokrata párt ma Milánóban nagygyűlést tartott, amelyen Olaszország állásfoglalását beszélték meg a kínai válság ügyében. *Turati* képviselő azt ajánlotta, hogy Olaszország kövesse a passzív távolmaradás politikáját. *Treves* államügyszéssel szemben azt indítványozza, hogy a gyűlés fogadjon el egy napirendet, amelyben azokat az okokat világítják meg, amelyek miatt Olaszország részvétele a kínai háborúban szükségessé vált. A gyűlés a napirendet elfogatta.

Sándor király házassága.

Budapest, július 25.

Borul az ég Szerbia felett és semmi fény sugar sem vet derűt arra a ceremóniára, amely holnap Szerbia királynőjévé avatja Masin Dragát. Holnap — ha közbe nem jön valami külső befolyás, valamely impozáns erő kifejtés, amelyet a szerb hadsereg várva vár Milántól, De Milán Bécsben időzik, szerbiai utazásának tervét nyilván szegre akasztotta. Ma pedig a belgrádi helyőrség összes tisztjeit maga elé parancsolta Sándor király, kemény beszédet mondott nekik köteleességükről és hűségükükről s ezt a beszédet üzenetként küldötte az egész hadseregének. Ugy látszik, hogy éppen a hadsereg magatartásán fog minden megfordulni. Ez pedig hű Milánhoz, aki újjászervezte, igazi európai formát adott neki s maga is kitűnő katona. De akar-e, fog-e Milán beavatkozni? Lesz-e ideje megátolni a rögtönzött esküvőt?

Belgrádba kiküldött munkatársunk távirataiból azt olvassuk ki, hogy Milán, ha még oly gyorsan siet is a szerb fővárosba, most már csak bevégzett tényeket fog ott találni. Az esküvő valószínűleg meglesz holnap; a metropolita nyilván megijedt s megadta beleegyezését. Am az ország hangulata megdöbentő, az a beszélgetés, amelyet munkatársunk *Nikolajevics* Svetomirrel, e kitűnő szerb államférfiával folytatott s amelyet alább egész terjedelmében közlünk, a leg-sötétebb sejtésekkel van tele. Az egész szerb nép kétségbe van esve, az intelligencia küldöttséggel iparkodik a királyt szándékáról lebeszélni, a parasztság pedig a maga módjára fejezi ki megdöbbenését és gyászát. Mit szól ehhez *Sándor* király, aki népe boldogságát hangoztatta kiáltványában. Tegnap és ma ugy mutatkozott be, mint hajthatatlan, szándékától el nem téríthető férfi. De vajjon az egész ország kesergése nem fogja-e meglágyítani?

Ettől függ minden. Ha a király megmarad elhatározásánál, a legnagyobb mértékű zavaroktól, sőt országos válságtól lehet tartani.

A király beszéde.

Belgrád, július 25.

Ma a belgrádi helyőrségnek mintegy ötszáz tartalékos és tényleges tisztje bevonult a konakba, hogy a hadsereg üdvökivárait átadja a királynak. Így mondja a hivatalos kommuniké. Valójában úgy áll a dolog, hogy *Sándor király ad audiendum verbum regium rendelte magához a helyőrség tisztjeit.* A diszruhába öltözött minden

legyvernembeli katonatiszt-sereg nagy feltűnést keltett az utcákon.

A katonatisztek reggel kilenckor a konakba érkezve, a trónteremben gyűltek össze, ahol Gyukics hadosztályfőnök mint rangban legidősebb tábornok vezetése alatt háromszoros zsvióval fogadták a tábornoki egyenruhában megjelent királyt.

Sándor király tisztelgett, majd elővonna veséből a katonai törvényt, így szólt:

Uraim! Figyelmeztetem önöket esküjökre, melyet nekem mint királyuknak tettek.

Ezt az esküt Sándor király most szóról-szóra felolvasta, majd így folytatta:

Uraim! Önök ismerik szándékomat és közzétett kiáltványomat, amelyet kiadni alkotmányos jogom volt. Sajnos, azt hallok, hogy tisztí körökben is szóba került az a kívánság, hogy *semmisítsem meg proklamációm*. Ezenkívül hallok, hogy sokat szellőztetik azt a kérdést, hogy *milyen állást foglal atyám házasságommal szemben*.

Uraim! Önök nagyon jól tudják, hogy én mindig, szünet nélkül fáradoztam hadseregünk és hazánk jóléte érdekében és úgy jogom van elvárni, hogy *összes tisztjeim helyeselni fognak ezután is minden lépést, amelyet házam és országom érdekében megtenni jónak látok*.

Épp így elvárom, sőt megkívánom, hogy *ezt a mostani lépésem* mindenütt, de *első sorban a hadseregben* a hazám jóvalta és boldogsága érdekében szükséges lépésnek tekintsék.

Ugy hallok, hogy akadtak egyesek, akik *egészségi állapotomat* feszegették. Mint okos, józan ember tudom, mi áll jogomban és tudom, mit szabad és mit kell tennem. *Az uralkodóház és család feje most én vagyok, atyám tehát egyáltalán nem avatkozhatik ebbe a dologba*.

Kérem uraim, vegyék tudomásul a dolgok illetén állását. Tartsák magukat ehhez és vigyék el üdvözlémetek a most hallott hírt is hadseregemnek.

A király erőteljes, szinte haragos beszéde mély benyomást keltett a jelenvoltakra. A király szavainak elhangzása után néhány pillanatra valaki alkialította magát: Zsvió! A trónterem erre háromszoros zsviótól hangzott vissza. Az egész fogadtatás mindössze husz percig tartott.

A beszéd után a király *cercele és kézszorítás nélkül bevonult dolgozószobájába*.

Az esküvő.

Belgrád, július 25.

Sándor király már tegnap meg akart esküdni a menyasszonyával, de a metropolita, akit erre fölkért, megtagadta a király kérését. A metropolita azonkívül elrendelte a papságnak, hogy *senkise eskesse össze a királyt a menyasszonyával*. Tegnapelőtt este azért nem tartották meg a fátylászmenetet, mert zivatar volt. A fátylászmenet ma este lesz.

Belgrád, július 25.

Sándor király, hogy a házasságot siettesse, bejelentette szándékát Imocent metropolitánál, aki egyházi részről ma meg is adta beleegyezését a házassághoz. Sándor király minden, az esküvőre vonatkozó intézkedést *személyesen tesz meg* s ezért nem is lehet még tudni, mikor lesz az esküvő. Nem lehetetlen, hogy *már holnap vagy vasárnap meglesz*. A szerb alkotmány szerint ugyanis Szerbiában nincs koronázás, a királyt is csak felkenik, míg a királynét nem kenik föl királynővé. Tehát az nem késleltetheti az esküvőt.

Zimony, július 25.

Sándor király, ha csak lehetséges, még holnap megtartja esküvőjét, még pedig titokban. A király *fait accompli* elé akarja állítani az országot, a hadsereget és Milán királyt.

A hivatalos szerb sajtóiroda kommunikéje

szert a belgrádi metropolita már beleegyezett az esketésbe. Sándor király állítólag azért sürgeti mindenképpen az esküvő gyors megtartását, hogy gyermeke házasságon belül szülessen meg.

Valószínű, hogy az esküvőt nem sikerül vasárnap előtt megtartani.

Belgrád, július 25.

Arról értesülök jó forrásból, hogy *előkelő belgrádi hölgyek husz tagu követése* tisztelgett a királynál és arra kérte, hogy *mondjon le házassági tervéről*. A király azonban *hajthatatlan maradt*.

Minden külső jel szerint *holnap meglesz az esküvő*. A metropolita már előkészítette összes rendjeleit. Beavatottak vállvonogatással felelnek minden az esküvőre vonatkozó kérdésre. De csaknem bizonyos, hogy Sándor király *holnap vezeti oltárhoz Masin Dragát*.

Az a hír, hogy az esküvő vasárnap lesz, mindenfelé el van terjedve. Jó helyről szerzett értesülésem szerint ezzel a hírrel *félre akarják vezetni a közönséget*, hogy elejét vegyék az esetleges rendezavarásnak vagy ennél még rosszabb dolognak.

Beszélgetés a belgrádi metropolitával.

Belgrád, július 25.

Ma meglátogattam a szerb egyház fejét, a belgrádi metropolitát, akinek mint korábbi távirataimban megírtam, nevezetes szerep jutott ki tegnapi és tegnapelőtti. Délután fél ótkor fogadtott. Egy darabig várnom kellett, mert éppen *Marinkovics Pál*, az új közoktatásügyi miniszter tisztelgett nála.

A miniszter távozása után megnyitott az ajtó s belépethet az egyházfejedelem fogadószobájába. Sárszaga butorozott szóba, tele nippelkel, apró csebecsével. Inkább rokokó-stílusú budoárhoz hasonlít, mint egy főpap fogadóterméhez.

Az egyházfő csókra nyújtotta kezét és leültetett. Heliotróp színű reverendája felett égszínkék kattan volt rajta, fejét magas kék kucsma fődte, derekán arany keresztel himzett öv.

Alig hogy leültem, egy szolga az itt divó szokás szerint édes befőttest talált fel, amelyből egy kanállyal megízlel a vendég.

A metropolita sajnálatának adott kifejezést, hogy nem tud franciául s a németet is csak tőri. Beszélgetésünk tehát tolmács segítségével folyt.

— Szívesen világosítom fel mindenről — szólt. — Sándor király tervbe vett házasságát három szempontból tanulmányoztam.

Az első az egyházi szempont. Kerestem, vajjon nem ütközik-e ez a házasság a szerb vallás valamely dogmájába? Ugy találtam, hogy a dogma szempontjából *semmi akadályról sem lehet szó*.

Behatóan tanulmányoztam *államjogi szempontból*. Kutattam, vajjon nem tekinthető-e alkotmányellenesnek ez a házasság? Erről szó sem lehet.

Végre alávettem a kérdést *személyes kritériumoknak*. Azt kérdeztem magamtól, hogy miért választott magának Sándor király szerb nemzetiségű menyasszonyt, holott úgy atyja, mint nagyatya külföldről hozott magának feleséget. *Ezt a kérdést felvettem a király előtt is*, aki azonban olyan érveket hozott fel, olyan behatóan magyarázta elhárdozását, hogy magam is beláttam, hogy úgy az országnak, mint a királynak javára valik, ha a király a népe sorából választ menyasszonyt. *A király boldog lesz és ennél fogva uiult ambiciójával fogja az ország sorsát igazgani*.

En tehát *áldásomat adtam a tervbe vett frigyre*. És csak miután megadtam áldásomat, *bocsátotta ki Sándor király az ő proklamációját*.

Az egyházfő erre körülvezetett a szobában, amelynek falait az összes eddigi szerepelt metropoliták olajfestésű életnagyságu arcképei díszítik. A sorban a legutolsó az övé. A nevezetesebb köpekhez történeti magyarázatokat fűzött, mutatott olyan főpapokat is, akik a csatateren estek el a dinasztiaért.

— Én — ugymond — egész hosszú életemen át a dinasztia leghívebb szolgája voltam, atyai

barátja vagyok Sándor királynak, szentségnek ösmerem és vallom a házasságot, különösen a királyi családban. Mindezeknek a szempontoknak tekintetbe vételével adtam e házassági tervre *áldásomat a legjobb meggyőződésem szerint*.

Ázután megmutatta gyönyörű könyvtárát, hosszasan beszélt Szerbia egyházi viszonyairól. Bucsuzás előtt az ország szokásához képest török módra készült fekete kávé szolgált fel az inas. A metropolita újra csókra nyújtotta kezét s szívélyesen elbucsuzott tőlem.

Nikolajevics Szevetomir nyilatkozata.

Belgrád, július 25.

A szerb egyházfővel folytatott beszélgetésem után Nikolajevics Szevetomir volt miniszterelnököt, a szerbiai magyarbarát párt fejté keressem fel, hogy meg tudjam véleményét a király eljegyzése révén előállott politikai helyzetről. Anál is inkább érdekelt ennek a kiváló államférfiának véleménye, mert ő épp most jött meg az ország belsejéből s személyesen meggyőződhetett arról, hogy Sándor király kiáltványa minő hatást keltett a szerb nép körében.

A hatás, előre jelzem, *lesújtó*. Sötétebb képet alig lehet festeni, mint amilyenek az ország állapotát ez interview révén megösmertem.

Nikolajevics Szevetomir, aki most államtanácsos, a belgrádi újságíró-egyesület tanácstermében fogadott délután hatkor. Ma jött meg Belgrádba két napi utról, Szerbia belsejéből.

— Minő az ország hangulata a kiáltvány kibocsátása óta? — kérdeztem.

Nikolajevics a következőket válaszolta:

— Csak annyit mondhatok, hogy az egész ország *végtelemül el van keseredve*. Mikor a király eljegyzésének híre megjött a vidékre, a parasztölyök *gyászuk jeléül kibontották hajukat és jajgatva futkostak a falvak utcáin*.

A falvak vénei, öreg parasztok, a maguk rusztikus okoskodásával egyre hajtogatták:

— Csak nem veszi feleségül a mi királyunk az édes anyjának volt szobalányját!

Ami engem illet: én *kimondhatatlan, végtelen szerencsétlenségnek tartom ezt a házasságot*, ha ugyan egyáltalán létrejön. *Ez a dinasztia életének utolsóelőtti felvonása volna, amelyből elmaradhatatlanul folyik az, hogy az ország hagyományai megbomlanának*. A fiatal király nem hívta egybe a szkupstinát, nem kérdezte meg véleményét, sem beleegyezését. *És az ország még most sem hiszi el a szörnyű valóságot*. A hadsereg *dul-ful, Milántól reméli az eljegyzés megsemmisítését*. Ha Milán még idejkorán Szerbiába jön, nem lesz meg ez az esküvő. De ha mégis meglesz — nos, nem is tudom elképzelni, hogy mi fog akkor történni. Szerbia sok válságon, államesinyen esett át, de *egyinek sem lettek oly végzetes következményei, mint ennek a házasságnak*. Ha ön holnap majd tisztelgő küldötségeket lát a konak felé tartani, ha tömeges üdvözlőiratokról értesül: *bizgye el, csupa csinált, hivatalosan megrendelt dolog az*.

Az ország úgy érez, mint én. *Az ország el van keseredve, mint én*.

Beszélgetésünk ezzel véget ért.

A menyasszony.

Belgrád, július 25.

Masin Draga, mint beszélük, figyelmeztette Sándor királyt *lépésének nagy horderejére* s kiellen-tette a királynak, hogy *kész lemondani szerelméről*. Sándor király azonban hajthatatlan maradt s akurata megőrizte Masin asszony ellenzését is.

Belgrád, július 25.

Sándor király ma délelőtt tizenegy órakor reggelire ment menyasszonyához. A király különben évek óta Masin Draga asszonnyal szokott reggelizni.

A király megérkezése után nemsokára megjelent a menyasszony házában az új kormány testületleg. A minisztereket maga Sándor király mutatta be menyasszonyának. A kormány nevében a miniszterelnök átadta a menyasszonynak a kabinet jó kívánságait és biztosította a legmélyebb tiszteletéről.

Zimony, július 25.

A király eljegyzése alkalmából több aprósággot elevenítenek fel, amelyek a királynak mostani menyasszonyához való viszonyát megvilágítják. Igy mesélik, hogy három hónappal ezelőtt

Gyorgyevics akkori minisztereinek nagy jelmezesbált adott, amelyen jelen volt **Sándor** király és **Masimé** asszony is. Nem hiányzott a szokásos konfetti-dobálás is, amelyben a király élénken részt vett. Az ifjú király kizárólag a szép asszony felé hajigálta a színes papírsdarabkákat és láthatólag rossz néven vette, ha más is meghajigálta a szép Dragieát. Mikor a király konfetti-készlete kifogyott, lehajolt és két kezével fölmarkolt a padlóról egy csomó konfettit, amivel aztán Dragát dobálta meg. A jelenlevő diplomaták összesügtak s az eset pletyka tárgya volt még sokáig.

Sándor király öt év óta állandó benső viszonyt tart **Masim** Dragával. Estenkint tizenegyszer szokta volt zárt és lefüggönyözött hintóban meglátogatni, bár a hölgy lakása alig van tizenöt lépésnyire a konaktól.

Ko-onát szerelmért.

Belgrád, július 25.

Sándor király bizalmasai körében odanyilatkozott, hogy ha meggyőződnek róla, hogy **Szerbia** népe komolyan ellene van házasságának s ha tényleg az **Obrénovics**-dinasztia léte függ ettől, akkor sem engedne a belföldi és külföldi befolyásnak olyképpen, hogy házasságától elálljon, hanem inkább lemond a trónról, de **Masim** Draginát nőül veszi s visszavonul vele az ország belsejébe.

Ha a későbbi események tényleg lemondásra kényszerítik **Sándor** királyt, akkor az **Obrénovicsok** ősi családi fészkeiben, **Takova** városában szándékozik letelepedni. **Takova** városa díszes kastélyt építtetett a múlt évben s azt **Sándor** királynak ajándékozta, hogy a nyár egy részét ott töltsze. A takovai kastély keleti fényvel van berendezve s nem lehetetlen, hogy **Sándor** király **Takován** tölti majd legközelebb a mézesbeteket.

A király amnesztiát ad.

Belgrád, július 25.

Az új kormány megalakulása után nyomban átvette az ügyek vezetését és **Popovics** Mihály pénzügyminiszter javaslatára, aki tudvalevőleg radikális párti, nagyon fontos ténnyel kezdte meg működését. A minisztérium ugyanis javasolta a királynak, hogy kegyelmezzen meg a politikai foglyoknak. A király amnesztiát is adott ma az összes politikai elítélteknek, kivéve azokat, kik a **Milán** exkirály elleni merényletre való felbujtás miatt vannak elzárva. Ezek **Nikolics** ezredes és **Danics** likörgyáros. A merényletpörben elítélt többi foglyokat még a mai nap folyamán szabadlábra helyezik.

Az amnesztia híre a lakosság minden rétegében nagy örömet keltett.

Belgrád, július 25.

A hivatalos lap mai számában megjelent ukáz alapján **Nikolics** Vljako ezredesnek, **Kovacevics** Péternek és **Szimics** Mihálynak, akiket a **Milán** király ellen elkövetett merényletben való közvetlen részesség miatt husz évi súlyos börtönrre ítélték, büntetésükből tíz évet elengedtek. **Gyurics** **Milán** főpap, **Zsivkovics** **Liuba** ügyvéd, **Protics** **Stojan** szerkesztő és **Pavicevics** **Iván** ügyvéd husz évi súlyos börtönbüntetését, melyet felségárulás miatt mértek rájuk, nyolc évi fogságra, **Tausánovics** volt miniszter börtönbüntetését három évi fogházra változtatták. A többi fogságra ítélt büntetését teljesen elengedték. Ez utóbbiak közt vannak **Vesics** és **Milánovics** volt miniszterek is.

Belgrád, július 25.

A király által engedélyezett amnesztia csak részleges, mivel csak a fogságra ítéltet bocsátják szabadon, míg a börtönbüntetéseket fogságra változtatták és jelentékenyen lezállították.

A renitensek megbüntetése.

Belgrád, július 25.

Ugy **Belgrádban**, mint az egész országban hangossá látt az elégedetlenek szava. Hol a király elhatározásáról, hol a menyasszonyról hallani nagyon éles megjegyzéseket. Egyelőre nem jött sehonnan olyan hír, hogy ezeket a szabadszájú kritizálókat megrendszabályozták volna. **Sándor** király a néppel szemben nagyon elnézőnek és engedékenynek mutatkozik, de gyorsan és erőlyesen jár el hivatalbeli emberekkel, akik kifogásuknak hangosan adtak kifejezést. Tegnap a **belgrádi** tiszti-kaszinóban egy katonatiszt kompromittáló megjegyzéseket tett a király menyasszonyára. Még az nap megtudta ezt **Sándor** király s a tiszti ellen kiadta az elfogadási parancsot.

Makacsul tartja magát az a hír is, hogy a király **Riseticet**, az államtanács elnökét fölmentette állásából. Ennek a rendszabálynak okául azt hozzák fel, hogy a király megharagudott a volt régensre, mert nem akart kabinetalakításra vállalkozni.

Milán király tervei.

Bécs, július 25.

Milán király délben értesült az új kabinet megalakulásáról. Amint a miniszteri listát átolvasta, kijelentette, hogy **belgrádi** utazásáról lemond és egyelőre még bizonytalan ideig **Bécsben** marad.

Belgrád, július 25.

Sándor király tegnap a konakba rendelte a **belgrádi** helyőrség parancsnokát, akinek azt az utasítást adta, hogy ha atyja, **Milán** volt főhadparancsnok **Belgrádba** találna jönni, katonaságot vezényeljen ki a pályaudvarra, hogy akadályozza meg **Milán**nak a vonatból való kiszállását, és őt **Szerbia** területének elhagyására kényszerítse. A parancsnok visszautasította a király parancsát s rögtön benyújtotta lemondását.

Milán több bizalmi embere **Bécsbe** utazott.

Zágráb, július 25.

A **Narodna Novina** jelenti: **Milán**nak bizalmasan értesére adták, hogy ez idő szerint nem jön **Belgrádba**. Két magas rangú hivatalnok **Milán** elé utazott, hogy e kívánságról értesítsék őt.

Szerbia hangulata.

Belgrád, július 25.

Belgrád városa még mindig nyugodt. Tagadhatatlan azonban, hogy a hadsereg idősebb tisztjei elégedetlenek.

A **belgrádi** görög-keleti szerb papság ma tisztelgett **Sándor** királynál, hogy gratuláljon neki házasságához. A király a tisztelgő papság előtt is hangsúlyozta, hogy elhatározása megdöntésmentes.

Belgrád, július 25.

A hangulat egész **Szerbiában** általában nyomott. A nép, különösen a határszélen és **Belgrádban**, egyre várja **Milán** megérkezését s azt hiszi, hogy az exkirály megjelenése döntő fordulatot ad **Szerbia** sorsának.

Zimonyban tegnap általánosan elterjedt az a hír, hogy a szerb-magyar határon **Sándor** király testőrsége őrködik, nehogy **Milán** exkirály bejuthasson az országra.

Az ország belsejében **Sándor** király eljegyzése miatt nagy az elkeseredés. A helyzet szignaturája az, hogy bár a menyasszonnyal szemben a hangulat mindenütt nagyon ellenséges, **Sándor** király és a királyi ház iránt mégis oly nagy a szeretet, hogy mozgalomtól alig kell tartani.

Természetes, hogy minden rögtön másra fordul, ha **Milán** esetleg **Szerbiába** érkezik és erőlyesen állást foglal.

Ebben az esetben az egész hadsereg, elvesző esekély töredékek kivételével **Milán** pártjára állna, aminek következményei beláthatatlanok volnának.

Belgrád, július 25.

Ma több vidéki küldöttség járult a király elébe, hogy gratuláljanak az eljegyzéshez. A hangulat nyugodt, jóllehet a **Milán**al rokonzenvező lapok félreverik a haragot. Beszélik, hogy mielőtt **Sándor** király megírta proklamációját, előzetesen meggyőződést szerzett arról, hogy a hadsereg hű hozzá.

Belgrádba még most is tömegesen jönnek vidékről és külföldről. A határon intézkedéseket tettek, hogy megnehezítsék az utasok beözönlését.

A lapoknak rendeletben meghagyták, hogy ne közöljenek híreket az eljegyzésről.

Az új szerb kormány.

Belgrád, július 25.

Az új kabinet megalakult és pedig így: **Jovanovics** Aleksza, a főlegböz törvényszék elnöke, miniszterelnökség és külügy;

Popovics Lázár, a semmitűszék elnöke belügy; **Antonovics** Nasztasz, belügyminisztériumi osztályfőnök igazságügy;

Dr. Popovics Mika volt kereskedelmi minisztériumi osztályfőnök pénzügy;

Vasics **Milos** alezredes, a király hadsegéde hadügy;

Jovanovics **András** műszaki ezredes közmunkaügy.

Syvasics **Dusán**, kereskedelmi minisztériumi osztályfőnök kereskedelemügy;

Marinkovics **Pál**, ügyvéd közoktatásügy.

Idevaló hivatalos körökben azt mondják, hogy az új kabinet hadrózotlan semleges jellegű lesz. Két tagja katonatiszt, a többi részben aktív, részben volt hivatalnok. **Jovanovics** miniszterelnök, aki a külügyi tárca is elvállalta, öreg ur, nagyon régi hivatalnok és mérsékelt haladó-párti ember, a belügyminiszter és a kereskedelmi miniszter liberális. **Popovics** pénzügyminiszter, aki éveken át mint osztályfőnök működött **Vujics** volt pénzügyminiszter mellett, mérsékelt radikális. **Popovics** **Lázár** főlebbviteli törvényszéki bírónak nagy szerepe volt tavaly, mint a **Milán** elleni merénylet-pör elnökének. **Marinkovics** közoktatásügyi miniszter egykor szerb követ volt Athénben, de rövidesen főlváltotta a diplomata-pályát az ügyvédivel. Az új miniszterek közt **Vasics** hadügyminiszter a legmarkansabb egyéniség. Évek óta hadsegéde és bizalmasa a királynak s azt mondják, hogy a tegnapielőtti proklamációnak ő a szerzője.

Az új kabinet reggel nyomban megalakult. Megtartotta az összes eddigi hivatalnokokat. A rendszeren nem változtattak a király egyenes parancsára. Az új kormány programja az ország nyugalmanak fenntartása.

Aból a körülményből, hogy a külügyi tárca maga a miniszterelnök vette át, következtethető, hogy a külügyi politikában semmi változás nem áll be. **Jovanovics**, aki eddig bíró volt, soha diplomáciai kérdésekkel nem foglalkozott.

Az új minisztérium megalakításáról rögtön értesítették a külföldi szerb követeket és a **belgrádi** udvarnál akkreditált diplomatákat.

A külföld krátkája.

Berlin, július 25.

Sándor király proklamációjának abból a passzusából, hogy a szerb dinasztia a népből származott, diplomata köröknek az a felfogásuk, hogy **Szerbiában** ezt a házasságot semmi esetre sem tekinthetik messaliancenak, mint ahogy például a régibb monarchikus kormányformájú államokban tekintették. És kétségtelen dolog, hogy a demokratikusan gondolkozó politikusok határozottan azon nézetben vannak, hogy a szerb királynak eljegyzése sokkal inkább helyeslendő, mint egy némely más fejedelmi személyiségnek morganatikus házassága. Ámde a dolog távolból tekintve sokkal szebbnek látszik, mint amilyen valójában és közelebbről. **Szerbiában** a népnek régtől fogva az volt az óhajta, hogy a király valamelyik európai uralkodóháznak hercegisasszonyát vegye feleségül. Így tehát nem valami kellemes meglepetés lehetett az arról való értesülés, hogy a királynak választotta, aki megosztja vele a trónt, egyszerűen polgári övezgy, aki persze a király proklamációja szerint óségi vojvoda nemzetségből származott.

Az azonban a sláv idioma szerint hercegek; ezzel azonban semmiestre sem szabad azt a felfogást egybefűzni, hogy **Szerbiában** valóságos főnemes hercegek léteztek volna. **Szerbia** sem történelmi, sem társadalmi szempontból nem ismer kiváltáságos emberi osztályt és még kevésbé ismerik el a **Szerbia** törvényei. Itt az összes emberek, amennyiben tisztoságok és a büntető kodexszel nem ütköznek össze, a törvény előtt egyenlők. A gazdag családokat épp vagyunk miatt különösen tisztelik ugyan, de azért nem lehet azt mondani, hogy nagyobb tekintélynek is öröndenének. **Szerbiának** nincs nagybirtokos osztálya, a nagy vagyon csak kereskedői körökben található. A paraszok ha többé-kevésbé vagyonosak is, egymás közt társadalmilag egyenlőknek tekintetnek, minden paraszt, ha egy háza, egy malomrésze, vagy csak egy kőkorsoja van is, „gazdá”-nak hivatja magát és társait tegezi. A tanult osztály iránt a szerbek igen kevés tisztelettel viseltetnek. A pápa megkapja a maga adományát, jámbor emberek kezét is csókolnak neki, de valami nagy szeretetnek és tiszteletnek nem örvend. Az ügyvédet törvényosavarónak nevezik, aki költségekben utazik, a bíró tintanyaló, a politikai hivatalnok „osinovník,” aki szívesen elfogadja a borralót.

A kereskedőt tisztelik ugyan, de azért a leggazdagabb kereskedőt sem becsülik többre, mint a közönséges gazdát.

Mindamellet **Szerbiában** mindig azt remélték, hogy a király egykoron királyi hercegisasszonyt fog feleségül venni. És hogy az **Obrénovics-ház** egy európai uralkodóházzal fog egyesülni. Kiváltképp egy német hercegisasszonyt fogadatik volna szívesen. A német alatt **Szerbiában** nem az osztrákok értik, akit gyűlöletesen és gúnyosan is „sváb”-nak neveznek, hanem a német birodalmat értik.

A dinasztianak a német uralkodó családdal való egyesülése a szerbeknek legfőbb vágyuk volt. Lepetetlen irigységgel tekintettek **Cetinje** felé, a Fe-

kete-hegyek fejedelmének leányai kitűnő partikat csináltak, a trónörökös pedig egy mecklenburgi kisasszonyt vett el feleségül.

Pedig ez a Montenegró a szerbek nézete szerint az éhség fészke, míg a szerb nép a királynak 1 millió 200.000 frank civilistát ad. A szerbek szívesen emeltek volna ez összeget, hogy egy előkelő hölgyet lássanak a királyi konakba bevonulni. Ehelyett most a szerb nemzet azt tudja, hogy jövőendő királynéja Masinának asszony lesz, aki kétségkívül igen tiszteltetelműt osaládból származik és aki elsősziben egy igen tiszteltetelműt Csehországból eredő családba ment feleségül.

A hölgy ellen bizonyára semmi kifogást nem lehet tenni. A nép óhajlásának azonban aligha felel meg.

Nagy gondot okoz az is, hogy mit szól, mit tesz majd az apa. Sokszor volt szó arról, hogy az apa és fia között antagonizmus van, ezt azonban hivatalosan mindannyiszor cáfolták. Most azonban kétségtelennek látszik, hogy Györgyevics aligha ellenkezett volna olyannyira a király akaratával, ha az apakirály hozzájárulása tekintetében biztos lehetett volna. Györgyevics Vládnak bizonyára meg vannak a maga hitái, de aki ismeri őt, tudja, hogy éppenséggel nem előítéletes. Ő Draga Masin asszonyra bizonyára nem becslési kevesebb, mint egy hercegisasszonyt; a két vér elméletét ő sohasem védelmezte. Hiszen ő orvos is és nem sokat ad erre, Györgyevics tehát vagy politikai, vagy pedig személyes okból ellenzte a király eljegyzését. Politikai tekintetben talán igaza is lehetett, mert a szerb dinasztának egy nagy tekintélyű uralkodóházzal való egyesülése által tekintélye növekedhetett volna, de a dolgok jelenlegi helyzetét tekintve, mégis valószínű, hogy a király igen helyesen cselekedett. Mert hiszen ha csak arról van szó, hogy az országnak trónörököse legyen, így elég az is, ha apai részről származik „nemes nemzetségből”.

Sándor királynak most kedvező alkalma volna arra, hogy ez örvendetes esemény alkalmából népszerűségét lényegesen fokozza. Ezt megteheti a radikális párt elítelt előkelőségeinek megkegyelmezésével és a származásában élő hajdani radikális miniszternek visszahívása által. Megteheti azzal is, hogy legalább egy részt visszaállítja az alkotmányt.

Berlin, július 25.

A Localanzeiger ma Sándor király és Draga Masin asszony cím alatt lapja élén a következőket írja:

Sándor szerb király igen kevés tekintetben hasonlít atyjához. Most azzal szerzett meglepetést a világnak, hogy eltékozott minden uralkodóházzal való összekötötéstől és a szerbeknek királynéjává akarja tenni egy régi vojvoda nemzetségnek unokáját, mint ahogy Milán király annak idején egy alsóbb-nemes orosz ezredesnek leányát vette feleségül, amivel az egész szlávorságot elragadtatta; és mégis vannak hangok Szerbiában, amelyek tiltakoznak az ellen, hogy egy nem egyenrangú királyi vonuljon be a konakba. Egyetlen házasságról itt szó sincs; a menyasszony, mint Natália királyné udvarhölgye, kiváló szellemi és szívbéli tulajdonokat tanúsított, erőlyével pedig azzal biztat, hogy hatalmas támasza lesz a királynak. A király választása ellen nyilvánuló ellenzék oly éles jellegűt kezd ölteni, hogy Sándor király menyasszonyának házat királyi testőrséggel őriztetik.

Ámde egy uralkodónak szívbéli ügye éppoly kavassá támadható meg, mint az ő felségjogának bármelyike. A király ellenállása máris miniszterválaszgot okozott, és mint tudjuk, az államtanács, a metropolitá, a miniszterelnök egyformán kérték a királyt, hogy álljon el a tervtől. Egyedül a hadsereg áll Draga asszony pártján.

Milán király persze azt óhajtotta, hogy Sándor egy külföldi hercegisasszonyt vegyen el feleségül, aki nemcsak egyenrangú, hanem nagy vagyonnal is bír, míg ellenben Draga Masin asszony első férjétől semmi vagyon nem örökölt s pénze sem volt. Milán király azonban sokkal nemesebb természetű ember, semhogy akkor, midőn fiának boldogságáról van szó, killóns és döntő súlyt helyezne a vagyonra és hitelviszonyokra.

Sándor király állítólag kijelentette, hogy inkább lemond a trónról apja javára, és szerelmesével visszavonul a magánéletbe, mintsem hogy feláldozza magát egy előítéletnek és megszegje hűségkötését.

Ha ez valóban bizonyul és ha a magasabb tisztviselőknél és egyházi embereknek harca tovább folyik, úgy ennek az ügynek végső kifejlesztése beláthatatlan. Natáliának, Sándor király anyjának szintén van egy kis beleszólaása, és mint tudjuk, ő nem mindig egyformán gondolkozik férjével. Ő szereti fiát és nagyon neki szándékozik hagyni, még pedig úgy, hogy a vagyon ne menjen Milán kezén keresztül.

Milán pedig nem igen hajlandó arra, hogy a koro-

nát ismét a fejére tegye; sokkal jobban érzi magát, ha a szerb hadsereg főparancsnoka lehet, mert ebben a bőséges javadalmazott állásban szabadon és függetlenül élhet, mint király azonban Natáliát, a tőle elválasztott, de vele ismét egyesített feleségét is mint uralkodó királynét volna kénytelen restitálni.

HIREK.

Budapest, július 25.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgálgon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címvalódságról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— József főherceg Brassóban. József főherceg ma délután Nagy-Szebenből Brassóba érkezett. Az állomáson Mauer Mihály főispán, Wegrich Gyula cs. és kir. vezérőrnagy, Heim honvédeztredes, Hiemesch polgármester, Pánczél főjegyző, Szabó Sándor rendőrkapitány fogadták. A főispán üdvözölte a főherceget, ki röviden válaszolt és azután a zászlókkal diszitett városba hajtatott. Ő fensége pénteken utazik vissza Budapestre.

— A kereskedelmi miniszter nyaralása. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter tegnap Vertessy osztálytanácsos társaságában Bécsbe utazott, ahonnan Osztenéba megy pár heti üdülésre.

— Közkutatásügyünk Párisban. A magyar közkutatásügy nem közönséges elismerést és diadalt aratott a párisi világkiállításban. A külföldi népnevelésügyi nemzetközi szakosztály, melynek Ujváry Béla igazgató, királyi tanácsos, a magyar kormány által kinevezett jury-tag a megválasztott titkárja, már befejezte munkálkodását s a magyar közkutatásügyi kiállítás kiállítói számára huszonkét kitüntető díj van biztosítva. A díjak nagy unneplényen fognak kiosztatni, melynek időpontja eddig még meghatározva nincs, miután a Léon Bourgeois elnökle alatt működő felső jury még nem fejezte be tanácskozásait. Nagy díjjal lesznek kitüntetve a magyar közkutatásügyi miniszterium, s Budapest főváros; az első az állami népoktatás terén elért nagy előhaladásért, a főváros pedig, mint a közkutatásügyi kormány legállozatkészebb munkatársa kapja a kitüntetést.

— Petőfi halálának évfordulója. Július 31-én lesz ötvenegyedik évfordulója annak, hogy Petőfi Sándor a segesvári csatáterén elesett. A nagy költő halálának évfordulóját kegyelettel ünneplik meg a fővárosban és a vidéken egyaránt. Az évforduló napján az egyetemi ifjuság megkoszoruzza Petőfi szobrát és koszorút küld a segesvári honvédsírra. A szocialisták is készülődnek az évforduló megünneplésére és beszéd kíséretében koszorút helyeznek a nagy költő szobrára.

— A kőbányai bucsu. Kőbányán augusztus 12-én, vasárnap lesz a Lőrinc-napi bucsu. Az istentiszteletek sora reggel hat órakor kezdődik, délelőtt tíz órakor pedig ünnepi nagy mise lesz az új templomban.

— A munkások tiszteltetésére. Nem hiába szocialista a francia kereskedelmi miniszter: a kiállítási ünnepségek során mindenkor kijutott a munkásoknak a meghívás tisztességéből. Az elyséi-palota esztélyeire, a miniszteriumok sóirára felváltva hivatalosak voltak a munkások képviselői. Most vasárnap pedig, mint párisi levelezőnk írja, Müllerand kereskedelmi miniszter külön munkásünnepséget rendezett mindazoknak tiszteltetésére, akik kézi munkájukkal a kiállítás körül dolgoztak. A Salle des Têtes óriási nagy csarnoka dejuner után csakhamar megtelt díszes közönséggel: miniszterek, kormánybiztosok, katonai attasék, újságírók, művészek és egyszerű munkás-

emberek vegyest, etikett nélkül sűrűgtek-forgogtak. És bizony nem egy esetben nehéz lett volna megmondani, melyik a munkás, melyik az uri ember: egyformán elegáns redingotban jelent ott meg mindenkik. És eljött Loubet is, a köztársaság elnöke, meg a felesége. A Marseillaise hangjai és lelkes éljenzés fogadták a francia állam fejét, aki megszokott kedves modorával mosolyogva köszöntö meg az ovációkat. Amikor Loubet és kísérete keletet foglaltak, az improvizált színpadon a Comédie Française és az Operaszínház legelőkelőbb művészei produkálták magukat. A koncert után gazdagon terített buffet várta a vendégeket, akik pezsgő mellett koccintottak a tőke és a munka közötti régi félreértések teljes megszűnésére. Maga a kereskedelmi miniszter — aki déltől két óráig személyesen felügyelt az ünnepségek csarnokának végső díszítésére — szívesen koccintott a munkásokkal és hosszasan elbeszélgetett velök.

— Görgey Arthur feleségének halála. Egy lőcsei táviratunk már jelentette Görgey Arthurné született Aubonin Adél halálát. 1848 óta volt hitvese Görgey Arthurnak, akivel Prágában kötött házasságot. A gazdag Liekowitz német családnál találkozott vele s előbb a családnak egyetlen leányát Liekowitz kisasszonyt kérte feleségül, aki azonban őt kikoszorúta. Ekkor — amint mondják, bosszúból — a házikisasszony francia származású társalkodónőjének, Aubonin Adélnak tett házassági ajánlatot, amit a társalkodónő el is fogadott. A 67-iki kiegyezés után Görgey Pestre jött, ahonnan azonban, mivel itt sokáig nem maradt, Visegradra költözött. Ebben az időben vált el a feleségétől, aki Lőcsebe ment, ahol francia órák adásával foglalkozott. Görgey Arthur azonban nem vált el teljesen a feleségétől, amit az is bizonyít, hogy a kormánytól kapott nyugdíjából havonként 50 forintot küldött neki. Csupán azért vált meg családjától, mert teljesen egyedül, elzárkózva akart élni. A házasságból két gyermek származott: Kornél és Berta.

Görgey Arthurné néhány hónappal ezelőtti éveken keresztül irt emlékiratait adta át a Görgei család bizalmasának, Tipula Gyula 48-as honvédszázadosnak, aki Görgey Arthur főhadsegédje volt. Az emlékirat németül van írva. Azzal adta át Tipulának, hogy mivel ő francia születésű és így nem tud teljesen németül, simítsa át, hogy ki lehessen adni. Az emlékirat két részből áll. Az első rész a Görgey Arthurnál való ismerkedés idejétől kezdődik és befejeződik 1849. augusztus 11-ikével, a világi katasztrófa napjával. A második rész az ezután idővel foglalkozik és leírja Görgeynek internálás és további életét. Az emlékiratról csak Görgey Arthur fia, Görgey Kornél tud eddig, aki azt mondotta Tipula honvéd századosnak:

— Vigyázzon az emlékiratra, mert ez az egyedüli örökségem!

Tipula azonban előbb Görgey Arthurnak és a család többi tagjainak mutatja meg a kéziratot és csak ha ezek beleegyeznek, akarja nyilvánosságra hozni. Érthető érdeklődés nyilvánul a sokat ígérő emlékiratok elé.

— Hadi flottánk Fiumében. Fiuméből telegrafjék nekünk, hogy az osztrák-magyar hajóraj, mely jelenleg gyakorlatokat végez, augusztus közepén meglátogatja Fiumét. A hajóraj két hajóosztályból áll lovag Brosch Gusztáv ellentengernagy parancsnoksága alatt. Fiuméba jönnek a Kaiser Karl VI. és a Tegetthof csatahajók, a Tiger, Panther és Leopard torpedó-cirkálók, a Satellit, Planet és Blitz torpedóhajók, azonkívül három nagy és tizenöt kisebb torpedónaszád. A tiszteket gróf Szapary kormányzó dejeunerre és ebédre fogja meghívni.

— A műgyetem pályadíjai. A József-műgyetem négy, egyenkint 200 koronás pályadíjat tűz ki a gépészmérnöki, a mérnöki, illetőleg az építészeti szakosztályok halgatói számára. A mérnökök számára három kérdés van kitűzve: a gyakorlati hidraulika, a mechanika és a kalorikus gépek köréből, mely utóbbi a benzinmotorok történeti fejlődésének leírását követeli. Az építészek számára kitűzött pályakérdés: tervezendő egy főúri családi sírbolt, fölőtte kápolnával. A pályázaton csak azok vehetnek részt, akik az elmúlt iskolában rendes halgatók voltak a műgyetemnek. A pályatervet a szerző valódi nevével aláírva szeptember 30-áig kell benyújtani.

— Egy elefánt áldozata. Veronában történt. Az Előrecht-menazseriát éppen Roveredóba akarták szállítani, amikor egy Zuccani nevű ember a vasutállomáson incselkedni kezdett az elefánttal, konyerét mutatott neki, de elkapta, amikor az állat utána nyúlt. Az elefánt feldühödve, a földhöz verte orrmányával a szerencsétlent s mire a szolgák segítségére siettek, már agyonpirota Zuccanit.

— Szerencsétlenség vihargyűzés közben. Zágrábnál táviratozzák, hogy Kutjevóban a vihargyűzés közben tegnap nagy szerencsétlenség történt. A vihargyűknél alkalmazott emberek dohányoztak és egy véletlenül kiesett szikra felrobbantotta a puska-port. Egy ember meghalt és egy súlyosan megsebesült.

— **A budai ágyúszó.** Nagy a szenzáció pár nap óta a főváros Duna jobb partján. Pár nap óta hiányzik egy rég megszokott, s kizárólag budai bennszülöttek lokális önértéket dagasztó valamit a jobbparti élet hangos megnyilatkozásából. Röviden szólva, pár nap óta elnémult a *delet jelző ágyulövés a rediskola második emeleti erkélyén.* Emberelemkezet óta büszkének voltak erre a budaiak, mintha csak a világhírű két ostrom diadalmas magyar ágyúinak visszhangját vélték volna abban hallani, de különösen büszkének voltak arra a főváros egyesítése után, mint olyan budai specialitásra, amelyet nem nyelhetett el a központosító egybeolvasztás. S ime most ennek is vége! Valamennyi budai óra járása szétjutott egyszerre, mint a pásztora vesztett birkanyjai, s egyszerre csak hengegni kezdett órájának csalhatlanságával még a vándorló órajavitó is; míg a nyugalmazott hivatalnokok, akiknek eddig a legtöbb gyönyörűségük volt a bástya-sétányokon várni ki az ágyulövést s konstatálni klepszidraik pontos járását, most kétségbe vannak esve, mint a kiknek legkétségtelebbség jogán ejtett esorbát a durva önkény. Mi az oka ennek a feltűnő s minden igazi budai szívet felhabborító esetnek? Hát bizony csekélység. Hiba esett az ágyuban, mely nem éppen ágyú, de valami régi, még a török időkben felmaradt tábori puskaeső. Izbén elvitték ugyan valami fegyverkováshoz, de hát iszonytató levén mostanában a hőség, a spriccezésre áhított puska-művesi torkok miatt a nevezetes pukkantó eszköz baja csak nem reperálódhatott még meg. Jó lesz pedig minél előbb, mert a Nőé bárkájának hűvös kertjében mostanában is szorgalmasan ülésező nagy és befolyásos ur társasághoz tartozó tisztelt feleségek demonstratív felvonulásra készülnek a tanács elé, mert a tisztelt férjüket mértéklenül kihasználják éjjeli elmaradásaik indokolásul a budai időjelző állomás elnémulását... Így levén a dolog, alkalmoszerű komolyan fölvetni a kérdést, hogy a mélyen tisztelt fővárosi intéző körök mért nem veszik kezükbe ezt az ügyet s mért nem intézkednek végérvényesen az egész fővárosra nézve használható pontos időjelző állomás felállítását? A reálisokai lővés alapja egy régi budai alapítványnak hatvanhat forint s néhány krajcár jövedelme, meg az a szerencsés véletlen, hogy az iskola fizikai muzeumban van egy kitűnő órájú s mindig akad olyan buzó fizikai tanár is, ki pusztán ügyszeretéből — mert az alapítvány jövedelmét a kezelő szolja díja s a puska-örömös emésztől föl — végzi a bécsi csillagvizsgáló távirati jelzése alapján a középeurópai idő pontos déliidőjének o primitív tudatolását. Heller nyugalmazott fizikai tanár, ki jelenleg az akadémia főkönyvtárnoka, tett is a fővárosi időjelzés modern kifejlesztésére szakavatott terjedelmes előterjesztést: miért hagyják azt a fővárosi levéltár éhes egereinek prédájára? Ily időjelzés minden európai nagyobb városban van és mint tudjuk, a mostani párisi világkiállítás tudomány s irodalomnak emelt palotájában is minden délelben pontosan jelzi a miénkél ötvenöt perccel későbbben bekövetkező párisi délidőt a mozsárlövés. Egy ily központi időjelző állomás felállítása csekély költségbe kerülne s ámbár Budát megfosztaná egyik specialitásától, de másrészt az egész fővárosnak hasznára válna.

— **Udvarok olvakodása.** Az olasz és a bajor udvar évek óta nincsenek valami jó viszonyban egymással. Okot erre a feszültségre az a körülmény adott, hogy az olasz kormány nem akarja kifizetni az özevgy nápolyi királynéknak a házasság alkalmával biztosított apánaszt. Az olasz kormányának ugyanis az a felfogása, hogy az olasz királyság nem jogutódja az annekált nápolyi királyságnak, nem tartozik tehát respektálni a nápolyi királynéknak annak idején adott jogokat. A pápa is közbenjár ebben az ügyben, de eredmény nélkül. A bajor és az olasz udvar között való legújabb civódásnak szintén a nápolyi Bourbon-ház az oka. Mikor ugyanis a nápolyi király 1874-ben meghalt annak legidősebb öccsére Alfonz herceg kijelentette, hogy ő bátyja jogainak az örököse és felvette a *Kasertai herceg* címet. Fiának Ferdinándnak pedig a *kalábriai herceg* címet adományozta. Ez a cím pedig mindig a nápolyi trónörökös címe volt. A minap e címzés révén a madridi olasz követ tiltakozott az ellen, hogy a madridi udvar hivatalosan elismerje Ferdinánd herceget *kalábriai hercegnek*. A spanyol kormány kijelentette, hogy nincsen oka, amelyért ezt a címet kitagadja, mert a Bourbon hercegek eddig is használták ilyen címeket. A müncheni udvar azonban zokon vette az olasz követ tiltakozását. És most még feszültebb a viszony az olasz és a bajor udvar között.

— **Házasság.** *Schuditsch* Lajos műépítész, állami felső építiparisokai tanár e hó 24-én jegyet váltott *Eberlino* István székesfővárosi főmérnök és neje *Leifer* Karolin leányával *Margittal*.

Kováts István festőművész ma esküdtött örök hűséget dr. *Oláh* Gyula leánynak, *Oláh* Juliának. A fiatal pár egyelőre Münchenbe teszi át lakását.

— **Foésis a földmívelésügyi minisztériumban.** *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter valamennyi kincstári erdőhatóságának, erdőrendezőségnek, állami erdőhivatalnak, erdőőri szakiskolának, a beszercei erdőgazgatóságának és a bányászati-erdészeti akadémia igazgatóságának a következő rendeletet adta ki:

Valamint az elmúlt időkben ránk maradt régi történelmi művelődéstörténeti és művészeti emlékeknek a lehetőség szerinti fenntartása már általános érvényre jutott közhajt képez, melynek megvalósítása érdekében maga az állam is tevékeny részt vesz; épp oly kívánatos, hogy hazánk mulandó természeti szépségeinek megővására és fenntartására is lehetőség szerint közreműködünk.

Ehhez képest területében a boldogult királyné ő felsége emlékére ültetett emlékfákat, valamint oly fákat és facsoportokat, melyekhez valami történelmi emlék, monda, vagy széjhagyomány fűződik, vagy melyek igen magas kor, rendkívüli nagyság, vagy rendestől eltérő formájuknál fogva kiválnak, továbbá egyes tájképek szépségét emelő faegyedeket, avagy földrajzi elterjedésükkel és fekvésükkel fogva azon a vidéken ritka és érdekes fapéldányokat vagy facsoportokat fenntartani, megőrizni és állandóan megjelölni kívánván, utasítom a Cimet, hogy a területében előforduló ily megővőokra és fenntartásra érdemes fákról, facsoportokról és állabokról szerezen megfelelő módon kellő tájékoztatást s azokról az előfordulási hely megjelölésével tegyen nekem az év végén részletes jelentést, egyuttal javaslatot ténén arra nézve is, hogy milyen módon vélné azokat fenntartani, megőrizni és mily megjelöléssel ellátni.

Az ilyen emlékezetes és nevezetes fákról esetleg rendelkezésre álló rajzok vagy fényképek szintén bemutatandók.

Budapest, 1900. július 25.

Darányi, s. k.

A földmívelésügyi minisztérium szürke, hétköznapias aktái közül, mint téli napsugár között félenk ez a rendelet, amely igazán egy pozitívus szívnék és finom léleknek megnyilatkozása. Kiárad belőle a magyar föld szeretele is, amely erőt merít annak élet adó forrásából. A magyar nép, amely eddig is szent kegyelettel ápolta és őrizte a történelmi és mondai emlékekkel díszített fákat, bizonyára hűséges munkatárs lesz a földmívelésügyi miniszternek épp oly kedves, mint hazafias ültetének megvalósításában. Nehézségekbe tehát ez alig fog ütközni, mégis üdvözljük e rendelkezéséért a minisztert, aki országos gondjai közepette ily, első tekintetre csekélynek látszó ügyre is kiterjesztette körültekintő figyelmét és belátható időre biztosította az emlékezetes fákat barbár kezek pusztításai ellen. Kegyeletes része e rendeletnek az is, amelyben a miniszter a megrövidült fényképek és rajzok bemutatását teszi kötelezővé és azért nagyon kívánatos volna, ha a csekély költséget nem kimélve minden ily faról fénykép készülné. Nagyon kérjük a minisztert, egészítse ki ily irányban rendelkezését, amelyben oly helyes eszközt választotta meg a néperköcsök nemesítésének is.

— **Másik mérnök halála.** A mai postával a következő levelet kaptuk:

Tisztelt szerkesztő ur! A mai lapokban olvastam, hogy Sándor szerb király mennyasszonyának első férje nem természetes halállal halt meg és egyidőben nejt vádolták azzal, hogy megmérgezte. Engedje meg tisztelt szerkesztő ur, hogy erre megtegyem észrevételeimet, már azért is, mert jól ismerem Masin mérnök családi életét, amennyire ismerheti az, aki öt esztendőig egy házban laktam a fiatal házaspárral Belgrádban. Masin mérnök a legboldogabb házassággal élt nevével, bár nagyon szerény anyagi viszonyok közt. Egy májusi nap estején nagy szomorúság támadt házukban: *halva hozták haza Masin mérnököt.* Még reggel jókedvűen bucsuzott el fiatal feleségétől és kiment Belgrád környékére, hogy az ott megrongált vasuti pályátat helyreállítását ellenőrizze. E munkája közben hirtelen rosszul lett, *leült egy árnyékos fa tövébe és jól se kell többé.* Szuszéllhűdés érte a derek képzett fiatal embert. Ez a tiszta valóság a most annyit emlegetett mennyasszony első férjének haláláról. Viszonyaim már hét év előtt elszakítottak a szerb fővárostól, de tartoztam a helyreállításával nemcsak a mi megrövidített közönségünknek, de férfias kötelességemnek is, amely nem tud eltiltni egy harmadhatéves polgári származású nőt csak azért, mert egy fiatal király olyan nagyon szereti.

Budapest, július 25.

T. N.

— **Dal az A. OS. E. V.-ről.** Így nevezik röviden az *Arad-Csanádi-Egyesült-Vasutat*, amelynek ugyancsak bőven kijutott a vicinálisokról szóló humorból. Már azt is mondták, hogy az *A. OS. E. V.* rövidítés tulajdonképpen annyit jelent, hogy: *Andalgó-Csanád-Elkéső-Vasut.* De mindennél külön dolog történt *Makón*, ahol különös ellenszenvvel viselkednek az aradiak vonalja iránt. Az *A. OS. E. V.* belekerült a *nép-dalköltészeibe* azzal a nótával, amelyet mostanság szeltében énekelnek *Makó* vidékén:

Kiváltom a bilétámat Aradra,
Beleülök a bagonyba az padra,
Fűsöd ACSEV az masinád szaporán
Kaszárnyába rukkolkok be jó korán.

Ereszd még a gőzbikádat, a mozgót,
Ne fogd bõ mán mindig azt az ácsorgót
Sűrű garas ritka gőzzel haladunk,
Mint az osiga, ojan gyorsan szaladunk!

Hosszu szarvu csiga-biga,
Olyan gyors, mint a gőzbika.
Nincsen lustább vasut ACSEVnál
Kattyog-pattyog, eladásra szilvát kínál.

Igy szól a nóta. Az *Arad és Vidéke*, ahonnan ezt a nótát átvettük, azt tanácsolja az *A. OS. E. V.* igazgatójának, irasson hamarosan valamely ügyesebb népdal költővel *ellen-népdalt* és azt énekeltesse. Jó tanács. És a gazdasági válságnak ebben az irtoztató havában elsősorban a népdalköltők szorulnak egy kis keresetre.

— **A vakációban tilos a lecke.** A székesfőváros tanácsa megengedte, hogy a Tüzoltó-utcai és a Szent László-utcai elemi iskolákban a nyári szünet alatt is taníthassanak naponta pár órát. *Adamovics* Pál segédtanfelügyelő nem tartja megengedhetőnek a nyári hónapokban való tanítást, és beadványt intézett a tanácshoz, amelyben fölemlíti, hogy nemrég egy vidéki város izraelita hitközsége kérte a vallás és közoktatásügyi minisztériumot, engedje meg, hogy a nyári szünet alatt a hitközség iskolájában naponta három órán át oktathassák a gyermekeket a vallás-tanban. A miniszter azonban ezt nem engedte meg, s hangsúlyozta, hogy a két hónapi szünetet pontosan meg kell tartani. A segédtanfelügyelő felhívja a tanács figyelmét a miniszter e rendeletére, s kéri, hogy az említett iskolában a tanítást szüntesse meg, mert közegészségi szempontból sem helyes elhő a nyári tanítás.

— **Tűzvész Várad-Velenőn.** Nagyváradról táviratoztak, hogy *Várad-Velenőn* az éjjel tűz ütött ki *Mo-kovits* Mór és fia szeszgyári telepén. A tűz a gyártelep istálló padlásán keletkezett, s az ott ácsorgó és munkába készülő munkások vették észre a füstöt, de nem sokat gondoltak vele, mert azt hitték, hogy a szakadó eső eloltja. Mindazonáltal telefonon értesítették a tűzoltóságot. Később az eső elállt s óriási szélvész kezdett dühöngeni. Néhány pillanat múlva a tűz a szomszédos istállóra is áterjedt s türhetlen hőség kezdett uralkodni. A lovak és ökrök borzasztó hangokat hallattak. A lovak elszakították köteleiket és a félelemtől megvadulva kirohantak, nagy baj volt azonban az ökrökkel. Elválták a köteleiket, de még erőszakkal sem lehetett kivonszolni az istállóból, mert a szokványos lármá s a tűz vörös lángja megijesztette azokat. Épen mikor a denaturált szeszszel megrakott raktár fedelére kapott a tűz, érkeztek meg a tűzoltók dr. *Rimler* Károly főkapitány vezetése alatt, és megkezdtek a mentési munkálatot. Moskovits Mór átlátva a veszélyt, kieresztette a nagy kazánból a gőzt, hogy robbanás ne történjék. Hátra volt még a legnagyobb veszedelem. A tűzből alig tíz lépésnyire volt az adózott szesz-helyiség, ennek lemez teteje volt ugyan, de azért attól lehetett félni, hogy a vehemens tűz felolvastja a lemezt. A tűzoltók tehát ennek megmen-tésére fektették a fősúlyt. Óriási erőfeszítés után ezt sikerült is megmenetni. Közben a tűz szakadatlanul terjedt. Leégett tizenkét istálló, két raktár, egy lakó-helyiség, az egyik raktárban levő likörkészlet, teljesen megégett százhuszonkét ökrök. Egy szikra a közeli apáca kolostor tetejére szállt s az is tüzet fogott, az apácák úgy megrémültek, hogy korán reggel kiszaladtak az utóra és segítségért könyörögtek. Kivonult a katonaság is *Hübinger* kapitány és *Pap-Kovács* főhadnagy vezetése alatt, és szintén segített a tüzet lokalizálni. Ma délelőtt *Rimler* főkapitány megjelent a tűz színhelyén, hogy megállapítsa a tűz okát. Eddig még nem tudjuk, hogyan keletkezett a tűz, de valószínű, hogy a munkások vigyázatlansága volt az oka. Szerencsére a gépház és a gépek épp megmaradtak, és így a munkát megszakítás nélkül lehet folytatni. A kár körülbelül 100 000 korondra rug, de az egész összeg biztosítás által megtérül.

— **A romániai zsidók kivándorlása.** Nap-nap után újabb zsidócsapatok vándorolnak ki Romániából. A nagyobb részük Magyarországon keresztül tartanak *Rotterdam*-ba, ahol tengerre szállva, *Kanadában* és *Délafrikában* keresnek maguknak új hazát. Eddig csak Bukarestből 10.000 kivándorlót hoztak a Dunagőzhajós Társaság hajói Budapestre és innen Bécsbe, ahol hűsorsosaik három nagy bérházat rendeztek be ideiglenes szállásuknak. A kivándorló csapatok közt fellejtünk a pitestiek, karjukon karszalaggal, amelyen Dávid király csillaga vérsíros selyemmel volt kihímve. A jassyi csoport tíz napig gyalogolt, míg eljutott Galatára, utközben színelőadásokat rendezett részben otthon maradt családtagjaik segélyezésére, a kivándorlók sorsáról keserű eredeti dalokkal. Egyet a dalok közül előadtak Budapesten is.

Közünkben a vándorbot, — így hangzik prozai fordításban ez a dal — el kell hagynunk azt a földet, ahol legelőször láttuk meg a napvilágot s a fái édes levegőjét szívtuk. Ott hagyunk apát, anyát, testvért, hitvest, rokont és barátot, hogy idegen földön keressünk új hazát. Szívünk elszorul, könnyünk megered, ha arra gondolunk, látuk e még őket valaha?

A kivándorló csapat *Zimonyban* lelkes hangulatban emlékezett meg arról, hogy magyar földre lépett. A zimonyi izraelita hitközség megvendégelte őket és a vaosoran éltették a magyar királyt és a magyar nemzetet. *Fakson* beszállt hozzájuk a hajóra dr. *Ungár*, az ottani zsidó hitközség főbírája és egy óráig tartó beszédet mondott, összetartásra buzdítva a honlatoikat. Rámutatott Spanyolországra, mely hálátlanul kiűzdte a zsidókat, Spanyolország világhatalma lent, de a spanyol zsidókat nem hagyta el az isten. Mind ennek dacára nem felejtették el azt a földet, ahonnan származnak s imáukba foglalják, hogy oldalmazza a mindenható Spanyolországot és uralkodóját.

Azért nektek is azt mondom, — szól a főrabbi, — ha egykor megállapodtok, egy falut, egy várost, szóval egy nagy területet alkotok, mindörökké, amíg éltek, foglaljátok imáitokba azt a földet, amelyen először láttatok a napot s amely nektek a legelső táplálékot nyújtotta. Mindenek fölött pedig foglaljátok imáitokba Magyarországot és ennek uralkodóját, mert itt a ti testvéreiteknek meg van adva minden emberi jog.

A szomorú emberek zokogva mondták Áment a főrabbi megrótt beszédére, aki Dunaföldváron kiszállt a hajóból. A kivándorló sereg tegnap ért Bécsbe, még ott is a magyarországi napok hatása alatt. Említésre méltó, hogy a pitesti csoport megelődött a thóra előtt, hogy egyetlen egy tagja sem hagyja el a másikat, amíg el nem jutnak *Rotterdam*-ba.

— **A szegény ember butora.** A szegény ember butorának a törvény tekintetbe fogja venni nemcsak az anyagi, hanem a valódi, a nagyobb értékét, amelyet pretium affectionisnak nevez a tudomány. A szív és a humanizmus diadala az az újítás, amely az új polgári perrendtartással fog bevonulni a jogéletbe, hogy tudniillik a butorokat nem lehet majd végrehajtás után elfoglalni. Az ütött-kopott holmikak tehát, amelyeknek a szegény ember otthonának minden buja és bánata hozzáfűződik, nem fogják elköltöztetni. A családi élet és az otthon tisztelete van ebben a rendelkezésben. Sebb, ha ezt hisszük, mint a rideg megokolást, hogy az új rend a sok haszontalan igénypör zaklató munkájától akarja megszabadítani a hatóságokat.

— **A Louvre maoskai.** A párisi Louvre Múzeumban egész sereg maoska él, melyeknek az a feladata, hogy összelogdossák az egereket és egyéb rágósálokat, nehogy ezeknek az állatoknak jóvoltából a kiállított képek megrongálódnak. A Louvre igazgatóságának évi büdzséjén a maoskák élelmezési költsége gyanánt 365 frank szerepel. Ezt a napi egy frankot eddig minden megjelgyzés nélkül hagyták a szépművészeti minisztériumban. De ebben az esztendőben kifogásokat emeltek ellene. A szépművészeti minisztérium így okoskodik: vagy van egész a Louvreban, vagy nincs. Ha van, a maoskák velük táplálkoznak, tehát nincs szükségük külön élelmezésre. Ha nincs, akkor felesleges maoskákat tartani. A 365 frank költség tehát mindenképpen meg nem okolt dolog. A Louvre igazgatóságának ellenérvei még nem jutottak a közönség tudomására, de csaknem bizonyos, hogy a maoskákat nem fogják többé állami költségén hízlatni.

— **Magyar iparosok Párisban.** *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter kétszáz iparost küld Párisba a világgiallítás tanulmányozására. Az iparosok, akiket az ország minden részéből válogattak össze, augusztus 5-én, vasnapon indulnak külön vonaton Budapestről Párisba. Vezetőjük a kereskedelmi miniszter megbízásából *Vigy Albert* orsz. iparoktatási főigazgató lesz, akinek a kajaazolása mellett behatóan fogják tanulmányozni az egyes szakosztályokat. A párisi magyar kormánybizottság, valamint a francia iparkamara ünnepiesen fogadja a magyar iparosokat.

— **A Schossberger-cég ügye.** Annak a válságos ügynek a rendezésére, amely báró Schossberger Nándor szerencsétlen spekulációját nyomán támadt, *Kornfeld Zsigmond*, a Hitelbank igazgatója vállalkozott. A nagy mértékű veszteségek következtében a Schossberger S. és fia cég egyik belfeljárója, báró Schossberger Zsigmond hazatért Marienbaddól és már négy napja történik legnagyobb diszkreációval a helyzet tisztázása. Schossberger Nándor ki is lépett a cégből s ezt a kilépést a kereskedelmi törvényszék tudomásul is vette. Kornfeld közbenjárására a budapesti és bécsi kötelezettségeket a Hitelbank, illetve az Osztrák Hitelintézet és az Osztrák Földhitelintézet átvette és kivonta a forgalomból. Schossberger Nándor német értekeken kívül hatvan ezer osztrák-magyar államvasúti részvényre, negyvenöt ezer osztrák hitelrészvényre és harmincezer magyar hitelrészvényre vállalt kötelezettséget, amelynek értéke meghaladja a 40 millió koronát. A különbözet 6 millió koronát tett. Lapunk egyik munkatársa előtt báró Schossberger Zsigmond ma kijelentette, hogy az ügy teljesen rendezve van. Alaplatannak bizonyult tehát az a félelem, hogy a tőzsdét kellemetlenül fogja érinteni a Schossberger-cég ügye.

— **Ninos víz Párisban.** Az óriási hőség következtében annyira felszállott Párisban az elfogyasztott ivóvíz mennyisége, hogy néhány nap óta a vízvezeték igazgatósága a legnagyobb zavarba jutott, nem tudja ugyanis ellátni elég vízzel az óriási város lakosságát. Ugy igyekeztek a dolgot segíteni, hogy éjjel 11-től reggel 6 óráig elzárják a város összes vízvezeték csapjait, de az az intézkedés, amellyel, hogy általános éledegetlenséget okoz, nem is képes a vizhi nyit pótolni. Ilyen körülmények között nagyon könnyen megtörténhetik, hogy a szegény párisiak kénytelenek lesznek leszűrt Szajna-vízet inni. Ettől persze borzadnak, annál is inkább, mivel csak nem is régen jártak be a párisi sajtót egy kis statisztika, hogy hányféle állat hült tetemet húzták ki ez év első felében a Szajna szűrke vizéből. A hőség egy hét óta óriási. Naponként 20–30 embert szednek fel a mentők az utakon, akik napszúrás következtében ott összeestek.

— **Különös ajánlat.** Nekünk, publikumnak, — írja egy olvasónk — megfellehetetlen mindaz, aminek a hátterét nem ismerjük. Megfellehetetlen előttem az a rebusz is, amelyet a következő apróhirdetés ad föl:

Vagyontalan,
Intelligens, fiatalabb gar-
dag siketnéma leányt akar
nőül venni. Cim: Schreiner
Mózes Kolozsvár, sáncuj-
utca 10. 1151

Találgatom a dolgot. Mért akar egy vagyontalan, intelligens fiatal ember egy siketnéma leányt nőül venni? Hiába töröm a fejem, nem fejtem meg a rebuzst. Vagy talán siketnéma a leendő férj is.

— **Megmérgezett orvos.** Győrött súlyos baleset érte dr. *Steidl* fiatal, általánosán kedvelt katonaeorvost. A napokban egy vízbefutó katona holtestét boncolta és ez alkalommal bal kezén megsérült. Nemsokára a vérmérgezés tünetei mutatkoztak a megsérült orvos karján. Dr. *Steidl* Bécsbe szállították, ahol megoperálják. Az operáció sikerétől függ, hogy nem kelle-e a szerencsétlenül járt orvos bal karját amputálni.

— **Harmincöt esztendő után.** Két hónappal ezelőtt történt Pápan, hogy a forgyasztási adóhivatal pénztárosa: *Brunner* Sándor, kinek ellenőrzésével a városi főszámvérvő volt megbízva, jelentéktelen összeget sikkasztott. A városi tanács és a bizottság tagjai megragadták ezt az alkalmat, hogy *Saizer* Lászlót a hivatal főnökét, annak vezetésétől elmozdítsák. Korestek egy kis szabálytalanságot, amelynek alapján az ellenőrzéssel meg sem bízott *Saizer*-be belekapaszkodhatnak; erről a szabálytalanságról a bizottság legtekintélyesebb szakembere; *Harmos* Zoltán, adóhivatali főnök kijelentette, hogy csekélyeségénél fogva még mint szabálytalanság sem vehető figyelembe, mert az illet érdekeben történt, az ellenőr beleegyezésével. Mindez nem használt és szavazás után eldőntöttek, hogy — bár elismerik, hogy Pápan töltött 35 évi sikeres működéséhez az árnyéknak még csak nyoma sem férhet — *hivatalától megfosztják*. Es ezen az ülésen szavazott a főszámvérvő is, kiről a vizsgálat folyamán kitudott, hogy kötelességmegtartást követett el az ellenőrzés körül. Ez az ügy Pápan, ahol a tisztességben megőszült *Saizer*t mindenki nagyrabecsüli, feltűnést keített.

— **Sakkverseny.** A müncheni sakkversenyen ma Showalter megnyerte a játszmát Bardeleben ellen, Pillsbury Gottschall ellen, Marco Janowski ellen, Halprin Berger ellen és Wolf Jacob ellen. A Schlechter—Cohn és a Billecard—Popiel játszmák remisvel végződtek. A Burn—Maróczy játszmát nem fejezték ma be. A tegnap befejezeten maradt játszmákat ma folytatták. *Maróczy* nyert Bardelebennel szemben. A Halprin—Wolf játszma remisvel végződött.

— **Gyilkosság.** *Zágrádban* Istovics napszamos ma meggyilkolta *Tucsek* Terézt, egy hordár feleségét, mert az utóbbi egy reabizott pénzüsséget nem adott vissza. A gyilkos megázokt.

— **Sikkasztás a madridi főpostán.** A madridi posta- és táviró hivatalnál nagy visszaélések jöttek nyomára. A vizsgálat adatai szerint a hiányzó nagy összeget *Primo de Rivera*, a madridi főposta igazgatója sikkasztotta el, akit tegnap letartóztattak. *Primo de Rivera* testvére annak az ismert spanyol katonatisztnak, aki Fülöp-szigeteken az utolsó spanyol kormányzó volt és a kiküldött spanyol csapatok parancsnokai tábornoka. A postaigazgató letartóztatása nagy feltűnést keltett.

— **Az újságírók egyesületéből.** Gróf *Szapáry* László, a fumei kormányzó, kétszáz koronás alapítvánnyal belépett a Budapesti Újságírók Egyesülete alapító tagjainak sorába.

— **A rákoskeresztúri rabláshoz.** Említettük, hogy *Korci* Simon galiciái születésű napszamos a napokban ismeretlen tettes megrabolta. Az illető *Galiciából* Boszniába indult családijával s itt a fővárosban pihenőt tartott. E közben az utcákon eltévedt s egy ismeretlen ember ajánkozott, hogy elkíséri családijához. Így történt azután, hogy az ismeretlen elvezette *Rákoskeresztúr* határába s a vasúti állások mellett, ahol a vágányok *Güdbüll*, illetőleg *U-Szász* felé elágaznak, turkós bottal agyba-főbe verte, azután elrabolta nadrágjából négy darab 100 forintosát, egy tizesét s egy ötösét. A pénz egy ócska, cirill betűkkel nyomtatott imádagság könnyűve volt téve, amelynek becsi, első lapján *Korci Troachim* név olvasható. A rendőrség a személyleírás után egy veszedelmes utonállót gyanusít, még pedig *Soltész* János felőlapi születésű 42 éves embert, aki a személyleírásnak teljesen megfelel. Ez a gonosztest már kétszer ült lopásért a fegyházban. Egy ízben rablás gyanúja miatt volt fogva. Az illető *Rieger* János, *Cservény* János és *Macek* András neveket is használja.

— **Öngyilkos szerelmesek.** *Lakatos* József fiatal műasztalos és *Bonis* Mária tanítónő, akik régebb idő óta szerelmesek voltak egymásba, a minap elütöttek a kőbányai uton lévő lakasukról, amelyre *Övegy* *Schober* Mártonnéval béreltek. Vasárnap azután Dunapataj községben kifogták holtestüket a Dunán. Azért lettek öngyilkosokká, mert Lakatosnak be kellett volna az idén rukkolni katonának s ez a dolog akadályozta a *Bonis* Máriaival való házasságát. Tegnap temették el őket nagy részvét mellett.

— **A Telefon Hírmondó zeneestél.** A beszélő újság — tekintettel a budapesti közszínházak nyári szünetére — az opera előadások helyett naponta este 8 órától 11-ig felváltva katonai- és cigányzenével szórakoztatja előfizetőit. A zeneközvetítés közben 149 ércorok felolvastatja a *Frankfurti párisi* és *londoni* tőzsdék kurzusait, fél 10 órától 10-ig pedig a legújabb híreket és táviratokat. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetét mindig riadójel előzi meg, hogy ezáltal az érdeklődők figyelmét felhívja.

(x) Legújabb újsón *bur-kalapok* urak és hölgyek részére fehér, szürke és drap színben darabja 1.25 frt, szétküldés vidékre is. Kertész Pal-féle divatruház, Kerepesi-ut 44., a Népszínházzal szemben.

(x) Emke-gyűjtő a legjobb!

Magyar Cumberland.

(Megakadályozott szerelmi dráma.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 25.

Laki *Bakits* János, fővárosszerető ismert uri ember az éjszaka megakadályozott egy készülő szerelmi drámát, mert a szerelmesek szeméből kiolvasta, hogy öngyilkosokká akarnak tenni. Ennek az érdekes eseménynek kapcsán akarok egyet-mást elmondani laki *Bakits* Jánosról, a magyar Cumberlandról, aki — s ezt tapasztalásból mondhatom — kitalálja az embernek legtitkosabb gondolatait és produkcióival bámulatba ejti azt a kis bizalmas kört, amelyben ugy néha-néha megnyilatkozik ebbeli képessége. Mert aki *Bakits* János szegény ember, tulszegény. Más ember az ő képességeivel már régen nagy vagyont szerzett volna; ő pedig csak bizalmas baráti körben produkálja magát.

Mielőtt laki *Bakits* Jánosnak egyéb produkcióira rátérnék, elmondom azt a kis történetet, amelynek hőse az éjszaka ő maga volt.

Éjfél után kis társaság ült együtt a Ferenó József-terén lévő Európa kávéházban. A társaságban volt laki *Bakits* János is, a magyar Cumberland. Csak bizalmas barátai tudják róla, hogy üres óráiban gondolatolvasó és pedig olyan ritka sikerrel, hogy soha sem esik tévedésbe.

Az éjjel is éppen erről folyt a szó a kávéházban s laki *Bakits* János szép produkciójával bámulatba ejtette a társaságot. A produkció közben egy elegáns fiatalember lépett be a kávéházba, egy még elegánsabb, barna, sötétzöld leánnyal, aki hosszú fölöltöt viselt. Laki *Bakits* társaságának egyik tagja ismerte a leányt és üdvözölte. A többiek megkérdezték:

— Ki ez a szép leány?

— Színinövendék volt.

Természetes, hogy a diskurzus rögtön a fiatal

párról folyt tovább. Egyre azt találgatták, hogy vajjon mit kereshetnek ilyen késő éjszaka az elhagyott kávéházban. Laki Bakits figyelemmel kísérte minden mozdulatukat. Különösen a leányt figyelte meg alaposan. Egyszerre azután felugrott és távozni akart.

— Hova ilyen korán? Kérdezték a társai.

— A főkapitányságra! Sugta oda barátainak, megmentem azt a két szerencsétlent. *Kivásvastam a szemükből, hogy ma éjjel a Dunába akarnak ugrani.*

A társaság — bár mindnyolgyik tagja jól ismerte Laki Bakits képességeit, — kacagott a kijelentés fölött. De ez sem hozta zavarba a magyar Cumberlandot, aki átment a Zrinyi-utcai rendőrségi épületbe s arra kérte Gruber inspekciónak fogalmazót, hogy adjon mellé egy detektívet, mert egy szerelmi drámát akar megakadályozni. A fogalmazó készséggel teljesítette kérését.

Amikor Laki Bakits a detektívvél visszatért a kávéházba, a fiatal pár leveleket írt. A leány szeméből írás közben könnyek csorogtak. Egy óra körül járt az idő, amikor fizettek és eltávoztak. Laki Bakits, egyik barátjával, aki vármegyei tisztviselő, kocsióra ült s úgy követték a fiatal párt; a detektív pedig meztől nagy óvatossággal ment utánok. A Duna partja felé tartottak s az új országház előtt egyszerre csak megálltak. A fiatal ember itt levette a leány válláról a vékony köpenyt, szélesítette s az így szerzett kötéllel összekötözte magát a leánynyal. Csak pár pillanat műve volt az egész s azután a Dunába akarták vetni magukat.

A detektív az utolsó pillanatban elugrott s megragadta őket. Ekkor már Laki Bakits is ott volt a barátjával s a szerelmi dráma hőseit bevitték a főkapitányságra, ahol Gruber fogalmazó kihallgatta őket. Gruber fogalmazó elsősorban is gratulált Laki Bakitsnak a sikerhez.

A vallatásnál kiderült, hogy a fiatalember miniszteri hivatalnok, volt színíróvendék s a leány szintén színésznőnek készül s egy előkelő vidéki család sarja. Egy hónapja ismerik és szeretik egymást. A fiatalember eljegyezte a leányt, de az esküvőre nem is gondolhattak, mert nem lett volna miből élniük. Így határozták el, hogy öngyilkosokká lesznek; szerelmi drámájukat azonban megakadályozta Laki Bakits János zsenialitása.

A rendőrfogalmazó becsületszavát vette a fiatal párnak, hogy nem lesznek öngyilkosok és elbocsátotta őket.

Ma korán reggel feleségezte egy fiatalember Laki Bakits Jánost az Albrecht-ut 8. szám alatt lévő lakásán. A megakadályozott szerelmi dráma egyik hőse volt.

— Köszönöm a szívességet — szól — hogy nem engedte megtörténni öngyilkosságunkat. Megbántuk már nagyon, amit tenni akartunk.

Eddig a történet. Mesébe illő!

Magam sem hinném el, ha nem üsmerném Laki Bakitsot. Kétszer hozott össze vele a sors és mindkét alkalommal bámolatba ejtett az ő zsenialitásával.

Először a rákospalotai villamos vasuton találkoztam vele. Szemkőzt kerülünk. A kis leányom, aki alig volt akkor másfél éves, minden bemutatás nélkül diskurálni kezdett vele. Ő azután bemutatta magát. A bemutatás a következő volt:

— Legyen szives, adja ide a pulzusát, megmondom a kis lányának a nevét.

Odaadtam a jobb kezemet. Az előttem addig teljesen ismeretlen ur megfogta a pulzusomat s merőben a szemébe nézett:

— Gondoljon a kis leányra nevére.

Pár pillanat múlva azután megszólalt:

— A kis leányát *Edithnek* hívják.

Ekkor kezdődött az ismeretségünk, de csak újabb másfél év múlva, ezelőtt körülbelül 2–3 hónappal hozott újra együvé a sors Laki Bakitsossal, vidám poharozás közben történt.

A kis társaság bangulata egyre emelkedett, akár csak a tőzsdé jó vásár idején. Szóba hoztam első találkozásomat Laki Bakitsossal s elmondtam a vele való esztemet.

— Az még semmi sem, tudok én egyebet is! Itt van — ugymond — egy darabka papiros. Irjon föl rá egy nevet — ami önnek tetszik — és hajtsa össze a papiros, ahányszor akarja. De ne itt tegye meg, hanem a másik szobában; mert még azt gondolhatná, hogy valakivel összejátszom a társaságban.

Átmentem a másik szobába, ahol körültem egy lélek sem volt jelen s az utasítás szerint jártam el. Amikor kijöttem, Laki Bakits János megfogta a pulzusomat; pár pillanatig merőn a szemem közé nézett — megmondta, hogy melyik nevet írtam föl a papirosra. Még mindig nem hittem.

Azután kiküldött, hogy a legkedvesebb nótámnak a két első sorát írjam föl, s összehajtogatva hoz-

tam vissza a papirosot. Megtettem. De gondoltam magamban, hogy ezáltal én csapom be Laki Bakitsot s két sor helyett hárommal írtam föl a papirosra.

Megfogta ismét a pulzusomat:

No, most dudolja önmagában a nótát.

Önkéntelenül is a három első sort dudoltam el, természetesen hangtalanul. Laki Bakits János a következő pillanatban megmondta a nótát:

Csak egy kis lány van a világon
Az is az én kedves angyalom.

Itt egy pillanatra gondolkodott:

— De be akart — ugymond — csapni, két sor helyett hárommal írt föl!

Azt is föírta, hogy:

A jó Isten de nagyon szeret...

A társaság elbámult, amint kibontotta a kis papiros-zeletet és tényleg három sor volt ráírva.

Még egy érdekes esetet mondok el erről az érdekes emberről. Ugyanegy alkalommal történt ez is.

Felíratott velem egy nevet egy darab papirosra. Megfogta a pulzusomat — azután oda hívta a vendéglős leányát. Annak is merőn a szemébe nézett miközben a pulzusát fogta.

— No most menjen ki a kisaasszony és írjon fel egy nevet egy darab papirosra s hozza összehajtvá vissza.

Pár pillanat múlva visszajött a leány s ugyanazt a nevet írta föl a papiroszeletre, amit én.

Ha valaki elmesélné nekem ezeket a dolgokat, én se hinném el, valamint nem hitték el nekem mások, amikor ezelőtt két-három hónappal elmondtam.

Azt hiszem, hogy akik akkor támaszkodtak, most az éjjeli eset alkalmából mégis csak gondolkozóba esnek a Laki Bakits János képességei felett.

Horváth Elemér.

Öngyilkosság vagy gyilkosság?

— Adatok gróf Muraviev halálához. —

Budapest, július 25.

Több ízben híre járt már annak, hogy az orosz külügyminiszter, aki olyan váratlan és hirtelen halállal hunyt el, valójában maga végezte ki magát.

A *krakói Csasz* című lap határozottan is megírta ezt a hírt, most pedig a *bécsi Fremdenblatt* a külügyminisztérium lapjának tegnap esti kiadásában olvassuk, hogy *Muraviev* méreggel végezte ki magát. Végzetes tettének oka pedig az a váratlan politikai fordulat volt, amely *Khinában* beállott.

I.

Öngyilkosság?

(A *Vesztnik Jevropi* nyomán.)

Az ismert orosz folyóiratnak, a *Vesztnik Jevropinak* jegütöbbsi száma *Muraviev* diplomata-pályájának méltatását adja és különösen hangsúlyozza azt a sikert, amelyet *Muraviev külpolitikája Khinában* ért el.

„Meg tudta hódítani — írja a *Vesztnik* — Mandzsourszág javarésztét, Port-Arthur és Talienvont, visszaszorította Koreában a japán befolyást, határt szabott Japán nagyratörésének s mindezt úgy, hogy meg nem zavarta Oroszország és Japán baráti viszonyát.”

Sokan ebben a passzusban nyílt bevallását tekintik annak a kétszínű hódító-politikának, amelyet *Muraviev Khinában* üzött. Egyes kommentárok szerint, mikor a kínai mozgalom zsenge korát élte még csak, Oroszország nem járt el a hatalmakkal egyetértően, hanem titokban félkék-kalmárkodott a boxerekkel és segítette őket az idegenek ellen való terveikben. A váratlan fordulat ezek után a mozgalomnak az a nagy-méretű hullámlása volt, amely nemcsak a többi idegennek, hanem az oroszoknak létét is megfenyegette *Khinában*. *Muraviev* előrelátta a bonyodalmat, amelyek ennek az elszámításának következményei lesznek, egyáltalán egész kínai politikájának esődjét látta az események sorrendjében s ezért ment a halálba.

Lélektani adatnak érdekes különben s egybe is vág ezzel a hipotézissel, hogy *körvetlenül halála előtt a cárnál volt kihallgatáson Muraviev*. A kihallgatásról *lángaborult arccal izgatottan* tért vissza

hivatalába s néhány óra múltán itt érte állítólag szívizvárdulás.

A kommentárok azonban, amelyeket a különféle lapok utjabban az esethez fűztek, azt sejtetik, hogy *Muravievnek* a cárral lehetett heves szóváltása, aki szemére lobbantotta a kudarcot s ezen való bánatában mérgezhetette meg azután magát *Muraviev*.

Ez az orosz folyóirat cikkének a kivonata.

II.

Gyilkosság?

(A *Daily Express* nyomán.)

Londoni jelentés szerint a *Daily Express* meg erősíti azt a hírt, hogy gróf *Muraviev külügyminisztert eltették láb alól*. A nevezett lap *pétervári tudósítója* ugyanis a következőket táviratozza:

Ma egy magas állású orosz diplomatával volt alkalom beszélni és a társalgás folyamán szóba került *Muraviev gróf* hírtelen halála.

— Meg tudná ön magyarázni a gróf hirtelen halálának okát? — kérdeztem.

— Öszintén szólva, nem, — válaszolt — én csak annyit tudok, hogy sohasem volt semmi baja. Halála napján is a legjobb egészségnek örvendett és aznap viharos összejövetelre volt a kínai követtel.

Ezután rögtön felkerestem gróf *Muraviev* egyik orvosát és megkérdeztem, hogy nem boncolták-e fel a gróf holttestét, mire az orvos azt felelte:

— Nem! *Tudommal a gróf egészséges volt és arról is van tudomásom, hogy fél 9 órakor együtt kávézott a kínai követség egyik titkárával, 9 órakor pedig már halott volt. Hiszen ön bizonyára ismeri a Keletet!*

— Igen, — válaszoltam én, mire az orvos jelentősen hunyorított szemével.

A *Daily Express* szerint tehát a kínai követség valamelyik titkára mérgezte meg az orosz külügyminisztert. Vajjon kiderül-e valaha az igazság?

SZINHÁZ, ZENE.

** *Márkus Emília* Budán. Zsufolt ház előtt kezdte meg ma este a Fővárosi Nyári Színházban több napra terjedő vendégszereplését *Márkus Emília* a Frou-frouban. A kiváló művésznő játékát zajos ovációkkal jutalmazták a budaiak, *Márkus Emiliát* a felvonások után többször hívták a lámpák elé. A társulat tagjai mindenképpen méltó partnerei voltak a vendégművésznőnek. Nagy sikere volt *Hadrik Annának* és *Sebestyén Gézának*, aki Brigard szerepében elsőrendű alakítást produkált. Sartorys szerepét *Klenovits* adta sok ambícióval. — Holnap *Clemenceauban Izát* játsza *Márkus Emília*.

** *Műsorváltozás*. A Fővárosi Nyári Színházban a vasárnap délutánra hirdetett *Viola* helyett *Jókai Mór* színműve, az *Aranyember* kerül színpad helyárrakkal.

** *Operett az Urántában*. A Kisfaludy-Színház társulata — post tot discrimina verum — ma ismét az Urántában játszott. A *viceadmirális* adták és a szép, összevágó előadásban telt ház gyönyörködött. A sok rendezési szakatura ellenében ez a legkevesebben bizonyítja, hogy a kánikulai szürkeségben kell a városban esténként egy-egy operett előadás. Különösen, ha az operette-előadás olyan magas művészi színvonalú, mint *Kövesi* társulatáé. A közönség sokat tapsolt a szereplőknek, az elismerésből különösen kijutott *Kövesinek*, *Aradi Arának*, *Hódosi Jolánának*, *Kovács Sándornak*, *Toronyi Gyulának*, *Juhásznak* és *Székel Gyulának*. A bájos *Milöcker*-operette egész héten műsoron van az *Uránia Színházban*, amelynek a temperaturája valóságos üdülöhelylyé varázsolja a nézőteret.

** *Városigeti Szinkör*. A Városigeti Szinkörben a *Tiszta és zárdában* mai előadásán is sokat tapsoltak *Sziláki Szerénának*, aki mint vendég *Simon* szerepét játszotta. A nagy sikert aratott operett továbbra is a műsoron marad, *Csütörtökön a Búr háború* kerül színpadra *Gyöngyi Izsó* vendégfellépésével.

** *Páris a vidéken*. *Salamon Ödönnek Páris 1900-ban* című érdekes látványossága, amelynek az *Uránia-színházban* szenzációs sikere volt. Most a vidék nagyobb városában vonz nagy közönséget. Legutóbb *Versecen* mutatták be a darabot rendkívüli érdeklődés mellett. Legközelebb *Temesvárot*, *Herkules fürdőn*, *Buziáson* fogják előadni *Páris*. *Salamon Ödön* különben ma *Párisba* utazott újabb képek beszerzése végett, melyeket augusztus 15-én fog az *Uránia-színház* bemutatni.

** Fedák Sári Ungváron. Fedák Sári, a pompás temperamentumu fiatal szubrett — mint tudósítónk jelenti — az elmúlt héten négy estén át vendég szerepelt Ungváron *Oska* Sándor színtársulatánál. Négy pompás szerepét játszta, a *Gésák*, *A bolond*, *Lili* és *Szép Heléna* operettekben. A közönség lelkes ovációkkal és sok virággal halmozta el. Az ifjúság a lovait is kifogta kocsijából a Korona-szállóban lakomával ünnepezték tisztelői. Az előadásokon, amelyekben szerepelt *Rákosi Szió* asszony is jelen volt.

** A kolozsvári Nemzeti Színház igazgatása. A kolozsvári Nemzeti Színház igazgatásában történt változásokról mai számunkban már megemlékeztünk. Erre vonatkozó híradásunkat megerősíti *Bölyny József*, a kolozsvári színház intendánsának következő levele:

Mindennemű találgatásokkal és híresztelésekkel szemben van szerencsém kijelenteni, hogy Folinusz igazgató ur eltávazása folytán, a színházról az igazgatói állást nem szándékozik betölteni. A színház erkölcsi és anyagi vezetéseért egyedül én látván felelős, a színház igazgatását megfelelő művezető és szakrendező alkalmazásával és közbejöttével saját magam fogom intézni. A művezetői állást dr. *Janovics Jenő* urral töltöm be, aki jelenleg a külföldi színházak tanulmányozása végett Londonban és Párisban tartózkodik. A rendezői teendőket *Janovics ur*, *Szentgyörgyi ur*, *Szakács Andor ur* és *Stoll Károly ur* fogják ellátni.

Stoll Károly ur szerződötése mint opera, operette és énekes vígjátékok rendezője — már rendben van és működését f. évi szeptember 1-én megkezdi.

** Tamagno balesete. A híres tenoristát, *Tamagno* a napokban komoly baleset érte. Váresében levő villáját renováltatja a művész és a napokban megtekintette a munkálatokat. Ez alkalommal egy gerenda esett rá, amely fején és lábán súlyosan megsebesítette. Tamagno elájult és orvosra, dr. *Petracchi* konstátálta, hogy a művész sérülései nagyon komolyak. Fejéből több ütással kellett összevarni.

Mrs. Leslie Carter.

London, július 25.

Ez a neve a legjobb angol színésznőnek. Azaz, hogy csak a nyelve angol, ő maga amerikai.

Mihozzánk eddig nem igen jutott el a híre; az angol nyelvű színpadok művésznői közül csupán az *Ellen Terry* nevét szokták nálunk emlegetni; az *Ellen Terryt*, akit — míg nem láttam — csodálatos nagy színpadi jelenségnek képzeltem, aki egyedül méltó arra, hogy stílus és a felfogás grandiozitása tekintetében a mi *Jászainkkal* összemérhessük. Amióta láttam, ez a képzeletem szentségtörésnek tűnik fel előttem; szentségtörésnek a mi nagy asszonyunk ellen. Lehet, hogy szerencsétlen darabokban láttam, lehet, hogy megkéstem egy pár évvel ezelővel, de ez a glóriás angol színésznő előttem úgy tűnt fel, mint egy mindég pózoló, mozdulataiban, beszédjében, arcjátékában egyaránt szelvelő, a közönséges beszélekésben is pátoszszal szavaló, elavult iskolájú színésznő, úgy hogy *Jászai Mari* nagyságával összemérni se lehet.

Mindennek az ellenkezője *Leslie Carter*. Maga a természetesség, maga a báj, maga az előkelőség, maga a gyermeket őszinteség, maga finomság, maga a legmegkapóbb közvetlenség. Zarátt játszsa a *Garriek-Theatereben*, Londonnak ebben a másodrendű kisebb színházában, meglehetősen gyöngye környezetben, amelyből egyedül a szerelmes partnere, *Mr. Charles A. Stevenson*, egy férfias, nemes szépségű, nagy tehetségű színész válik ki. A többiek gyöngye legények és hölgyek, de a lelkiismeretes, szorgalmas betanulással éppen olyan precíz, összevágó és élvezetes előadást tudnak produkálni, mint a hozzánk el-ellátogatott olasz és francia staggionék.

Eleinte nem kellemes a benyomás, amivel ennek a csodálatos színész-asszonynak a megjelenése hat az emberre; az arca nem szép, még csak nem is megnyerő s nem is fiatal; lassan-lassan hódít, de ellenállhatatlannal és biztosan. Valóságos gyermek a szeszélyeivel, a durcáságával, a bánatával és az örömeivel. Soha ilyen naiv és őszinte gyermeki vonást színésznőben nem láttam. Mindent elhisz az ember ennek a gyermekasszonynak, mert mindent olyan természetesen, olyan közvetlenül ad elő, minden érzés — a pillanatnyilag átfutó és tartós egyaránt — annyi őszinteséggel tükröződik vissza a szeméből, a beszédes arcából, hogy teljes csalódást, megvesztegető illúziót tud kelteni. Pedig ez a szerep az érzések visszaadásának nemcsak határtalan szélességű skáláját, hanem valóságos salto-mortáléit követeli meg a színésznőtől; átmenet nincs, ez a szeszélyes, érzékeny, idoges teremtés egyszerre csap át a leggyöngyösebb gyermekiességéből a legmegrőbb szenvedélyek kitörésébe, a legártatlanabb öröm mámorából a fájdalom szívet ropszó extázisába, a nőies bá-

finomságából a furiák rikácsoló durvaságába. S mind-azt előkészület nélkül kell elhárítania s előkészület nélkül kell ábrázolnia annak, aki Zarátt játszsa. És a hogy az érzelmeknek ezt a hirtelen váltakozó sokaságát *Leslie Carter* megjátszotta, úgy csak egy nagyon mély érzésű, — csupa szív, csupa bensőség, csupa lélek — színésznő tudja megjátszani. Nem volt az virtuózkodás, hanem maga a természet megnyilatkozása; nem alkalmazta a színpadi fogások ismert módjait, ezeket az olasz eszközöket megveti az, aki — mint ő — a lelkével játszik, a szívvel érez.

Megráz, meglepett és megrájt ugyanegy pillanatban. Játsszik a szívünk hurjain, mint egy osoda-művész a hegedűjén, olyan hangokat csalva ki belőle, amilyent neki tetszik. Összefacsarja a szívünket, majd örömmel, boldogsággal tölti el; követjük vakon s elfelejtjük, hogy egy színház karosszékében ülünk, úgy tűnik fel nekünk, mintha egy darabka valóság, hamisítatlan életet látnánk ott a Zaza fényes ültözőjében, a Zaza meghitt kicsi lakásában s csak a kárpit bosszantó és zavaró logórűlése éberszt fel álunkból, csak akkor jutunk tudatára annak, hogy mindez, a mit látunk, boldogság, komédia, kändözés, kiszámított raffineria. Azaz, hogy raffineria csak az író részéről lehet, a mit ez a bájos és csodálatos művész-asszony, *Leslie Carter* csinál, az nem komédia és nem raffineria, még annak sem látszik meg a leghalványabb nyoma, hogy tanulás és számítás gyümölése, az maga az élet, maga a természetesség, az az emberi bensőnek legközvetlenebb megnyilatkozása.

Nem színeli az indulatot, nem produkálja azt, hogy miképpen örül, miképpen bánkódik, miképpen dühög, miképpen kacérokodik, miképpen eszik kétségbe egy olyan nő, mint Zaza, de átválasztja mind ezt az indulatot a saját bensejébe, átérzi lelke legmélyén s a szívéből rdja vissza, mint a saját érzését, mint a saját fájdalmát, ujjongását és bánatát. Tessék csak élesen megfigyelni, hogy a rózsapiros, boldog arc kedvesének egy durva szavára mint válik halottalovánnyá, mintha minden csöpp vér a fejből a szívére töludna, hogy szétreperesse annak falait, tessék csak a szeméit figyelni, mint válik fénytelené, megtörté, mintha a lélek távoznék abból a meggyőrt testből s mint tör ki belőle egyszerre a zokogása, mint pirosodik el az orra alja, mint folynak végig patakként a könnyei fájdalomtól vonagló arcán. Szívbe nyíló, felejtethetetlen látvány ez. S, ime, alig hogy hozzá ér imádottjának a keze, kedvesen, gyöngédeden, mint borítja el azt a krétánál fehérebb arcot az öröm rózsás pirja, mutat ragyogóan a szeméi, mint ujjong, hogy zokog most, de nem gőresösen, és fudoklón, hanem boldogan, kicsi fejét meghíttén hajva kedvese ölébe. S mennyi hangja, milyen csodálatos ereje van ennek a gyermeki asszonynak a düh kitörésére! Hogy üvölt, hogy rohan rá a szeretőjére, hogy kel ki a képéből, a természetéből! Valósággal megrázkódtat.

S mennyi érzés, mennyi lemondó fájdalom, milyen mélyeséges bánat van az utolsó felvonásbeli jelenésében; mikor a kedvesétől, akiben csalódott, bucsuzik. Mintha a lelke távol járna már egy jobb világban, csak a test vánszorogna még itt elhagyatva, fájdalomtól tépve; halkan beszél, csak a szeméi magyarázzák, hogy mit mond; mint egy elő fájdalom, úgy áll ott, könnyek nélkül, szomorun s látszik rajta, hogy könnyei már kiapadtak s fájdalom enyhülés nélkül vató.

De nemcsak az érzése mély, nemcsak nőieségben és gyermekes bájján tökéletes ez az asszony, bámulatos az őtietésége, az invenciója, a kedélye is. A mennyi kaecársággal s a kaecárságnak a hány újabb meg újabb fogásával igyekszik az első felvonásban meghódítani gavaléját, amennyi pompás ötlettel, kedves, bájos aprólékosággal, éles megfigyelésre valló részlettel, jóízű mókával fűszerez a maga invenciójából a negyedik felvonásbeli reggelizési jelenetet, az a jellemző finomságnak valóságos csodája. Egyszerű, mesterekéltlen bájjának a varázsa, nőies gyöngédségének kedvessége, napsugáros kedélyének mélyesége, gyermeketegségének üde színpompája meghat, magával ragad és elbájol mindenkit.

Mrs. *Leslie Carter*nek a nevét eddig nem igen emlegették nálunk. Pedig akinak a mestersége a színjátszás, sőt aki csak a legtávolabbról érdeklődik is az ábrázoló művészet iránt, annak meg kell tanulnia ezt a nevet, mert viselője a legnagyobbak közül való, akik a színpad deszkáit róják.

Dr. *Janovics Jenő*.

TÖRVÉNYSZÉK.

És a transvaali panama. *Brüsszelből* táviratozza tudósítónk, hogy a törvényszék ma hozta meg ítéletét a transvaali nőben. Tudvalevőleg a pretóriai

kormány a báró *Oppenheim* testvéreket tíz millió frank ereéig bepörítte amely összeget a brüsszeli *Oppenheim-vállalat* a transvaali vasútépítéskor megkárosította *Transvaal*. Báró *Oppenheim*ék azzal védekeztek, hogy a tíz millió frankot a pretóriai kormány tagjainak megvesztegetésére fordította. A törvényszék báró *Oppenheim* Jenőt és *Róbertet egy-egy évi fogságra ítélte*.

SPORT.

** Fred Allsopp. *Dreher* Antal u jockeyja, *Fred Allsopp* legközelebb már nagy szerepre van hivatva löversenyvilágunkban. A *Dreher*-istálló, mely a hamburgi *Derby* óta nagyon keveset futtatott, most már élénkebb részt fog venni a versenyekben — hihetőleg nagyobb sikerrel, mint az év első felében. *Allsopp* különben a skót *Archernok* hívják Angliában, mert a highlander jockeyk közt a legnagyobb sikereket érte el.

** Az olimpiai versenyek Párisból jelentik, hogy e hónap 22-én volt az olimpiai versenyek utolsó napja, amely a magyar versenyeknek újabb diadalt hozott. *Crettier* Rózsó (M. U. E.) megnyerte a súlydobás handicapot, igaz, hogy csak két francia ellenféllel szemben, azonban nagyon szép stílusban. Annál nagyobb értéke volt *Koppán Pál* (M. A. C.) győzelmének a 400 méteres siktutás handicapban, mert először is nagyszámu és nagytehetségű versenyzők ellen s szép stílusban könnyen győzött. Ez volt a magyaroknak első győzelme a futásban.

A versenyek végeztével a zsüri elnöke a díjkiosztást megelőzőleg szives szavakkal köszöntö meg az athlétáknak a versenyeken való részvételt s elbucuzván tőlük, szerencsés viszontlátást helyezt kilátásba 1904-ben Stockholmban, ahol az olimpiai bizottság határozata szerint a III. olimpiai játékokat tartják.

A versenyek részletes eredménye a következő volt:

I. 110. gátverseny handicap. 1. G. Rau (Németország) 5 m. hátrány. 2. Pritchard (Angol) 17 m. hátrány. 3. Klingelhofer (Francia) 11 m. hátrány; idő: 15 $\frac{1}{2}$ mp. 5 versenyző, szept küzdelem.

II. Súlydobás handicap. 1. Crettier R. (Magyarország) 12-20-4-2=14-20. 2. Basset (Franciaország) 10-37-1-3=13-37. 3. St. Cyr. (Franciaország) 9-60-1-3=12-60.

III. 200 m. siktutás. 1. Tenkesoury (Amerika) 2-2-45 mp. 2. Pritchard (Angol). 3. Stanley Rowley (Ausztrália). 8 versenyző, 2 előfutam. Az első előfutamban indul *Schubert* (M. U. E.) de helyezetlenül fut.

IV. 1500 m. siktutás handicap. 1. Duunweyr (német) m. előny 3-56 $\frac{1}{2}$. 2. Christensen (dán) 90 m. előny. 3. Délivré (francia) 70 m. 17 versenyző, a nap legszepp versenye.

V. 400 m. siktutás handicap. 1. Koppán Pál (M. A. C.) 25 m. előny 48 $\frac{1}{2}$. 2. Werkmüller (német) 40 m. 3. Lemmonier (francia) 20 m. 4. David C. Hall (Amerika) 7 m. 28 versenyző. 3 előfutam. Koppán csak 10 méterrel könnyen győz.

VI. Nemzetek versenye 5000 m. 1. Angol csapat: *Bemet*, *Robinson*, *Rimmer*, *Tysoe*, *Roway* *Stagor*. 2. A francia csapat: *Deloge*, *Champsudny*, *Ragueneau*, *Chaslanié*, *Casienet*. 20 ponttal nyerve 29 ellen. Idő 15 p. 29 $\frac{1}{2}$ mp.

** Köttingbrunni löversenyek. Holnapi, harmadik napján a meetingnek dől el a kétévessék 10.000 koronás nagy handicapje. Nem valami jó társaság várható a startjához, mert az 53 kilón felül levő lovakat az egyetlen *Loti* kivételével mind túlrölték a versenyből, de számszerint tekintélyes fieldje lesz a versenynek. Indulni fog alkalmasiat *Eros*, *Honleány*, *Florestan*, *Aide de camp*, *Medicus*, *Farapute*, *Akárhogy*, *Kozmadecese*, *Nelus* és *Mamir*. A nagyobb terhetiek közül *Eros* és *Honleány* indul jó kilátással, a kisebb súlyt *Aide de camp*, *Akárhogy* és *Medicus* képviseli a legjobban. Érdekes lesz még holnap a 3000 koronás *Trieszling*-díj, különösen akkor, ha a programmon levő lovak java, mint *Per Butlers*, *Ritka II*, *Hamlet*, *Leader* és *Glend'or* is futnak érte. Az adott teherviszonyok közt *Glend'ornak* és az idén még nem futott *Longfellov*nak adóék a legtöbb kilátást a győzelemre. Nem valószínű, hogy akár *Ritka II*, akár *Hamlet* képes legyen ilyen jó lovaknak öt kilogramm előnyt adni. A típek holnapra a következők:

I. *Itourdio*—*Suada*.

II. *Wundermaul*—*Györgytallér*.

III. *Aide de camp*—*Akárhogy*—*Medicus*.

IV. *Zufriedenheit*—*Ika*.

V. *Kynast*—*Or Dur*.

VI. *Drava*—*Mautner-istálló*.

VII. *Glend'or*—*Longfellov*.

** A köttingbrunni löversenyek és a Telefon Hírmondó. A köttingbrunni löversenyek mai eredményét a *Telefon Hírmondó* adja az érdeklődő közönség tudomására leggyorsabban. Kiküldött tudósítaja ugyanis az egyes futamokról ad telefonjelentéseket s így a beszélő uszág már délután fél öt órakor folyóvástat egyes versenyeredményeket.

KÜLÖNFELEK.

A p á m.

Ki innen-onnan betven évig
Gyalogszerrel járja végig
Az élet utját békén, csöndesen,
Munkálva, mint más senkikom:
Szegény apámát egy derűs vasárnap,
Mikor a hintók cifrákódva járnak,
Fényes batárba ültem át
És vélo messze elrobogtam én.

Ki a szabadba, hol nincs vásári láрма,
Hol nem sebez az élet tüske-járma,
Hol a madárdal, levelek beszéde
Tanítanak, hogy mi az égi béke.
S amint megyünk a ragyogó batáron,
— Szegénynek megvalósult égi álom —
Megkérdelem: Ugy-e jó, apám?
S felel a jó öreg: Az ám!

Megyünk tovább. A meredek útszélen
Sok koldus kortól, nyomortól fehérén
Elénk kerül és krajcárt kéreget.
Apám zsebébe nyúl. — Nem, nem lehet,
Ne adj, kérlek, mondom halván neki,
Kocsin ez nem divat; kineveti
Az embert érte a többi batár.
Divat: nem ad, aki kocsiba jár.

Rám néz apám. — Ezt nem tudtam, fiam!
Hallgat könny rezdülő ősz pilláiban.
Gondolkodik, a szívével beszél,
A szíve ellen vétani fél.
Végez magában. — Hé, kocsis, megállj!
Mi az? Megállt kocsink, apám leszáll.
Bár távolak még a hegyek:
— Fiam, ne bánd, már csak gyalog megyek,
Palotai Hugó.

— **Kínai orvosok.** Kínában az orvosok nagy reklámbőcsök. És a reklámjaik épp oly drasztikusak, mint olcsók és utálatosak. Mivel orvosságaik többnyire kenőcsökből és flastromokból állanak, s ezeket addig veselik az emberek, amíg csak maguktól le nem hullanak, hát egyszerűen fölszegezik vagy oda ragasztják őket a házakra reklámóciók. Ilyen módon bizonyos idő múlva az egész front ki lesz így tapétázva. A zengeteg légytől azután, amely az ilyen falakra összeröpdök, más országban a szomszédság megszöknék. Csak Kínában nem. Hanem a reklámbőcs kínai orvosoknak borsot is törnek az orruk alá a pácienseik. A sirkövekre a halott neve mellé ugyanis a kezelőorvos nevét is megörökítik. A belső szervekről, anatómiáról a legcsekélyebb fogalmuk sincs a kínai orvosoknak. Az orvosságot a paciens erősenyézhez képest állapítják meg. Akinek van pénze,

az fizet. Van a khinaiknak egy üdvös (?) egészségügyi szabályuk:

— Egyél minden reggel egy darab gyömbért, s akkor éhen halhatnak a patikusok.

A kormány egyékként azon van, hogy az orvosok híven teljesítsék a kötelességüköket. Így egy sanghaji rendeletben ez van:

Rossz időben is szívesen jelenítek meg, ha hívnak benneteket és soba fáradtsággal nem védekeztek. Tudjátok meg, hogy nem a nagy honorárium a fődolog, hanem a kellő időben adott segítség. Az az orvos, aki nem jelenik meg rögtön akkor, amikor szükség van rá, csak a honorárium felére tarthat számot. Azok az orvosok, akik elkésnek, csak rosszlelkűségükről tesznek tanúságot.

Nagyon találó egy kínai alkirálynak a megjegyzése, akinek az angol követ elpanaszolta, milyen sokat kell fizetni az angol háziorvosoknak.

— Ha sokat fizettek — mondotta — akkor bizonyára nagyon sok a beteged Angolországban. Mi egészen másképpen járunk el az orvosainkkal. Nekem négy orvosom van, akik heti fizetést kapnak. Hanem attól a pillanattól kezdve, amikor megbetegszem, addig, amíg egészségem teljesen helyre nem áll, megvonom tőlük a fizetést.

Az alkirály eljárása hasznos lehet rá nézve, de bizonyos, hogy nem valami sokra becsüli az orvosait.

— **Lélekjelentés a víz alatt.** Két potsdami fiatalember csónakázni ment, s a nagy hőségben a fürdéshez is kedvet kapott. Beeveztek a tó közepe felé, s ott beugrottak a tóba. Pompásan érezték magukat, s egyikük le akart bocsátkozni a tó fenekére, amely azon a helyen igen mély. Kinyújtott testtel süllyedt lefelé. A víz, amely a naptól eleinte még zöldes, átlátszó volt, csakhamar egyre zavarosabb és hűvösebb lett. Már vissza akar térni a napvilágra, amikor legnagyobb rémületére érzi, hogy vízi növények hínárjában van. Térdig fonódnak körülötte a kuszó indák, s a lélekzete kezd akadózni, a fülében zugást érez, amely egyre növekedik. Hanem ezalatt az értelme is ceudálatos tisztán és gyorsan működik. Látja a helyzetét, s tudja, hogy ha a lábát csak egy kissé is mozgatja, menthetetlenül elvész. Akaratának végső megfeszítésével tehát a kezével kezd fölfelé uszni. Fülében a zugás valóságos viharossá válik, majd kiáltások, ismerős hangok, muzsikát hall, végtelen erdei tájak merülnek fel előtte, amelyek mindenféle színben játszanak. Hanem jótékony érzés tölti el csakhamar, a zugás, habzás egyre tisztább lesz — s egy csapással a levegőn van. Mikor így leírta lelkiállapotát, kijelentette, hogy életének legszebb pillanata volt az, amikor a napvilágot ez után a szorongatott helyzet után megpillantotta.

nőket is, aki a társaságával a saját szalonkocsijában van.

— A patvarba! — kiáltott fel Tarvin és megkérte a kalauzt, jelentse be őt rögtön az elnöknek, aki éppen kapóra jött neki.

Nevete felelte a kalauz, hogy nem állomásfőnök ő, mert csak az merészelhet ilyesmit, hanem amikor a körutja után ismét visszajött, elmondta, hogy az elnök megkérdezte, nem tudna-e Toparban valami rátermett embert ajánlani, akinek érzéke van a közügyek iránt, s akivel alkalosan megbeszélhetné, vajjon építtesse-e Topazon át a Központi Colorado-Californiai Vasutat. Ő arra rögtön azt felelte, hogy két ilyen alkalmas ember is van éppen a vonaton és az elnök ezenel azt üzenteli nekik, hogy nagyon kellemes lenne ránézve, ha a kocsijába fáradszának és egy kis időt szentelnének neki.

Egy esztendő óta tanácskozott már a Központi-Colorado-Californiai Vasut igazgatósága azon, átvezesse-e Topazon a vasutat s a tanács tagjai azzal a nyugodt, pártatlan hanggal nyilatkoztak, amely az igazgatóságnak tagjai mindaddig jellemzi, amíg mindenfelől biztatást és bátorítást remélhetnek. A topazi kereskedelmi kamara kapott az alkalmon s nem lukarkodott a szükséges bátorítással. Ez a bátorítás városi kölcson és telekadományozás formájában nyilvánult, sőt az erősen felszokott értékű részvények vásárlásával is csatlakoztak a vállalatához. Ez még egy kereskedelmi kamarára nézve sem volt megvetendő, hanem városi nagyraagyástól és becsapástól sarkalva, a tizenöt mérőöldnyire levő Rustler mégis lelépte Topazt. Rustler magasabban feküdt a hegyek között és így közelebb is volt a bányákhoz és Topaznak nemcsak ennél a vasuti vonalnál, hanem más dolgokban is éreznie kellett a vetélkedés kellemetlenségét.

A két város csaknem egyidőben keletkezett és lendült fel, de aztán Rustlert cserben hagyta az életerős és Topazhoz pártolt át egészen. Ez Rustlernek meglehetősen számú polgárába került, sokan ugyanis a jobban boldoguló városba köl-

— **Galliffet tábornok emlékiratai.** Párisban az a hír, hogy Galliffet tábornok, a volt hadügyminiszter néhány hónap múlva kiadja emlékiratait. Galliffetnek változatosságokban oly gazdag élete jogosultá teszi azt a roppant érdeklődést, amelylyel emlékiratait várják. A volt hadügyminiszter katona, politikus és igazi „homme du monde” volt egyidejűleg. És ha őszintesége, amelynek oly sokszor adta jelét politikai pályafutása alatt, ezáltal sem fogja cserben hagyni, sok olyan dolgot, diskrét részletet fog a közönség megtudni az utolsó harminc év történetéből, amelyek különben nem kerülnének soha napvilágra. Állítólag a Dreyfus ügynek egészen külön részt szentel emlékiratai között a volt hadügyminiszter.

— **A gainai leányvásár regéje.** Még áll a gainai oláh leányvásár de pusztul már bércecs Erdély romantikájának ez a szindus jelenete. A minap is megtartották, de mint a *Kolozsvári Magyar Polgár* írja, már csak tényleg volt a híres gainai leányvásároknak. Ha már pusztul, emlékezzünk a múltjára. Szomorú jele az enyészetnek, ha erre kerül már sor. Szép, érdekes a regéje a gainai leányvásárnak. A Gaina-hegy tetején élt egy jószágos, világszép tündér, akinek fényes palotája messze, messze vidékekre ellátszott. Távol országokból évenként sok dőlelog királyfi kereste fel és kérte meg kezét, de ő a tündérségeről egyikért sem akart lemondani, az örökifjúságot többre becsülte a szerelménél. Hanem azért mi sem volt kedvesebb neki, minthogy a környék szegény eladó leányainak gazdag hozományt adjon, mert jól ismerte a férfiakat. Ezért mindenik férjhezmenő leány, ha udvarát felkereste, szép szinazany tojást kapott ajándékba. Mert a tündérnek olyan aranytollu tyukja volt, amely mindennap három szinazany tojást tojt. Persze, nyomban híre futamodott ennek s három műc legény abban egyezett meg, hogy az aranytollu tyukot bármi áron ellopja. Hogy pedig a gyanut elkerüljék, mind a három leánynak öltöztek s így kértek bebocsátást. A tündérpalota félszemű vén kapusa gyanutlanul nyitott nekik kaput s amint a leányok behátráltak, hogy három eladó leány érkezett, megparancsolta, hogy hozományul mindegyiknek egy-egy aranytollu tyukot adjanak. A vén majorosné, aki az aranytollu tyukot őrizte, a tilalom ellenére a három álléanyt az arany-ketrecben ülő tyukot is megmutatta: de csakhamar keserűen lakolt balgaságáért, mivel két legény rárontott a majorosnéra, megkötözte, betömte a száját, miközben a harmadik tolvaj az aranytollu tyukot a ketrecből kikapta. Csak akkor látták, hogy egyik sarokban egy szakasztókosár aranytojás hever. Azt is felkapták, s nyomban az asszonyra zárták a fészert ajtaját. Aztán futásnak eredtek, de mert a tyuk a tolvaj hóna alatt elrikantotta magát, kisült a tolvajság. Az örök megfuiták a vészkiáltókat

tözködtek át. Némelyek egyszerűen a hátukra vették a házukat, mint a csigabiga, tudniillik teherárúként küldték át a házukat Topazba, ami nagy rémületet keltett a nyugton maradtakban. De újabban Topaznak lett az a kényelmetlen érzése, hogy egy és más kiskiklik a hátójából. Két-három ház visszaköltözött már Rustlerbe, amely újból föllendül, s ha a vasutat is megkapja, Topaz veszte van, de ha Topaznak sikerül a maga számára hódítania a vasutat, akkor győzelme bizonyos. A két város gyűlölte egymást — gonoszul, szenvedélyesen, kéjelgő benső haraggal. Ha valami földrendes elnyelte volna az egyik várost, a másik létezők híján bizonyára elsovadt volna. Ha Topaz Rustlert, vagy Rustler Topazt nagyobb vállalkozó szellemmel, forgalommal vagy a sajtóban való meghurcolással leverhette volna, az életben maradt város diadalmenetekben győzelmi táncokat lejtett volna.

A nyugati férfinak legszentebb java a városára való büszkeség és ennek a virágnak pompás illata — a szomszéd város ellen való gyűlölet. A városi gőg nem lehet meg városi irigység nélkül, igen szerencsésen esett hát, hogy Topaz és Rustler a gyűlölködés kellő távolságban volt egymástól, mert így embernek a végtelen nyugati vadon abba a foltjába vetett eleven hite, ahol a sátorfáját feltöltötte, a nyugot jövőjét és boldogulását jelenti.

Tarvin ezt az érzést úgy ápolta, mint valami hitet. Kettyn kívül a legfőbb volt neki ez a világon, sőt hébe-hóba még Kettynél is többet jelentett a számára. Ez az érzés pótolta neki azt, ami másnak az eszménye, életelőja. Sikereket akart elérni, szerepet akart játszani, de személyes becsapva városért való becsapva elött összmolt. Ha a város elbukik, neki sem sikerült semmi sem, ha virágnak, nekis mindent el kell érnie. Az ő becsapva Topazért az ő büszkesége Topazért, az valami személyes, egészen egyéni hazaszeretet volt.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(9)

Ez az örült, száználmas iparkodás, hogy mindenkinek a kedvében járjon, volt az oka, mint Tarvin találoan felismerte, annak a lanyhaságnak, amelylyel Sheriff a leánya boldogságával szemben viselkedett. Mivel Ketty mindenáron mennie akart éppen, hát kényelmesebbnak tartotta, hogy szabadjára hagyja. Erősködött, hogy hevesen küzdött eleinte a terv ellen, s ezt el is hitte neki Tarvin, mert tudta, mennyire csüng a gyermekén. Nem a jóakarát hiányát vetette a szemére, hanem azt, hogy nem tudja az akaratát érvényesíteni. Végül azonban mégis annál kellett maradnia, hogy a tulajdonképpen való bűnös, mint minden más dologban, most is csak Ketty. Az ő konoksága határtalan volt.

Topazba megérkezve, Sheriff és Tarvin ugyanabba a kocsiba szállott át. Tarvin ugyan éppenséggel nem vágyakozott arra, hogy az egész uton Ketty apával szórakozzék, hanem abba a látszatba sem akart kerülni, mintha fázának a vele való beszélgetéstől. A kocsiban Sheriff szivarral kínálta meg s amikor Dave Lewis, a kalauz hozzájuk jött, Tarvin mint öreg ismerősét üdvözölte s meghívta, hogy üljön egy kissé hozzájuk, ha a dolgát elintézte. Tarvin szívetle ezt az embert, mint ezer más futolagos ismerősét, aki valahol az utjába akadt, s akik nagyon kedvelték; hogy meghívta, az részben abból a vágyából eredt, hogy ne maradjon kettesben Sheriffel. Nagy szaporasággal mondta el a kalauz, hogy a vonaton viszi a Központi Colorado-Californiai Vasut el-

mire egy csapat lovas iramodott utánuk, de időközben az est is beállott, s a tolvajokat nem sikerült elérni. Az egyik tolvaj a sietségben a kosarat futás közben az Aranyos partján elejtette, mire a szétört tojásokat a folyó hullámai elkapták. Az arany-tyuk azonban az óvek lett, amit közös akaratral egy barlangba zártak, ahonnan még sokáig kihataltszott kodácsolása. A csodaszép tündér e közben az emberek halátlansága miatt nagy buba merült és nemsokára végképp odahagyta palotáját, amelyet földig leromboltatt. Azóta az Aranyos folyó mindig aranyfövenyt hord medrében s a vidék hegyeiben aranyat bányásznak, sőt azt mondják, hogy a Gáina-hegy csucsán is sok időn át, a sziklák között aranytojásokat talált a nép s ez idő óta gyűl föl évről-évre a havasi nép, s ez idő óta verődnek össze a házassalándó ifjak és eladó leányok.

† **A sah költsége.** Egy Contrexévilleben megjelenő újság kiszámította, hogy a sah rövid pár heit ott tartózkodása alatt több mint négyszázezer frankot költött el. Ebben az összegben nincsenek beleszámítva a mindenféle ajándékok, ékszerek és pénztulajdonok, amelyeket a sah fejedelmi bőkezűséggel osztott ki boldognak-boldogtalannak Contrexévilleben.

† **Óségi egyiptomi posta.** Az el-amarnai cseréptábla-lelet, melyen a feljegyzések babiloni nyelven vannak leírva, fogalmat ad a babilon-egyiptomi postáról is. Az el-amarnai lelet legnagyobb része bel- és külföldi egyiptomi hivatalnokoknak a faráokhoz intézett levelei. Ezek a cseréptáblák nem foglalnak el nagyobb tért, mint a modern papírlevelek. Sokszor még cseréptáblákba is zárták ezeket a leveleket. A közönséget azonban rendesen más módon akadályozták meg abban, hogy a levelek tartalmát megtudhassák. El kell fogadnunk azt, hogy a cseréplevelet akkor éppúgy kezelték, mint ma a leveleket: vagyis beletették egy zsákba, és mielőtt továbbították a leveleket, a postahivatalnok lepecsételte azokat. Kitiűt postautak vezettek egész Nyugat-Ázsián keresztül Egyiptom felé. Az el-amarnai lelet szerint a faráo levelezett Babiloniával, Assziriával, Kappadociával, Palesztinával és Szíriával. Még mielőtt a zsidók Palesztinába jöttek volna, az keresztül-kasul volt szöve postautakkal.

† **Vadászat fotográfálással.** A párisi világiállítás erdőgazdasági, vadászati és halászati pavilonjában tíz nagyalakú fotográfia látható, amelyek általános érdeklődést keltenek. A fotográfákat Georges Shiras amerikai ember készítette, akinek nagy szenvedélye a vadászat, de egészen eredeti formában. Az állatokat nem öli meg, hanem fényképező készülékével fölveszi. Fotográfái virginiai szarva-

sokat ábrázolnak. Az egyik szarvas a folyam partján legel, a másik éppen kijön a sásból, amelyet félretol, a harmadikon éppen egy szarvasstehén látható két borjával, amint figyelmesen néznek az anyjukra. A legremekőbb azonban az a kép, amelyen egy szarvas megriáva ugrik át egy fatörzsön. Ezek a fotográfák azért érdekesek, mert föltétlenül természetűek, s éjjel készültek közvetlenül az állatokról. Shiras fölkereste azokat a helyeket, ahol az állatok többször megfordulnak s ott helyezte el magnézium-fényvel ellátott készülékeit oly módon, hogy az állatok észrevétel nélkül a nádasban vagy a füben elrejtett sodronyokra léptek, amiből villanyáram keletkezett. Ez meggyújtotta a magnéziumfényt, s egy-szersmind működésbe hozta a fotográfáló készüléket.

† **Az elfeledett Concert.** Néhány nappal ezelőtt volt Edmond Goncourt halálának évfordulója. A Père-Lachaise temetőben lévő sírjára mindössze egy négy sou-s bokrétát tett le valaki, valószínűleg háznál régi házmestere. Híres barátai közül egy sem ment ki a temetőbe és az általa alapított és róla elnevezett Akadémia tagjai egészen megfeledkeztek mestorükről.

† **Szinek. A.:** Nem értem, hogyan láthatja ön a politikai eseményeket ilyen rózsás színben. Pedig itthon a szocializmus vörös kísértete egyre jobban fenyeget. Ázsiában pedig a sárga veszedelem kísért.

B.: Ej, ön mindent olyan fekete színben lát.

A.: De csak nem akarja nekem egyszerre jehérre mosni a helyzetet, amikor az újságok egyre szárukének festik.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparegyesület segélypénztári szakosztálya 31-ikén (kedden) este 7 órakor az egyesület helyiségében (VI. Uj-útcá 4. sz. I. emelet) ülést tart, amelyen az új betegsegélyző törvényjavaslatra vonatkozó fölterjesztést vitatják meg.

Vasutak bevétele. Az osztrák-magyar államvasut-társaság bevétele 1,726,552 korona (+ 114,318 korona). A déli vasut bevétele 2,999,756 korona (+ 18,147 korona).

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40 korona pénzben, 40-50 korona aruban. Bécsben az irányzat gyengébb. A kontingentál készárú 44 korona pénzben, 44-60 korona aruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi július 25. Kézelt 311 darab. Érkezett 499 darab. Összesen: 810 darab. — Eladatott 565 darab. Maradt 245 darab. — Napj

árak: 120—180 kgr. sulyban 92—94 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 93—96 koronáig. 320—380 kgr. sulyban 93—96 k.-ig. Óreg nehéz páronkint 400—500 kilos 84—90 koronáig. Malac — korona 100 kilonkint. A vásár lanyha volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 26.

A kínálat ma mérsékelte, a kínálat ellenben élénkebb volt. Szilárd irányzat mellett 18,000 méter-mázsa buza 5 fillér áremelkedéssel. Uj buzában csekély volt a kínálat. Uj rozsozt élénkebben kerestek és az árak 5—7½ fillérrel emelkedtek.

Eladatok:

Ó-buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 55 f.

Hartai: 720 mm. 76 k. 7 K. 42½ f., 700 mm. 75 k. 7 K. 42½ f.

Bihari: 100 mm. 75½ k. 7 K. 20 f.

Bánási: 800 mm. 75½ k. 7 K. 10 f.

Pestmegyevidéki: 150 mm. 80½ k. 7 K. 77½ f., 150 mm. 78½ k. 7 K. 40 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 35 fillér.

Tolnai: 1070 mm. 74½ k. 7 K. 22½ f.

Törökbecsei: 1400 mm. 76½ k. 7 K. 45 fillér.

Raktárbóli: 1500 mm. 76 k. 7 K. 25 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 25 f.

Szerbiai: 3500 mm. 75 k. 6 K. 90 f.

Uj buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80½ k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 72½ f., 150 mm. 79½ k. 7 K. 70 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f.

Pestvidéki: 100 mm. 81 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 47½ fillér.

Mind 8 hónapra.

Rozs (uj): 300 mm. 6 K. 55 f., 100 mm. 6 K. 65 f., 200 mm. 6 K. 62½ f., 300 mm. 6 K. 62½ f.

Zab: 300 mm. 5 K. 45½ f., 300 mm. 5 K. 15 f.

I. ésszénfízetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Típus	Kiló	100 Kilogramm ár		Kiló	100 Előzetes mm. ár	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Uj-vidéki	6	75	7,08	71	7,45	7,70
"	7	75	7,15	70	7,40	7,65
"	7	77	7,20	71	7,45	7,70
"	7	78	7,30	71	7,55	7,80
föbörnyel	6	75	7,10	70	7,40	7,65
"	7	75	7,10	70	7,40	7,65
"	7	77	7,15	70	7,40	7,65
"	7	78	7,25	71	7,45	7,70
posztvidéki	6	75	6,90	70	7,25	7,50
"	7	78	6,90	71	7,35	7,60
"	7	77	7,00	71	7,35	7,60
"	7	78	7,15	74	7,45	7,70
bánási	6	74	6,95	70	7,20	7,45
"	7	75	7,05	71	7,30	7,55
"	7	76	7,15	72	7,40	7,65
bócsai	6	72	6,70	67	7,00	7,25
"	7	74	6,80	69	7,10	7,35
"	7	75	6,90	70	7,20	7,45

A TŰZ

— REGÉNY —

Irtá: GABRIELE D'ANNUNZIO

(57)

Teli örömmel sietett hozzá a barátja, mint egy gyermek. Vele jött egy barát és kakukfűcsokroskát hozott neki.

— Nézd csak, mind csodaszép.

Foscarina reszketve fogta kezébe a gallyacs-kát és könny tolt a szemébe.

— Oh, tisztelendő atyám, — szólt leplezgetve a felindulását, — nem fog-e a nagy szent könnyeket ejteni ezért a letört gallyért a paradicsomban?

A barát alázatosan mosolygott.

— Ez a jó ur, mihelyt megpillantotta a fát, időt sem hagyott arra, hogy egy szót is szóljak, — válaszolt. Már kezében volt az ágacska s én csak annyit mondhattam: amen. De hisz tele van a fa dus virággal.

Szelid és nyugodt volt. finom olajbarna arcát koszoruba nyírt, még fekete haj ékesítette, szeme pedig úgy fényelt, mint a topáz.

— Tessék ez a néhány illatos kakukfűveske — folytatta és följárlotta a kis virágosmót.

Messziről fiatal hangon énekes-kar hallatszott, egy responsorium.

— A noviciusok énekelnek. Tizenötven vannak kolostorunkban.

Es elkísérte a vendégeket a kolostor mögé. Ott szép mező terült el, a barát pedig magasztalta nekik a sziget gazdagságát, felsorolta, mi mindenféle gyümölcsöt terem nekik, elmondta minden évszak előnyeit.

Magas ciprusok álltak körül a szent mezőt, a négy legvénebben látni lehetett a villámcsapás nyomait. Tömör koronájuk mellett látni lehetett

a föld- és víz-alkotta láthatárt. Egyetlen fuvallat sem bodorította a végtelen tengertükröt. Tiszán ragyogott a temérdek hínárszál a víz mélyén, a sás megannyi ambrás vessző, a fővény utánozta gyöngyház színét. Az elhagyott vidék szinte büvösnek látszott. Láthatatlan magasságokban folytatták a kis szárnyasok az ő dalaikat, amelyek szinte elvesztek a szent esőndben.

— Ebben az időtájban Umbria dombjain, — szólt a költő — minden egyes olajfa tövéhez rakosgatják a lenyírszalt hajtásokat, amelyek egészen elődik s megszüntik a bütökös gyöke-reket. Szent Ferenc pedig általalibben köztük s gyógyító ujjával behozza a sebeket, amelyeket a kertész-olló ejtett a gallyakon.

A barát keresztet vetett és elbueszott.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Es eltűnt a mezőn a ciprusok vetette árnyékban.

— Ó elérkezett a békébe, — szólt az asszony. — Nagy békesség lakozott arcán és hangjában. Nézd, még a járásában is.

— Adott nekem a szent fenyőről egy tobzocs-kát is — szólt Stelio. — Elküldöm Sofiának, aki nagy tisztelője a szentnek. Itt van. Nincs már gyantailata. Szagold meg.

Sofia helyett ő csókolta meg az ereklyét.

— Küldd el.

Egy darabig esőndben sétáltak tovább; le-hajtott fővel, ama békével teljes ember nyomdokaiban.

— Nem vágyol viszontlátni Sofiát? — kérdezte félénken Foscarina.

— De nagyon.

— És anyádat...

— Nagyon. A szívem feléje vágyakozik, hisz mindennap vár.

— És nem mégy hozzájuk?

— Talán?

— Mikor?

— Még nem tudom. De vágyom viszontlátni Sofiát és anyámat. Nagyon vágyódom utánuk, Foscarina.

— És mért nem mégy? Mi tart vissza?

A költő megragadta az asszony kezét s azután így sétáltak tovább. A pázsiton velük tartott egybeolvadt árnyékképük.

— Nemde a szülőfölded halmái közé képzelte magadat — szólt az asszony — amidőn az umbriai dombokra gondoltál. A lenyessett olaj-fák képe nem volt új előttem. Emlékszem, hogy egyszer meséltél nekem erről... Semmi más munka közben nem érzi a gazdálkodó ember az élet erejét annyira, mint a gyümölcsfában, amelyhez nyess ollójával közeledik. Leggyöngédőbb korát éli akkor a fa: érzékenysége életre gerjed, rügyei megduzzadnak. S a vassal nyess ember eléje áll, hogy a nedvkeréngést szabályozza a szerszámával. A fa akkor éppen előkészül a virág és gyümölcs tereméséhez s minden egyes ága olyan élő, mint ama kertésznek az erei. Melyik gallyat fogja vajjon lenyessni? S a nedvkeréngés behozza-e vajjon az ejtett sebet?... Így beszéltél te nekem egy napon a te gyümölcsös kertedről. Emlékszem rá. Azt is mondtad, hogy mind a sebhelyeknek az északra fordult oldalakon kell lenniök, nehogy a nap érje...

Ugy beszélt, mint ama viharos este, amikor fáradtan jött hozzá a költő, miután ama hőst levitte a hajórról.

A költő mosolygott. Es hagyta, hogy az a drága kéz magával vonja. Es érezte a letört virágos gally illatát, amely hasonlatos vala a mandulajé illatához.

— Igaz — szólt — Lamiis készítette a hegesztő viaszt, és Sofia a vászondarabkákat, amelyekkel bekötötték a fa sebet... Tíz nap mulva az egész halom, ha a tenger felől nézed, olyan lesz, mint a rózsaszínű bodros, hamvas felhő. Sofia irt nekem róla. Nem jelent meg néked is az ő képe?

— Most, ugy érzem, velünk van.

(Folytatás következik.)

A bécsi gabonafőzsde.

Fécs. július 25. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A magyar földmivvelésügyi miniszteriumnak ma kiadott jelentése szerint, amely július 20-ikáig terjed, Magyarország számos vidékén rossz minőségű a termés és így beigazolódhat hivatalosan a napok előtt hangoztatott panaszok. Ennek következtében az itteni piacon a vasárlási kedv emelkedett s az irányzat megerősödött. Eladottak: Buza észre 7.90-7.91-7.87-7.89, rozs észre 7.19-7.16-7.14, tengeri július-augusztusra 6.22, tengeri szeptember-októberre 6.25-6.27, tengeri május-júniusra 5.16-5.15 koronán. Egyébként jegyeztettek: zab észre 5.50-5.51, repec augusztus-szeptemberre 13.40-13.50 koronán. A készárúk piacán gabonaműveken a fogyasztás részvélsége következtében még nem fejlődhetett ki az üzlet. Buza és rozsért a szombati árnál tíz fillérrel magasabb árakat követeltek s ennek folytán a vásárlók tartózkodnak. Árpában a meglévő minták nem voltak alkalmasak a kötések alapjául. Új rozs kis tötelekben eladott vidékre, így 7.10 koronán Gänserndorfból, 6.95 koronán Schönfeldről, 6.40 koronán Jánosházáról. Maradtak: Buza észre 7.90, rozs észre 7.14, tengeri május-júniusra 5.16 koronán. Egyébként változatlan.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősde kedvtelen. Déli tőzsde is nagyon csendes. Zárlat csendes, Berline valamivel javult. Fécs. július 25. (Magyar értékek számlája) 4% aranyjárdék 115.35. Tiszai és szegedi aranyjárdék 115.00. 1900-iki sorsjegy 134.—. Osztrák hitelrészvény 334.50. Angol-osztrák bank 277.—. Bécsi bankjegyzőület 492.—. Osztrák-magyar bank 170.—. Déli vasút 110.—. Dunagőzhajózási részvény 750.—. Dohányrészvény 286.—. Csehszlovák és királyi arany 11.40. Német bankjárdék 112.55. 4 1/2% osztrák járdék 97.35. Osztrák koronajárdék 97.35. 1904-iki sorsjegy 194.—. Osztrák hitelintézeti részvény 471.—. Unionbank 554.50. Osztrák Ländorbank 417.—. Osztrák-magyar államvasút 660.50. Elbavölgyi vasút 463.—. Eszaki-magyar vasút részv. 453.—. Dohányrészvény 285.—. Rimamurányi vasút 508.—. Alpeisi bányarészvény 450.—. Május járdék 97.50. Magyar koronajárdék 90.60. Török sorsjegy 104.50. Német birodalmi márká 118.65. Napoleon d'or 12.33. Lipót kőhő 494.—. Az irányzat tartott.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin. július 25. (Havasleib telefontárs.) A mai tőzsdéforgalom New-Yorkra és Londonra állandóan rendkívül csendes volt és az irányzat gyöngyölt, aminek hatása alatt különösen vas-és kőszénrészvények és némelyek a bankrészvények vezettek árfolyamukból. A járdékok közül spangolok gyöngyöztek. Pénz bőven van. Később különösen a kohásztrésvények némileg emelkedtek. Utómpénz 4 1/2%, Magánbiztosítási kamatláb 4%.

Berlin. július 25. (Zárlat) 4 1/2% osztrák papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 97.40. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 90.75. Osztrák-magyar államvasút 139.90. Kassai-osztrák vasút —. Bécsi váltóért 84.25. Magyar vasút beruházási kölcsön 101.—. Alpeisi bányarészvény —. Disconto-Commandit 175.50. Általános villamosági Eütsen 226.10. Gelsenkircheni 193.90. Laurakohó 215.30. 4 1/2% osztrák járdék 96.50. 4% magyar aranyjárdék 96.30. Osztrák hitelrészvény 508.90. Déli vasút 25.50. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegy 216.—. 4% uj orosz kölcsön 97.25. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 83.—. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 147.40. Baroni 187.80. Az irányzat csendes.

Berlin. július 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszetes magyar aranyjárdék 96.30. Magyar koronajárdék 90.75. Osztrák hitelrészvény 208.50. Osztrák-magyar államvasút 139.50. Olasz járdék 92.70. 4% magyar aranyjárdék 96.15. Az irányzat csendes.

Hamburg. július 25. (Zárlat) 4 1/2% osztrák járdék 96.20. 1800. sorsjegy 136.—. Déli vasút 25.50. 4% osztrák aranyjárdék 97.10. Osztrák hitelrészvény 208.50. Osztrák-magyar államvasút 139.50. Olasz járdék 92.70. 4% magyar aranyjárdék 96.15. Az irányzat csendes.

Frankfurt. július 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák

rák hitelrészvény 208.40. Osztrák-magyar államvasút 139.80. Déli vasút —. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék 82.90. Laurakohó 216.35. Harpeni 137.—. Discont —. Alpeisi —. Bécsi bankjegyzőület —. Az irányzat csendes.

Páris. július 25. (Zárlat) Osztrák-magyar államvasút —. 4% osztrák aranyjárdék 97.10. Osztrák Ländorbank —. 3% francia járdék 98.82. Ottománbank 627.—. 3 1/2% francia járdék 102.40. Alpeisi bányarészvény —. Déli vasút —. 4% magyar aranyjárdék 96.40. Párisi hitelrészvény 10.55. Olasz járdék 91.65. Francia fölérték. járdék 99.10. Osztrák földhitelezési részvény 1200.—. Török dohányrészvény 311.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 25. A sertésüzlet irányzata lanya. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 90.—91 fillérig. Öreg közép (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) —. Krajaéreg. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 93-94 fillérig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm felüli súlyban) 92-93 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 93-94 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) —. Krajaéreg. Közép (páronkint 240-260 kilogramm súlyban) —. Krajaéreg. — Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —. Krajaéreg. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 820 kilogramm felüli súlyban) —. fillérig. — Közép (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —. Krajaéreg. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 93-94 fillérig. — Közép (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 92-94 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 93-94 fillérig.

Sertési létszám: 1900. júli 23. napján volt készlet 42.896 darab, 1900. július hó 24. napján felhajtott 1201 darab, 1900. évi július 24. napján elszállított 283 darab, 1900. július hó 25. napjára maradt készletben 43.314 darab.

Napirend.

Napló. Csütörtök, július 26. — Római katolikus: Anna asszony. — Protestáns: Anna. — Görög-orosz: (július 13.) Proklesz. — Zsidó: Thamus 29. — A nap kél 4 óra 13 perckor. — Nyugszik 7 óra 25 perckor. — A hold kél 4 óra 13 perckor reggel. — Nyugszik 6 óra 57 perckor. Ujhold 2 óra 43 perckor délután. A miniszerek nem fogadják. Nemzeti Múzeum: Állat és ásványtár nyitva délelőtt 9 óráig délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megritkothatók. Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó hazájis nyitva délelőtt 9-1 óráig. Országos Képtár nyitva délután 3-5 óráig. Telenológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9-12 óráig délután 3-5 óráig. Egyetemi füvészkert az Üllői-uton, nyitva délelőtt 8-12 óráig és délután 3-6 óráig. Állandó művészi és városigeti műcsarnokban nyitva délelőtt 9 óráig délután 6 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Kerpesi-ut 72.) nyitva d. e. 9-1 óráig. Földtani múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10-1 óráig Belépődíj 1 korona. Az összes könyvtárak zárva vannak.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. Budapest, július 25. A légnyomás maximum — bár gyöngyült — újra kiterjedkedve elborítva a kontingens délnyugati felét, míg északrai egy depresszió nyomult be Finnország felé. Az idő délnyugatra újra szárazra fordult, míg északrai keleten esős maradt. A hőmérséklet nyugaton emelkedett. Nalunk tegnap az ország északi felében és az alföldön esők voltak, többnyire gyenge zivatarral és csak kevés mennyiségben. Az éj ma reggel sok helyütt boros, a hőmérséklet pedig emelkedik. Kültárs: Melegebb, száraz és derült idő várható, hosszabb tartammal.

Vizállás.

Table with columns for location (Tiszán, Balatonon, etc.), date (július 25.), and water level (méter). It lists various locations and their corresponding water levels in meters.

Table with columns for grain types (Buzs, Arpa, Zab, Tengeri, Repec, Fécs) and their prices in different units (Kl. Os, 100 kg, 1000 kg).

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Table showing exchange rates for various currencies and goods, including Buza ok óberre, Rozs ok óberre, Zab ok óberre, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra (1901.), and Repec augusztusra.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing closing prices for various goods like Buza ok óberre, Buza áprilisra, Rozs ok óberre, Zab ok óberre, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra (1901.), and Repec augusztusra.

Déltűn fél 5 óraker zárul:

Table showing closing prices for various goods like Buza ok óberre, Buza áprilisra, Rozs ok óberre, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra (1901.), Zab ok óberre, and Repec augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde valamivel gyöngyöbb hangulatot támasztott, mint a tegnapi; a vételtek, melyek főleg helyben elköszöztettek hitelekben, megszüntek s miután a kontremine-párt tüntetőleg hagyta ma abba a fedezéseket, olesőbb árfolyamok jutottak felszínre. A prolongáció, mely szintén a mai előzősdeben ment végbe, sem okozott változást az irányzatban, mely lefelé törekvő volt, bár a halasztási művelet sima, szoros és a multkorhoz képest csaknem változatlan elintézését nyert. Ezen utólimó befolyásodott az ára, melyen belül a tőzsdéforgalom adómentesen bonyolódott le.

A helyi piac el volt hanyagolva, az irányzat tartott volt.

A déli tőzsde továbbra is megtartotta lanya irányzatát, kivéve Közüni részvényeket, melyekben ismét néhány korona aramkedés volt.

A váltótek és érváltók változatlanok.

Az előzősde: lefelé törekvő.

Jegyezték: Magyar hitelrészvény 693.—693.50. Osztrák hitelrészvény 660.50-674.50. Osztrák-Magyar államvasút 661.50-663.75. Rimamurányi részvény 519.50-520.—. Közüni vasút 593.—596.— korona.

A déli tőzsde: gyöngyöbb.

Jegyezték: Magyar hitelrészvény 691.—693.—. Osztrák hitelrészvény 670.25-672.50. Osztrák-magyar államvasút 661.50-663.50. Közüni vasút 595.—605.— korona.

Forgalomba került: Fővárosi takarékpénztár részvény 2190.—. Magyar kerémglyár részvény 180.—. Salgótarjáni közszénbánya részvény 614.—616.—. Kőbányai polgári sertésöz részvény 120.—. Magyar kukoripar részvény 1845.—. Közüni vasút részvény 594.—596.— korona arfolyammal.

Utózsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 671.50. Magyar hitelrészvény 692.—. Leszámlító bank részvény 454.—. Rimamurányi vasút részvény 518.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 661.—. Közüni vaspályai részvény 606.—. Villamos vasút 290.— korona arfolyammal.

A budapesti terményfőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti érzégybiztonság hivatalosan a következők arfolyamokat állapította meg:

Jegyezték: Heremag: lucerna magyar —. korona, vörös aprószemű —. korona, vörös erdélyi —. korona, vörös bászági —. korona, középszemű —. korona, nagyszemű —. korona. Disznószir: budapesti 54.—54.50 korona, vidéki —. korona. Táblaszalonna: légszárlított vidéki —. korona, városi 4 darabos 46.—46.50 korona, 3 darabos 52.—53.— korona, füstölt —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —. korona, 120 darabos —. korona, 100 darabos —. korona, 85 darabos —. korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség —. korona, 190 darabos —. korona, 85 darabos —. korona. Szilvaiz: szlavóniai —. korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállításra.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Kerepesi-ut 21.
Csütörtök, 1900. július hó 26-án.
A Kisfaludy Színház tagjainak előadása.
A viceadmirális.
Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Millőker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert.
Kezdete 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(Budán, a Krisztinavárosban.)
Csütörtök, 1900. július hó 26-án.
Márkus Emília vendégfellépéssel:
Clémenceau.
Színmű 5 felvonásban. Irtá Dumas Sándor és D'Artois Armand.
Kezdete 7 1/2 órakor

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Csütörtök, 1900. július hó 26-án.
Gyöngyi Izsó vendégtollaléval.
Bur háború.
Eredeti életkép énekkel és táncal 3 felvonásban.
Irtá Feld Aurél és Zsoldos László. Zenéjét szerz. Donáth Ede.
Kezdete 7 1/2 órakor.

NYILVÁNOS
gymnasium, polgári-iskola és nevelő-intézet
Rákos-Palotán, Budapest mellett.

Az intézetben hat osztályu nyilvános gimnázium van; a hetedik osztály 1900. év szeptemberében nyílik meg. Hat osztályu nyilv. polgári- és előkészítő-iskola. A miniszterium engedélyezte katonai előkészítő kurzus egyéves önkéntesek számára kiváló katonai tiszterök vezetése alatt áll. — Kiváló tanerők. — Jó táplálék. Lelkiismeretes felügyelet. Mérsékelt növeldei díjak. — A tágas, kellemes intézet hatalmas angol park közepén van.

Programot szivesen küld:
WÄGNER MANÓ intézet-tulajdonos és igazgató.

Graz. Hotel „zur goldenen Birne“
A város központjában, a meráni parkkal szemben, a legjobb fekvésű szálló, újonnan személyesen berendezve. Villanyvilágítás.
HUTTER J., tulajdonos.

Fényképező készülékek stb.
elismert legjobb minőségben. Raktár mindennemű szakbeli szükségletekből és Eastman-Kodak-cikkékből.
Lechner-féle Mittheilungen photograph. Inhalts (Szakfolyóirat) — Mutatvány-számok ingyen. — Ingyen oktatás a műteremben.

LECHNER R. (Müller Vilmos)
es. és kir. udv. fénykép intézete.
(Fényk. cikkek gyára). Bécs, Graben 31. (Fénykép. műterem).

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnyitás 1/8-kor. Az előadás kezdete 1/9-kor.
A Mulató 16-ra szellőztetve van.

Mérsékelt nyári idény helyárrakkal.
Hatásos siker a szenzációs júliusi műsornak.

Joe Frank Jakson
érdekes amerikai Polo bicikli játékosok, (játékok Trans- val és angol.)

The Martens német ének négyes.
Jeunesse Dorée-csoport
női trombitás-csoport (10 hölgy).

BERGER TESTVÉREK
szájharmonika művészek, madár- és állathangutánzók. Felső bajorországi táncosok.

Les Sor Borbon's
színlírai énekes és táncosnők.

Ugyminth fellépte az összes újonnan szerződött művészeknek.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dohány nagytözsde, Karoly-körút 26. és a Mulató nappali pénztáránál.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközölték; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készíttetek.

Ös-Budavára
Ma csütörtök július hó 26-án belépő díj 60 kr
Szenzáció! Szenzáció!

The Lippelt's
bur toronykötel művészek mutatványai.
LITTLE TICH új műsoral
Taciano, Göttler, Miss Galatée
a 10 órai Varieté előadásban.
Mérsékelt árú belépőjegyek a dohánytözsdeknben.

NÉMETFÖLDI KIRALYI
CARRÉ-CIRKUSZ
Carré Miksa igazgató.
Ma este 7 és fel órakor:
nagy előadás.
A magasabb lóidomítás, tornászat, műlovaglás, némajáték és balett. Fellépnek a legjobb művészek és művésznők elsőrangú specialitások, a jelenkor legjobb légváltigusejei

THE 3 METEORS
a „levegő csillagai”

Egy művészünnepele
Nagy kiállítási némajáték balettel. Színre alkalmas és rendező **Carré Oszkár** igazgató. A kosztümök **Carré Oszkár**é rendezése szerint készültek. A táncokat betanította és rendező **Jockel Otto** balettmester.

Nyaralók
tulajdonosainak.
„AEOL”-hangszerek

A szabadban természetesség-közvetlen által zongnák és önmagukban igen kellemes varázsszerű összehangzású idomok áll, ami minden fogékony kedélyre meglepő és kedves benyomást gyakorol.

Ly hangszerek kiválóan keretek, igazsok és villak stb. szízi díszül szolgálnak és e helyekről nem is volna szabad azoknak hiányozni. — Mérsékelt árjegyzék díjtalan.

Sternberg Armin és Testv. es. és kir. udvari hangszergyár
BUDAPEST,
Kerepesi-ut 36 sz.
Zongora-termek: Kossuth Lajos-utca 22. (Karoly-körút sark. Zsepalotla.

PAPÍR KÁRPIT GYÁRI RAKTÁR
VII., Erzsébet-körút 23.

Zimmermann Bernát
festő és mázó
Budapest, VII. Almásy-tér 16.
Magyar, francia, angol és német papír-kárpitok saját raktára
• legnagyobb és legmodernebb választékban. •

Rendkívüli occasió
kínálkozik 1900. augusztus hó 20-áig az országzszerie a legjobb hírnévnek örvendő butorég

SÁRKÁNY és SCHÜTZ
kárpitosok és díszítők
VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 12. SZ.
A New-York kávéházal szemben, ajánlja a t. o. butorvársárló közönségnek a raktáron lévő teljes mennyasszonyi kelengyeül alkalmas és híhetetlenül jutányos árú, ezalon-háló, ebédelő- és uriszoba-berendezések, valamint egyes butorárak megtekintését. — Tisztelettel

Sárkány és Schütz
Budapest, Erzsébet-körút 12. szám.

Budapesti Röser tanintézet.
Alapított: 1853-ban. Tanuló száma 15384.
3 osztályu felső kereskedelmi iskola
a keresk. akadémiaikkal teljesen egyenrangú. Bizonyítványai az egyéves önkéntességre jogosítanak.

4 osztályu polgári iskola
bizonyítványai államérvényesek.

Nevelő internátus. beutaló növendékek részére.
Beiratás augusztus 30-tól szeptember 3-ig.

Röser János igazgató
Budapest, VI. Aradi-utca 10. sz.

Most jelent meg!
Szenzációs újdonság!

IRODALMI SZEGESSZÍÓ
Szerkeszti: RÓZSA MIKLÓS.

A modern hűföldi regényirodalom legjellegesebb termékei pompás magyar fordításban. — Minden kötet önálló egész, a vállalat befejezése után teljes könyvtárrá lesz a modern remekiroknak.

Eddig megjelentek:
I. TOLSTOJ: „Kozákok”. (A szerk. előszavával.)
II. BALZAC: „A harmincéves asszony”.
III. DAUDET: „Művészházasságok”.

Egy-egy kötet ára csak 30 kr.
Az „Irodalmi Szegesszítő” további kötetekben Ibsen, Zola, Dosztojevsky, Strindberg stb. regényei fognak megjelenni.

Kiadja: **SACHS ÉS POLIÁK** — BUDAPESTEN.
Az egyes kötetek minden könyvkereskedésben kaphatók.

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órá- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Videkre árjegyzék bérmentve.

Stahel és Lenner
trieurgyár,
Budapest, V., Katona József-utca 8. szám.

Ajánljuk **trieurjeinket** minden gabona tisztítására. Skilónyestertermény beküldése mellett speciális **trieur készitünk.** Lekopott trieur-köpenyt gyorsan és olcsón újjal felcserélünk. Kivánatra képes árjegyzékkel bérmentve szolgálnunk. Jutalék mellett szolid elárutások alkalmazást nyerhetnek.

Zálogházi
cédlákat veszek. Eladók 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., zrandólok, gyertyatartókat, hálalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 fnt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 fntól kezdve, és vaslaszték mindennemű ezüst műtöves tárgyakban, arany ferfilánek 60. lórgóval, grammja 80 kr. masszív arany gyűrűk 2 fnt 40 krtól, tula remonvoir órák 6 fnt. Grünberger Armin Béla örökösai Budapestben, IV., Városház-ter 9., I. em. 23. Harsnázár. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. **Részletfizetésre is.**

Butor
készpénzért vagy **részletfizetésre** legolcsóbban **FUCHS BÓDOG-nál**
BUDAPEST,
József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATTI
GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az **egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.**
Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

Ezen iskola előkészít ifjakat, kik tanulmányaikat bármily körülmény miatt aobanahagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 óra terjed. — Prospektus ingyen és bérmentve.

Beiratás naponként délután 4—7 óra között.

Hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak Pozsony állomásának Lamacs felőli végén egy új alagut fog létesíteni és az e célból végrehajtandó munkák, valamint a kapcsolatos föld- és sziklamunkák, a vízmentesítési munkák, támasztó és bésésfalak, végül az utépitmények előállítására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

Az ajánlat alapjául szolgáló tervek, az egység-árjegyzék, költségelőirányzat, továbbá a szerződési tervezet, az ajánlati minta és pályázati feltételek a magyar királyi államvasutak igazgatósága központi tervtárában Budapest, Teréz-körút 56. földszint és a pozsonyi építő kirendeltségnél 30 korona lefizetése mellett kaphatók.

Ezen építés tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. é. augusztus hó 17. déli 12 óráig nyújtandók be a magyar királyi államvasutak építési és pályafenntartási főosztályánál (Budapest, Teréz-körút 56. II. em.). Minden ajánlat helyegezve, lepecsételve és követhető felírással ellátva nyújtandó be.

„Ajánlat a Pozsony állomás Lamacs felőli végén létesítendő alagut építési munkáinak elvállalására.”

Az ajánlat benyújtatása céljából 30000 kor. szóval harmincezer korona bánatpénz készpénzben vagy állami letétrek alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, vagyis f. é. augusztus hó 16-án déli 12 óráig letendő a magyar kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, Andrásy-ut 73/75. földszint).

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb utolsó napi árfolyam szerint számítva fogadhatnak el bánatpénzül, azonban azok semmiesetre sem számíthatók névértékben felül.

Pósta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térti verény mellett adandók fel.
Budapest, 1900. évi június.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetések díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatalal mindig közölni kell.

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Otsón vásárolni
mindent
Drágán eladni
mindent**

az apró hirdetések után
lenet.

**Alkalmazást kapni
Munkaerőt találni**

Potom pénzen

veheti most már mindenki
hasznát a nyilvánosság-
nak, mert előtörtek a
hirdetési-bélyeget.

Például:
Ez a hirdetés csak
20 fillérbe kerül:

Keresek
őcska kenőutitűt.
Fejér, József-u. 9.

Ez 28 fillérbe:
Olcson
kínálók jól konser-
vált varrógépet.
Zimmermann, Váci-
ut 117.

Ez 32 fillérbe:
12 olcsó
nászárcék veszek.
Schwarz, Nádtelp-
utca 12.

Ez is 32 fillérbe:
Keresek
hűvös hónapos szo-
bát. Ligeti, Vörö-
sári-ut 8.

Ez 48 fillérbe:
Elmennék
nevelőnek, kitűnően
képesített tanárje-
lőt vagyok, igénye-
im szerények. He-
gyesi, Rákóczi-
utca 1.

**Apró hirdetések
is bélyegmentesek.**

Szülők figyelmébe
Intell. izr. fiatalember, ki
egy fővárosi részvény-
társaság technikai vezet-
ője, mely állást érve őta
a legnagyobb nevelé-
désigényűtől. 2400 kor.
fix fizetés és melléklet-
ményekkel, ismeret-
bízottságban ezen a már
nem szokatlan után éhajt
magtérbe illő leányt néli
venni. Csakis teljes cim-
mel ellátott ajánlatok e
lap kiadóhivatalába kü-
ldendők „Boklóság” jel-
alatt. Díjközlésről keze-
kedem. 3672

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Édesem
Vastagok egy hosszú órán
át forró ópessél — és
hába vártnak! Nem jöt-
tél tehát — pedig jöhet-
t volna s mert én kértelek
arra, jönnél kellett volna.
Mily iszonyúan szenvedek
e pillanatokban szerelmemért
keserves bűnhődöm érte.
Írtamzattl zárkóom el egy
gondolat elől, de az folyo-
gton kísért: jäték tárgya
vagy te szerencsétlen em-
ber, csak túrnék ma már
téged, hiszen láthatok
hogy a másikkal mily éde-
sen bánik; örül, azt biz-
szad, hogy ez csak tetteled?
Hozza gondolj arra, mit
legutóbb láttál s mi meg-
fagyaszdotta délelőtti
boldogságodat s mosolyo-
dott kimos vonaglásra
változtatta. Hozza simult,
térdeivel érintette övét s
te még mindig megtartod
hitedet? Áldoztatra, lemond-
ásra készen hiszed őt —
azt hiszed a természet
minden törvénye ellenére,
hogy az, aki nem akar eg-
szén szeretni, az egyálta-
lában szerethet? Ez jutu-
laim éveken át lemond-
ásodnak, küzdelmeidnek.
Mért felejtet el búské-
sedet, mért válsz nevel-
ősséggé? — Ezek lidérc
gondolataim s csak egy
tart fém, az ima Isten-
hez. Mindenható, ki eddig
mindig kegyes voltál hoz-
zád, csak egyet kérek.
Téged, adj hitet s add
vissza vele boldo gságomat!
6628

Égy ügyes
mamselll azonnal felvé-
telek **Heksch Hermin**
divatáru üzletébe **Király-
utca 38. sz.**

Istálló
2-3 lóra, tágas udvarban,
esetleg kocsiszinnel ke-
restetik. Bővebbet Halász
Miklósnál, Rombach-utca
13. 3031

Fűszeres segéd
azonnali belépésre felvé-
tetik Vörösmarty-utca 15.
3043

Tanuló ifjúsághoz!
Teessz lekéket fogdosni
és nekem előírások lev-
lapok ellenében megkül-
dendi **Galantai Gyula**, **Buda-
pest, VII., Vörösmarty-u.**
13. szám.

Varrónékhöz!
Veszek plus- és bársony-
maradékot vagy hulladé-
kot. **Galantai Gyula**, **Buda-
pest VII., Vörösmarty-u.**
13. szám.

Keresek
Budán, Krisztinavárosban
vagy Vizivárosban egy
kümböjárható utcai no-
napos szobát, esetleg für-
dőszoba használatra. Aján-
latok „Déli vasut” jelvé-
vel a kiadóhivatalba ké-
retnek. 3016

Alkalmazást
nyer, izr. okleveles ma-
gyar-német, zongorában
vagy Vizivárosban egy
kümböjárható utcai no-
napos szobát, esetleg für-
dőszoba használatra. Aján-
latok „Déli vasut” jelvé-
vel a kiadóhivatalba ké-
retnek. 3016

Gyermekker-
tesné, ki a gyerekek
ápolásában és a házi tein-
dökben jártes, két kis 1/2
és 2/3 éves leányka mellé
nyí házhoz a nyarón át
Siófokra kerestetik. Aján-
latok jelentkezők Budape-
sten, Vas-utca 15b. l.
emelt Szerbergnél, vagy
Siófokon a Walsh-villa-
ban. 3210

Takarítást
keres egy által asszony.
Vig-utca 33. ajtó 5. 3039

Használt
előszoba szekrényt
tűkötrel és botlánynyal
venni óhajtok. Ajánlatok
kérlek „F. S.” címre VII.
Beitlen-utca 10. l. emelt
ajtó 10. 3047

KINÁLAT.
Művelt férő,
ki a magyar, német, fran-
cia, angol és olasz nyel-
vet bírja, irodalmilag is
képzett, bármilyen, tudó-
mányához illő foglalko-
záshoz, szerény feltételek
mellett elvállalnia, esetleg
oktatást adna. Ajánlatokat
kérek „F. S.” címre VII.
Beitlen-utca 10. l. emelt
ajtó 10. 3047

Katonatiszt
uraknak kik néssüli szá-
ndékoknak és a kanciónak
csak felvétel rendelke-
nek, előnyös feltételek
mellett kiegészítem azt.
Ajánlatokat „Biztos sik-
er” jellegre Budapest fő-
posta restanté kérek. 6627

Okl. nevelő
izr. kitűnő munkédési bi-
zonyítványokkal, tanítja
az el. és polgári osztá-
lyokat, héberben jártes,
állást keres helyben vagy
vidéken szerény felté-
telek mellett, esetleg pó-
tvizsgára előkészít. Cim:
Király-utca 65. sz. III. em.
ajtó 7. 3020

Vasalt veder
eladás fejér 33, roeska 33.
veresfény 75 forint 100
darab. **Kuchta Tiszolc.**
6608

Parcellázásra
alkalmas földterületeket
megvelele **Gásztan Samu**
banküzlete **Budapest, V.**
Csaky-utca 6. 6630

Olcso lakás kiadó!
2 szoba, konyha, esetleg
1 szoba és konyha. Bő-
vebbet **Kortász Pál** divat-
kereskedésében **Kerepesi-
ut 44. a Népszínház-
szemben.** 3045

1020 hold
Nógrádmegye kastély, dísz-
kert, gazdag felszereléssel
130.000 forintért eladó.
Vásztályeg. **Kuchta,**
Tiszolc. 6606

2160 hold
Erdélyi Fejéregyháza tör-
téneti hely kastély, park
320.000 forintért eladó,
kastély fényképe küldhet,<